

ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน
ที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก : การศึกษานำร่อง

นางสาวถลันนันทน์ ชัยนเรศ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECT OF CREATIVE DRAMA ON SELF ESTEEM
OF ABUSED CHILDREN AND YOUTH AT THE CENTER FOR THE PROTECTION
OF CHILDREN'S RIGHTS FOUNDATION : THE PILOT STUDY

Miss Thaladchanan Chainares

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Mental Health

Department of Psychiatry

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเอง
ของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์
พิทักษ์สิทธิเด็ก : การศึกษานำร่อง

โดย นางสาวถลันนันทน์ ชัยนเรศ

สาขาวิชา สุขภาพจิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ แพทย์หญิงปรีชวัน จันทร์ศิริ

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะแพทยศาสตร์
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุทธิพงษ์ วัชรสินธุ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตร พิชัยรัตน์เสถียร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ แพทย์หญิงปรีชวัน จันทร์ศิริ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อัมพล สุอำพัน)

ถวัลย์นันท์ ชัยนเรศ : ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก : การศึกษานำร่อง (THE EFFECT OF CREATIVE DRAMA ON SELF ESTEEM OF ABUSED CHILDREN AND YOUTH AT THE CENTER FOR THE PROTECTION OF CHILDREN'S RIGHTS FOUNDATION : THE PILOT STUDY) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. พญ.ปรีชวัน จันทศิริ, 98 หน้า.

การวิจัยเรื่องผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก โดยกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกและเกณฑ์การคัดออกจะได้เข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นระยะเวลา 7 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างจากการศึกษาเอกสาร การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากคุณบุญนิตา บุญประสพ นักบำบัดผู้เชี่ยวชาญด้านการทำละครบำบัดของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ด้วยแนวคำถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาหาข้อมูล ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทารุณกรรม การมองเห็นคุณค่าในตนเอง และละครสร้างสรรค์ ก่อนที่จะนำขึ้นปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการปรับปรุงและแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์

ผลการวิจัยพบว่าผู้นำกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรมละครสร้างสรรค์นั้นเป็นปัจจัยที่ทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมในกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้น เพราะละครสร้างสรรค์ให้เสรีภาพในการแสดงออกอย่างเต็มที่แก่เด็กที่ถูกกระทำ และผู้นำกิจกรรมก็มีการสื่อสารในเชิงบวกกับเด็กๆเสมอ ไม่ว่าความคิดเห็นของเด็กจะเป็นไปในลักษณะใดก็ไม่มีถูกไม่มีผิด ผู้นำกิจกรรมรับฟังและยอมรับรวมทั้งให้การสะท้อนกลับในเชิงบวกทำให้เด็กรู้สึกดีและมีความสุข มั่นใจและกล้าแสดงออก รู้สึกว่าตัวเองเป็นที่ยอมรับ และมีมุมมองต่อความสามารถในแง่ของการใช้ความคิดสร้างสรรค์ และการพึ่งพาตัวเองได้มากขึ้น แต่การสื่อสารในเชิงลบระหว่างเด็กๆด้วยกันเอง เช่นการตำหนิตีตนด้วยคำพูดที่ทำร้ายความรู้สึก ประกอบกับการขาดการสื่อสารในเชิงบวกเช่นการชื่นชมกันและกัน ส่งผลให้การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมต่ำลง ทั้งในแง่ของอารมณ์และความสุข ความภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง ความกล้าแสดงออก และความรู้สึกเป็นที่ยอมรับจากเพื่อน แต่ในเรื่องของการปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคนั้น แม้พบว่ายังคงทำท่ายอย่างมาก แต่สุดท้ายเด็กๆก็ช่วยกันทำละครให้สำเร็จลงได้ จึงนับว่าอยู่ในระดับที่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงจากเดิม

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์

ลายมือชื่อนิติ

สาขาวิชา สุขภาพจิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2558

5574129430 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEYWORDS: CREATIVE DRAMA / SELF ESTEEM / ABUSED CHILDREN

THALADCHANAN CHAINARES: THE EFFECT OF CREATIVE DRAMA ON SELF ESTEEM OF ABUSED CHILDREN AND YOUTH AT THE CENTER FOR THE PROTECTION OF CHILDREN'S RIGHTS FOUNDATION : THE PILOT STUDY. ADVISOR: PARICHAWAN CHANDARASIRI, M.D., 98 pp.

The purpose of this qualitative thesis is to study an effect of creative drama on self esteem of abused children and youth at the center for the protection of children's rights foundation. Four of the target population who passed the inclusion and exclusion criteria were purposively chosen to attend the creative drama activity which lasted 2 hours per time for seven times. Before and after creative drama activity, self esteem of the sample population were collected by studying their mental notes, non-participant observation of researcher and In-depth Interview with Ms. Boonnisa Boonprasop, the therapist who is expert at drama therapy at the center for the protection of children's rights foundation. The questions used in the collecting methodology were created by researcher and approved by the specialist in the field of drama and abused children.

The study found the factors that were able to increase self esteem of abused children and youth at the center for the protection of children's rights foundation were the facilitator and the form of creative drama activity. Since creative drama is based on an attitude that all of the ideas are always possible; no matter what the children thought, expressed or acted out were no right and no wrong, the vibe of creative drama activity that was non-judgement provided abused children the freedom to express themselves. Moreover, every time that children dared to express their opinions and show their abilities, the facilitator gave them positive feedbacks which helped increase their happiness, self confidence, the feeling of being acceptable, and made the views towards their own creativity and independence better. However, the study found there was the factor that decreased self esteem of abused children and youth at the center for the protection of children's rights foundation also. It is the negative reaction towards each other of abused children themselves that decreased their happiness, self-pride, self-confidence, and the feeling of being acceptable by friends. Another challenging area of self-esteem which the study found it was hard to build in abused children was an ability to adapt and get through obstacles but the result showed it was still in the same level as it had been before attending the creative drama activity.

Department: Psychiatry

Student's Signature

Field of Study: Mental Health

Advisor's Signature

Academic Year: 2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกตาเอื้อเฟื้อจากบุคคลหลายท่านซึ่งให้การช่วยเหลือและสนับสนุนผู้วิจัย ด้วยความซาบซึ้งอย่างเต็มเปี่ยม ผู้วิจัยขอกล่าวขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์แพทย์หญิงปรีชวัน จันทร์ศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่ทรงคุณค่า รวมทั้งตรวจสอบข้อบกพร่องเพื่อการแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ฉัตร พิทยรัตน์เสถียร ที่กรุณาสละเวลาและให้เกียรติมาเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ รวมถึงรองศาสตราจารย์นายแพทย์อำพล สุอำพัน ที่ได้ให้เกียรติและสละเวลามาร่วมเป็นคณะกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมด้วยการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์สกุล บุญยทัต และคณะอาจารย์ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ในการละครและสอนให้มองชีวิตด้วยสายตาที่อ่อนโยนเสมอ ครูละครทุกท่านเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยเกิดความเชื่อศรัทธาและเชื่อมั่นในพลังที่จะช่วยเหลือเด็ก ๆ ซึ่งต้องการมนต์วิเศษของมัน

ขอขอบพระคุณคุณบุญนิสา บุญประสพ สำหรับความสะดวกตาและกรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษา การสัมภาษณ์ การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ตลอดกระบวนการ ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและสละเวลาเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ รวมทั้งมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ที่เมตตาให้ผู้วิจัยเข้าไปทำการศึกษาและเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ธุรการทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการประสาน และการจัดทำเอกสารต่างๆตลอดทุกปีการศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบพระคุณครอบครัว และเพื่อนๆทุกคนสำหรับความรัก กำลังใจ การสนับสนุน และการให้ความช่วยเหลือตลอดจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
2. คำถามของการวิจัย (Research Question).....	3
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives).....	3
4. สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis).....	3
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework).....	4
6. คำสำคัญ (Keywords).....	4
7. การให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการ (Operational Definition)	5
8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected benefit and application).....	5
บทที่ 2	6
ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
ตอนที่ 1 การทบทวนวรรณกรรม.....	7
1) ความหมายของการทบทวนวรรณกรรม	7
2) ลักษณะของการกระทำทบทวนวรรณกรรม	7
3) ผลกระทบของการทบทวนวรรณกรรม.....	8
ตอนที่ 2 การเห็นคุณค่าในตนเอง	10
1) ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	10

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	11
3) การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม	12
ตอนที่ 3 ละครสร้างสรรค์.....	13
1) ความหมายของละครสร้างสรรค์	13
2) ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of multiple intelligence)	14
3) การพัฒนาทักษะในละครสร้างสรรค์ (Creative Drama Process).....	16
4) เป้าหมายของละครสร้างสรรค์	17
5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
บทที่ 3	19
วิธีดำเนินการวิจัย	19
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	19
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	20
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	21
4. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis).....	22
5. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัย	23
6. การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย.....	23
บทที่ 4	25
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์ พิทักษ์สิทธิเด็กก่อนเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์	27
ตอนที่ 2 ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก	31
บทที่ 5	46
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	46

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศุภนิศูญ์ พิทักษ์สิทธิเด็กก่อนเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์	46
ตอนที่ 2 ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่ มูลนิธิศุภนิศูญ์พิทักษ์สิทธิเด็ก	48
ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาวิจัย	60
รายการอ้างอิง	62
ภาคผนวก.....	64
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	98

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

จิตใจของเด็กไม่ต่างอะไรไปจากดวงแก้วที่เปราะบางและถูกกระทบกระทั่งได้ง่ายนัก ดวงแก้วเหล่านี้กำเนิดขึ้นมาเพื่ออาศัยความรักและความอบอุ่นจากคนในครอบครัว รวมทั้งผู้คนรอบข้างในการหล่อเลี้ยงให้ดวงแก้วค่อยๆเติบโตและแกร่งกล้า ตรงกันข้าม หากมิได้รับความรักความเอาใจใส่ หรือถูกกระทำให้เจ็บช้ำไม่ว่าทางกายหรือจิตใจ ก็เป็นเรื่องง่ายเหลือเกินที่ดวงแก้วเล็กๆที่เปราะบางเหล่านี้จะแตกร้าว กระทั่งแหลกละเอียดอย่างยากจะประสานคืน

ปัญหาการทารุณกรรมเด็กในยุคปัจจุบันทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะ ไม่ว่าจะเป็นการทารุณกรรมทางกาย (Physical Abuse) การทารุณกรรมทางเพศ (Sexual Abuse) และการปล่อยปละละเลยไม่ดูแลเอาใจใส่เด็ก (Neglect) ซึ่งการทารุณกรรมเด็กในทุกรูปแบบล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Psychological and Emotional Abuse) ทั้งสิ้น จากสถิติการให้บริการของศูนย์พึ่งได้ในโรงพยาบาลทั่วประเทศ ในปี 2554⁽¹⁾ พบว่ามีเด็กที่ถูกกระทำเข้ารับบริการจำนวน 11,491 ราย ลักษณะปัญหาการทารุณกรรมที่พบเป็นอันดับหนึ่งคือการถูกล่วงละเมิดทางเพศ พบ 8,518 ราย รองลงมาคือการทารุณกรรมทางกาย 2,413 ราย และทางด้านจิตใจ 262 ราย ในส่วนของการทารุณกรรมทางเพศที่ดูจะเป็นลักษณะปัญหาที่พบมากที่สุด จากการสำรวจของมูลนิธิหญิงชายก้าวไกล⁽²⁾ พบว่าในปี 2556 มีการนำเสนอข้อกล่าวการล่วงละเมิดทางเพศมากกว่า 158 ข้อ โดย 70.9% เป็นกรณีเด็กถูกกระทำชำเรา และเหยื่อที่อายุน้อยที่สุดมีอายุเพียง 5 เดือนเท่านั้น ผู้ก่อเหตุล่วงละเมิดทางเพศส่วนหนึ่งเป็นคนในครอบครัว เช่น พ่อแม่ๆ พ่อเลี้ยง พี่ชาย ลุง อา น้า ตา ปู่ อีกส่วนหนึ่งเป็นคนใกล้ชิดครอบครัว เช่น ครู เพื่อนบ้าน พระ เด็กนักเรียนโรงเรียนเดียวกัน คนขับรถรับส่ง ซึ่งสอดคล้องกับสถิติการช่วยเหลือของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กที่พบว่าเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมส่วนมากเป็นเพศหญิง มักได้รับความช่วยเหลือด้วยปัญหาการถูกทารุณกรรมทางเพศ ผู้กระทำส่วนใหญ่เป็นเพศชายและมักเป็นบุคคลในครอบครัว หรือคนใกล้ชิดที่เด็กรู้จักและคุ้นเคย อย่างไรก็ตามสถิติที่พบก็เป็นเพียงยอดของภูเขาน้ำแข็งที่โผล่พ้นน้ำขึ้นมาให้เราเห็นเท่านั้น ยังมีเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมอีกมากที่หน่วยงานต่างๆไม่สามารถสำรวจได้ถึงจำนวนที่แท้จริง เพราะการทารุณกรรมไม่ถูกเปิดเผย และเด็กไม่ได้รับการช่วยเหลือ

ผลกระทบจากการทารุณกรรมทำให้เด็กมีปัญหาพัฒนาการในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พฤติกรรม หรือการเรียนรู้ เช่น ปัญหาในเรื่องความเครียด วิตกกังวล ซึมเศร้า เด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมจะรู้สึกตัวอ่อนแอไร้ค่า หรือมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Low Self-esteem) มีความรู้สึกจำนน สิ้นหวัง (Powerlessness) มองว่าตนเองมีปมด้อย มีตราบาป

(Stigmatization) รู้สึกผิดจากการทำทารุณกรรมที่เกิดขึ้น ในกรณีที่ผู้ทำทารุณกรรมเป็นคนในครอบครัว หรือคนใกล้ชิด เด็กจะรู้สึกว่าเป็นการทรยศหักหลัง (Betrayal) บางคนมีปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวต่อต้านสังคม (Anti-social) อาจมีพฤติกรรมยั่วยวนทางเพศในกรณีที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมา และความขาดรักก็ทำให้มักมีพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจ (Seeking attention) อย่างมาก เป็นต้น จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการทำทารุณกรรมนั้นส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก แต่ผลกระทบที่ผู้วิจัยมองว่าเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นปัญหาที่อาจนำมาซึ่งปัญหาอื่นๆ อีกมากมายก็คือ การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Low Self-Esteem) จะทำให้เด็กมองว่าตนเองเป็นคนไม่ดี ไม่สำคัญ ไม่เป็นที่ต้องการของใคร ชีวิตไม่มีความหมาย ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มองว่าตัวเองไม่มีความสามารถ ทำอะไรก็คงไม่สำเร็จ มุมมองเช่นนี้ทำให้เด็กมีลักษณะที่ท้อแท้ง่าย วิตกกังวลสูง ไม่มีความพยายามที่จะฝ่าฟันเรื่องยาก ปรับตัวลำบากเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา ไม่กล้ารับคำวิจารณ์ ปกป้องตัวเองสูง ไม่สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนอื่นได้ และง่ายที่จะตกอยู่ใต้อิทธิพลของคนอื่น หรือสิ่งอื่น ซึ่งลักษณะเหล่านี้อาจก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ปัญหาทางสุขภาพจิต ปัญหาการติดสารเสพติด ปัญหาการฆ่าตัวตาย ทำร้ายตัวเอง ทำร้ายผู้อื่น การขาดแรงจูงใจที่จะประสบความสำเร็จทำให้ไม่สนใจเรียน ไม่สนใจทำงาน เมื่อเริ่มโตจึงอาจรับผิดชอบพึ่งพาตัวเองไม่ได้ อาจเกิดปัญหาการขายบริการ การใช้สารเสพติด หรือถูกชักจูงให้ประกอบอาชญากรรม เป็นต้น ดังนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Low Self-Esteem) ของกลุ่มเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมจึงไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของเด็กเท่านั้น หากยังส่งผลกระทบต่อผู้อื่น และส่งผลกระทบต่อสังคมอีกด้วย

แม้แแก้วจะแตกหรือแหลกละเอียดอย่างไร หากยังไม่สลายก็มีหนทางที่จะประสานคืนได้เสมอ เด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมเหล่านี้จึงจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือและเยียวยาด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้หัวใจของเขากลับเชื่อมั่นในความรักที่มนุษย์พึงมี กลับรักและเชื่อมั่นในคุณค่าของตนเองอีกครั้ง ละครสร้างสรรค์ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเหลือและเยียวยาจิตใจของเด็กเหล่านี้ได้ โดยละครสร้างสรรค์จะเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้และพัฒนาทักษะหลากหลายด้าน เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว การใช้ภาษา การสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะด้านดนตรี การวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นเหตุเป็นผล การรู้เท่าทันตนเอง เป็นต้น ทักษะต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นความสามารถที่มีอยู่ในตัวเด็กทุกคนมาแต่กำเนิด ขึ้นกับว่าแต่ละคนจะมีความโดดเด่นทางด้านไหน ฉะนั้นเมื่อเด็กมีโอกาสได้ใช้และพัฒนาทักษะผ่านกิจกรรมต่างๆ ในละครสร้างสรรค์ ศักยภาพที่มีอยู่เหล่านั้นก็จะได้รับการกระตุ้นให้เปิดเผยออกมา ทำให้เด็กเล็งเห็นว่าตนเองก็เป็นคนที่มีความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากผู้นำกิจกรรมและเพื่อนคนอื่นๆ ก็เล็งเห็นด้วยเช่นกัน แล้วให้การสะท้อนกลับในเชิงบวก เช่น การแสดงความชื่นชมออกไป ก็จะเป็นการย้ำกับเด็กว่าตัวเขามีความสามารถนี้อยู่ และความสามารถนี้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น อาจทำให้เด็กมีการเห็นคุณค่าในตนเองที่สูงขึ้นตามมา

ตั้งแต่ปี 2543 จนถึงปัจจุบัน⁽³⁾ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ได้จัดทำโครงการละครบำบัดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการบำบัดฟื้นฟูเด็กที่ถูกทารุณกรรม ซึ่งผลจากการดำเนินโครงการที่ผ่านมา พบว่า เด็กส่วนใหญ่มีความเข้มแข็งทางด้านสภาพจิตใจมากขึ้น ความเครียดและภาวะซึมเศร้าที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิลดลง เด็กเริ่มมองว่าตัวเองมีคุณค่า สามารถเรียนรู้และใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น นอกจากนี้เด็กยังมีความรู้สึกปลอดภัย และมีความไว้วางใจสูง กล้าที่จะพูดเปิดเผย บอกเล่าเรื่องราวต่างๆกับเจ้าหน้าที่มากขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าทางมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กจะจัดทำโครงการละครบำบัดดังกล่าวมาเป็นระยะเวลาานาน ก็มีการศึกษาวิจัยที่ชี้ชัดถึงผลของการจัดทำละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตัวเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรมเพียงชิ้นเดียวเท่านั้น คืองานวิจัยของสุจิตรา แก้วสินวล⁽⁴⁾ ที่ศึกษาประสิทธิผลของสื่อละครสร้างสรรค์ต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์เจาะลึกเด็กและผู้เชี่ยวชาญในการดูแลเด็ก ก่อนและหลังเข้าร่วมการอบรมละครสร้างสรรค์ ซึ่งจัดขึ้นโดยเดวิด กลาสและคณะ ในปี 2544

เนื่องจากในประเทศไทยมีข้อมูลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรมเพียงชิ้นเดียวเท่านั้น และเป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นนานกว่า 15 ปีแล้ว ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะทำการวิจัยชิ้นนี้ขึ้นมาเพื่อศึกษาว่าผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรม และผู้สนใจในการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ต่อไปในอนาคต

2. คำถามของการวิจัย (Research Question)

ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมในกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างไร

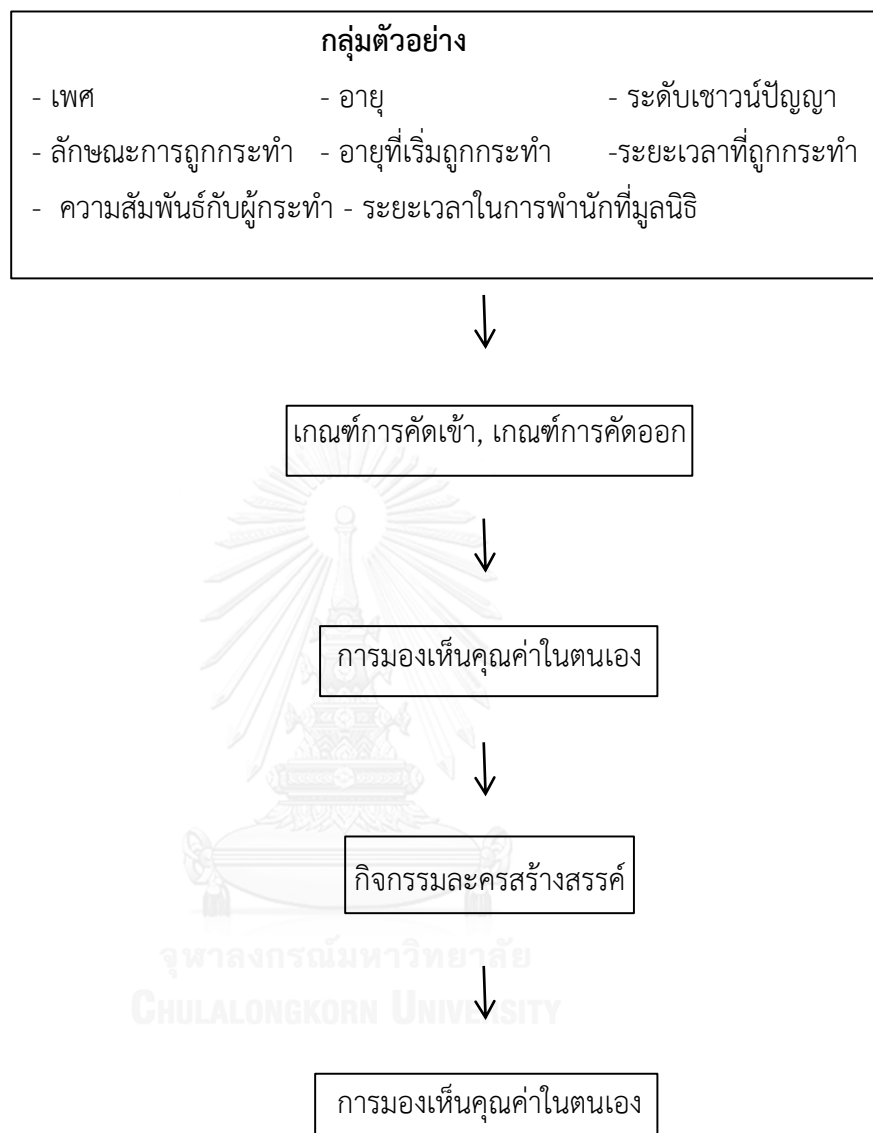
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

เพื่อศึกษาผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมในกลุ่มตัวอย่าง

4. สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)

ไม่มี

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

6. คำสำคัญ (Keywords)

ละครสร้างสรรค์ (Creative Drama), การมองเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem), เด็กและเยาวชนที่ถูกทารุณกรรม (Abused Children and Youth)

7. การให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการ (Operational Definition)

1) **ละครสร้างสรรค์ (Creative Drama)** หมายถึง ละครที่มีลักษณะไม่เป็นทางการ เกิดขึ้นจากการ ด้นสด (Improvisation) การไม่พยายามอวดผู้ชม (Non-Exhibition) และเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ (Process-Centered) โดยมีผู้นำกิจกรรมซึ่งเป็นนักจิตบำบัดผู้เชี่ยวชาญทางด้านละครบำบัดของ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กช่วยกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนในกลุ่มตัวอย่างได้ใช้ทักษะต่างๆทางพุ ญปัญญาในการแสดงละครซึ่งเกิดจากการด้นสดด้วยท่าทางและคำพูด ภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัย และเน้นอิสรภาพในการคิดและการแสดงออกของเด็ก โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับ ทักษะและความสามารถของตนเอง

2) **การมองเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem)** หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองในทางที่ดี ยอมรับตนเองว่ามีความสำคัญ มีความสามารถและใช้ความสามารถทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จได้ ยอมรับนับ ถือตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง เคารพในตนเองและผู้อื่น และมีชีวิตอยู่อย่างมีเป้าหมาย

3) **เด็กและเยาวชนที่ถูกทารุณกรรม (Abused Children and Youth)** หมายถึง เด็กและเยาวชน อายุ 7-18 ปีที่ถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ ร่างกาย จิตใจและอารมณ์ หรือถูกปล่อยปละละเลย ซึ่ง อยู่ในความดูแลของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กในช่วงเดือนเมษายน 2557 ถึง เดือนมิถุนายน 2557

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected benefit and application)

- 1) ทำให้ทราบผลของละครสร้างสรรค์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
- 2) เพื่อให้ละครสร้างสรรค์เป็นแนวทางอย่างหนึ่งในการเยียวยาจิตใจของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำ ทารุณกรรมและขยายประโยชน์ไปยังการเยียวยาดูแลผู้ป่วยทางจิตเวชด้านอื่นๆ
- 3) เพื่อให้งานวิจัยชิ้นนี้เป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการนำกิจกรรมละครมาใช้เพื่อเยียวยา จิตใจของเด็กที่ถูกกระทำในมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กต่อไป

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องผลของละครสร้างสรรค์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี บทความ ข้อมูลต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสามารถแบ่งกรอบของการศึกษาได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 การทารุณกรรม

- 1) ความหมายของการทารุณกรรม
- 2) ลักษณะของการกระทำทารุณกรรม
- 3) ผลกระทบของการทารุณกรรม

ตอนที่ 2 การเห็นคุณค่าในตนเอง

- 1) ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง
- 2) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเห็นคุณค่าในตนเอง
- 3.) การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

ตอนที่ 3 ละครสร้างสรรค์

- 1) ความหมายของละครสร้างสรรค์
- 2) ทฤษฎีปัญหา
- 3) การพัฒนาทักษะในละครสร้างสรรค์
- 4) เป้าหมายของละครสร้างสรรค์

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 การทารุณกรรม

1) ความหมายของการทารุณกรรม

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก⁽⁵⁾ พ.ศ.2546 ให้คำจำกัดความว่า การทารุณกรรมเด็ก หมายถึง การกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดๆจนเป็นเหตุให้เด็กเสื่อมเสียเสรีภาพหรือเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำผิดทางเพศต่อเด็กการใช้เด็กให้กระทำหรือประพฤติในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจหรือขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

สุจิตรา แก้วสินวล (2545)⁽⁴⁾ ให้คำจำกัดความว่า การทารุณกรรมเด็ก หมายถึง การกระทำที่ก่อให้เกิดอันตราย ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และเพศ หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาการ การเรียน พฤติกรรม ในรายที่รุนแรงอาจทำให้เด็กเสียชีวิต หรือทุพพลภาพได้

อาภาพรรณ ถาวโรฤทธิ์ (2542)⁽⁶⁾ ให้คำจำกัดความว่า การทารุณกรรมเด็ก หมายถึง การกระทำที่ไม่ถูกต้องต่อเด็ก หรือการที่เด็กถูกทำอันตราย หรือถูกคุกคามต่อสุขภาพจิต หรือสวัสดิภาพ โดยบุคคลอื่น โดยทำให้บาดเจ็บทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ทางเพศ การใช้แรงงานเด็ก ทำให้เกิดผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สมอง การเรียนรู้ และการปรับตัวเข้าสู่สังคม

องค์การอนามัยโลก (WHO Consultation on Child Abuse Prevention) (1999)⁽⁷⁾ ให้คำจำกัดความว่า การกระทำทารุณกรรมเด็ก คือการที่เด็กถูกทำร้ายร่างกาย และ/หรือจิตใจ การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การที่เด็กถูกปล่อยปละละเลย ไม่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม หรือถูกเอารัดเอาเปรียบเพื่อผลประโยชน์ของผู้ใหญ่ ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ส่งผลเสียต่อทั้งด้านสุขภาพของเด็ก ความอยู่รอดปลอดภัย ขัดขวางพัฒนาการปกติตามวัย หรือลดทอนคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก โดยผู้ที่กระทำต่อเด็กนั้นเป็นคนที่มีความสัมพันธ์กับเด็ก เป็นผู้มีความรับผิดชอบ ความน่าไว้วางใจ และมีอำนาจเหนือกว่าเด็กที่ถูกกระทำ

2) ลักษณะของการกระทำทารุณกรรม

ลักษณะของการกระทำทารุณกรรมเด็กสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. การทำร้ายร่างกาย (Physical Abuse) คือการทำอันตรายต่อร่างกายเด็กโดยเจตนา ทำให้เด็กเกิดการบาดเจ็บ เช่น ตะ ต่อย ตี ตบ นำไฟหรือน้ำร้อนมาลวกตัวเด็ก หรือการกระหนาบบางอย่างที่มีโอกาสเกิดอันตรายต่อตัวเด็กได้มาก เช่น การจับทารกมากเขย่าตัว (Shaken baby syndrome)

2. การล่วงละเมิดทางเพศ (Sexual Abuse) คือ การนำเด็กไปร่วมกิจกรรมทางเพศ โดยที่เด็กไม่เข้าใจ หรือยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะให้ความยินยอม หรือไม่สามรถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม แบ่งได้เป็นทางตรงและทางอ้อม ทางตรง เช่น การสัมผัสอวัยวะเพศหรือทวารหนัก การ

สอดใส่อวัยวะเพศทางทวารหนักหรือปาก หรือกิจกรรมอื่นที่เด็กตอบสนองความต้องการทางเพศให้ผู้ใหญ่ทางอ้อม เช่น การให้เด็กดูอวัยวะเพศของผู้ใหญ่ ให้เด็กดูหนังโป๊ การกระตุ้นให้เด็กมีเพศสัมพันธ์ด้วยตนเอง

3. การทำร้ายจิตใจและอารมณ์ (Emotional Abuse) คือการกระทำที่ทำให้เกิดความกระทบกระเทือนทางจิตใจ สุขภาพจิตของเด็ก หรือรบกวนต่อพัฒนาการทางร่างกายจิตใจ จิตวิญญาณ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็ก สามารถแบ่งได้เป็น 5 ประเภท คือ การไม่ยอมรับ (Rejecting) เช่น ดุด่ารังเกียจตัวเด็ก การทำให้เด็กหวาดกลัว (Terrorization) เช่น ชมชู้ว่าจะทอดทิ้ง การเพิกเฉยไม่ใส่ใจ (Ignoring) เช่น ไม่สนใจ ทำเหมือนเด็กไม่มีตัวตน การแยกเด็กออกจากสังคม (Isolation) เช่น ไม่ให้เด็กมีโอกาสพบปะสังคม และการเอาเปรียบเด็ก (Corruption) เช่น ใช้แรงงาน ให้เด็กไปประกอบอาชีพอาชญากรรม เป็นต้น

4. การปล่อยปละละเลย (Neglect) คือ การที่เด็กถูกปล่อยปละละเลย ไม่ได้รับการดูแลด้านปัจจัยสี่ ไม่ได้รับการศึกษา ไม่ได้รับการสนองทางอารมณ์อย่างเหมาะสม ไม่มีความปลอดภัยในชีวิต ทำให้เกิดอันตราย หรือเสี่ยงต่ออันตรายทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และพัฒนาการ

3) ผลกระทบของการทารุณกรรม

1. ผลกระทบต่อกาย จิต สังคมของเด็ก⁽⁸⁾

1.1 กลุ่มอาการในระยะวิกฤต เช่น กลัว วิตกกังวล ในบางรายมีอาการทางกายเช่น ปวดท้อง ปวดศีรษะ อาเจียน ปัสสาวะบ่อย ใจเต้นแรง หน้าแดงหรือซีด หายใจเร็ว หายใจไม่อิ่ม เจ็บหน้าอก ตกใจง่าย มีความโกรธ ความเครียด อาการทุกข์ทรมานใจ (Trauma) ซึมเศร้า มีอาการแสดง ได้แก่ ทำทางเสียใจ เฉยชา อารมณ์หงุดหงิด ร้องไห้บ่อย ปฏิเสธอาหาร เลี้ยงไม่โต เบื่ออาหาร หรือ กินมากขึ้น น้ำหนักลดหรือเพิ่มขึ้น นอนไม่หลับ หรือ หลับมาก ไม่สนใจกิจวัตรประจำวัน และสิ่งแวดล้อมอ่อนเพลียง่าย ไม่มีแรง แยกตัวออกจากกลุ่ม (Isolation) รู้สึกหมดหวัง ไม่มีทางออก ไม่สามารถแก้ไข ปัญหาของตัวเองได้ รู้สึกไม่มีใครรัก ไร้ค่า รู้สึกผิดอย่างมาก ความคิด การเคลื่อนไหวช้าลง ในเด็กพบชุนมากขึ้น สมาธิลดลง ตัดสินใจลำบาก ทำร้ายตัวเอง มีความคิดอยากตาย หรืออยากฆ่าตัวตาย

1.2 กลุ่มอาการในเรื่องของ Self ได้แก่ มีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางลบ มีความยอมรับนับถือตนเองต่ำ (Low self esteem) ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง (Lacking of self confidence) การขาดรักมีอาการแสดง เช่น เรียกร้องความสนใจอย่างมากในรูปแบบต่างๆ ต่อตัวบุคคลเฉพาะที่เด็กมีความผูกพันเป็นพิเศษ การเข้าหาคนง่ายเกินไป หรือสนิทสนมคลุกคลีกับคนแปลกหน้าเสมือนคุ้นเคยกันมานาน ขาดความมั่นคงในจิตใจ (insecure) หวาดระแวงว่าผู้อื่นคิดร้าย (Paranoid) ภาวะรู้สึกไร้ตัวตนอ่อนแอ (Powerlessness) มีมลทิน (Stigmatization) เรียกร้องความสนใจ (Attention seeking)

1.3 กลุ่มอาการความผิดปกติทางอารมณ์ อารมณ์แปรปรวน (Mood disorder) ก้าวร้าว

(Aggressiveness) ภาวะถดถอย ทางจิตใจ (Withdrawal) เกิดความไม่มั่นคง และความอ่อนแอทางจิตใจ ปราศจากความหวังในการพัฒนาชีวิตของตน (Hopelessness) และขาดความหวังที่จะผ่านพ้นวิกฤต ทำให้ความสามารถในการฟื้นตัว (Resilience) ต่ำ

1.4 กลุ่มอาการผิดปกติทางเพศ ได้แก่ ยั่วยวนทางเพศ เสพติดทางเพศ ล่วงเกินทางเพศต่อผู้อื่น (Sex offender) ซ้ำเติมตนเอง (Victimization)

1.5 กระบวนการคิดผิดปกติ (Cognitive disorder) ไม่สามารถคิดเป็นเหตุเป็นผล ไม่สามารถใช้หรือยอมรับ เหตุผล ไม่สามารถเข้าใจกฎแห่งเหตุและผล เพื่อฝัน มีกระบวนการทางความคิดที่แตกต่างจากบรรทัดฐานทางสังคม ททรยศ (Betrayal) ก่อความเดือดร้อน หรือสร้างปัญหาให้แก่บุคคลที่ตนรักผูกพัน โดยมีความรู้สึกว่าคุณททรยศหลอกลวง พฤติกรรมแสดงอาการต่อต้านสังคม (Anti-social) กระทำการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ระเบียบกติกา จารีตประเพณี ศีลธรรมหรือกฎหมายโดยไม่รู้สึกลิดหนือออกจากบ้าน หนีเที่ยว โกหก ก้าวร้าว ใช้สารเสพติด ทำร้ายคนอื่น รังแกสัตว์ บุคลิกภาพผิดปกติ (Personality disorder) มีบุคลิกภาพหลายแบบที่เป็นปัญหาให้แก่ตนเองและผู้เกี่ยวข้อง ขาดหรือมีสติสัมปชัญญะ (Consciousness) น้อย ขาดสมาธิ เหม่อลอย ทำให้การสื่อสารกับผู้อื่นไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ

1.6 ปัญหาด้านครอบครัว เช่น พ่อแม่ขาดการกระตุ้นพัฒนาการของเด็ก

1.7 ปัญหาทางร่างกาย ได้แก่ ขาดสารอาหาร พัฒนาการล่าช้า มีอาการบาดเจ็บทางกาย

1.8 กรณีเด็กตั้งครรรภ์ ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่างๆ ได้แก่ ปัญหาทางสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิตและอารมณ์ การทำแท้ง ทำให้สูญเสียอนาคต ส่งผลให้มีปัญหาอื่นๆทางสังคม เช่น การฆ่าตัวตาย การทอดทิ้งทารก เป็นต้น

2. ผลกระทบต่อสมอง^(8, 9)

งานวิจัยจำนวนมากพบว่าถ้าเด็กถูกทารุณกรรมในช่วงที่เด็กมีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 2ปีจะมีผลต่อสมองอย่างร้ายแรงเพราะจะไปทำลายโครงสร้างของการพัฒนาสมองอย่างรอบด้าน ทำให้การเติบโตและการทำงานของสมองของเด็กที่ถูกทารุณกรรมแตกต่างกับเด็กทั่วไป กล่าวคือ เมื่อสมองส่วน Amygdala ซึ่งทำหน้าที่ตอบสนองต่อความเครียด จำแนกแยกแยะ และจัดการเรื่องอารมณ์ ได้รับการกระทบกระเทือน เด็กจะจัดการกับอารมณ์ได้ไม่ดี มีความยากลำบากในการควบคุมอารมณ์ เมื่อเผชิญกับความเครียดก็ปรับตัวได้ยาก อดทนกับความคับข้องใจได้ไม่ดี ผลกระทบต่อ Social intelligence หรือการแปลความหมายทักษะทางสังคม ทำให้เด็กที่ถูกทารุณกรรมอ่านสื่อทางสังคมผิดเพี้ยนไป เด็กเหล่านี้จะไม่สามารถเข้าใจการสื่อสารหรือการแสดงออกทางอารมณ์ของผู้อื่น เช่นเดียวกับที่พบได้ในเด็กออทิสติก และลักษณะการแปลความหมายสื่อทางสังคมก็มักเป็นไปในเชิงลบ เนื่องจากการทารุณกรรมทำให้เด็กมีมุมมองต่อโลก ตนเอง และผู้อื่นไม่ดี ไม่มีความเชื่อมั่นและ

ไวใจ หวาดระแวงว่าผู้อื่นจะเข้ามาทำร้าย โลกไม่ปลอดภัย และตนเองก็ไม่มีค่าพอให้ใครรัก เมื่อได้รับการสื่อสารบางอย่าง ไม่ว่าจะผ่านการแสดงออกทางอารมณ์ หรือพฤติกรรม มุมมองความเชื่อที่ไม่ดีเหล่านี้ก็จะทำให้เด็กแปลเจตนาอารมณ์ของผู้สื่อสารในทางไม่ดีไปด้วย เด็กที่ถูกทารุณกรรมจึงมักมีพฤติกรรมตอบสนองในเชิงลบ เช่น การรีบพุดปกป้องตัวเอง เป็นต้น สมองอีกส่วนที่ได้รับผลกระทบคือ Temporal lobe hippocampus ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับความจำ เด็กเหล่านี้มีปัญหาเรื่องความจำ กล่าวคือที่ควรจำไม่จำ ที่น่าจะลืมก็ไม่ลืม ยิ่งแย่งยิ่งฝังลึกมาก⁽¹⁰⁾ ทั้งนี้เพราะสมองส่วนนี้จะเก็บความจำถาวรที่เกิดจากอารมณ์ฝังใจ อีกส่วนของสมองที่ได้รับผลกระทบ และน่าเป็นห่วงอย่างยิ่งคือ Prefrontal ส่วนหน้าผาก ที่จะทำหน้าที่เกี่ยวกับ Executive function คอยจัดลำดับความคิด วางแผนพฤติกรรม ไตร่ตรองสิ่งเร้าที่เข้ามาว่าอะไรควรเลือกตอบสนองหรือไม่ตอบสนอง อะไรควรทำก่อนหรือหลัง รวมทั้งทักษะในการระงับยับยั้งพฤติกรรม ไม่ให้หุนหันพลันแล่น ถ้าสมองส่วนนี้เสีย มีสิ่งเร้าเพียงเล็กน้อย เด็กก็จะระเบิดตูมตาม⁽¹⁰⁾ และผลกระทบต่อสมองยังทำให้กระบวนการเรียนรู้หรือความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กมีปัญหา ส่งผลให้การจัดการศึกษาแก่เด็กนั้นกระทำได้อย่างยากอีกด้วย

ตอนที่ 2 การเห็นคุณค่าในตนเอง

1) ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง

ศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ⁽¹¹⁾ ให้คำจำกัดความว่า ความนับถือตนเอง (Self Esteem) คือ ความคิดของบุคคลเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นคนที่มีคุณค่า มีความหมาย และมีประสิทธิภาพเพียงใด โดยความนับถือตนเองเกิดขึ้นจากการที่บุคคลมองตนเองและประเมินตนเองว่าเป็นอย่างไร ตามปกติเมื่อคนเรามองตนเอง เราจะเห็นภาพสองภาพ ภาพแรกเป็นภาพในอุดมคติ เป็นสิ่งที่เราใฝ่ฝันอยากจะเป็น ส่วนภาพที่สองคือภาพตัวเราในความเป็นจริง หากภาพในความเป็นจริงนั้นใกล้เคียงกับภาพในอุดมคติ เราจะมีความรู้สึกดีกับตนเอง มีความนับถือตนเองสูง แต่หากสองภาพนี้แตกต่างกันมาก เราก็ม会有ความรู้สึกแย่ ความนับถือและความภาคภูมิใจในตนเองก็จะต่ำลง

สุพัตรา ทาวงศ์⁽¹²⁾ ให้คำจำกัดความว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) คือ ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองในทางที่ดี มีความเคารพและยอมรับตนเองว่ามีความสำคัญ มีความสามารถและใช้ความสามารถที่มีอยู่กระทำการสิ่งต่างๆให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ยอมรับนับถือตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง เคารพในตนเองและผู้อื่น และมีชีวิตอยู่อย่างมีเป้าหมาย โดยความภาคภูมิใจในตนเองนั้น พิจารณาได้จากการเปรียบเทียบตนที่แท้จริง (Self-concept) กับตนในอุดมคติ (Ideal self) โดยคนที่มองเห็นตนเองในอุดมคติขัดแย้งกับตนเองตามความเป็นจริง จะมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ (Low self-esteem) และคนที่มีความคิดเห็นตรงกันกับตนในอุดมคติ จะเป็นคนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง

Coopersmith (1981) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) เป็นการประเมินทัศนคติของบุคคลในการตัดสินคุณค่าของตนเอง 4 ด้านด้วยกัน คือ

1. ด้านความสามารถ (Competence) เป็นการประเมินว่าตนเองเป็นคนมีศักยภาพ มีความสามารถเฉพาะตน
2. ด้านความสำคัญ (Significant) คือการประเมินว่าตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่น เป็นที่รัก และเป็นคนสำคัญ
3. ด้านพลัง (Power) คือความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของตนเองว่าตนเองมีพลังพอที่จะสามารถทำสิ่งต่างๆได้สำเร็จ
4. ด้านคุณธรรม (Virtue) การประเมินตนเองด้านศีลธรรม จริยธรรม ตามบรรทัดฐานของสังคม

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง⁽¹¹⁾

1. ปัจจัยภายใน หมายถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น เด็กที่มีรูปร่างหน้าตาดีก็มักจะมี ความภูมิใจในตนเอง ส่วนเด็กที่มีร่างกายพิการหรือเจ็บป่วยบ่อยๆ ก็จะมีค่านับถือตนเองต่ำ เด็กที่มีบุคลิกภาพหรือพื้นอารมณ์ที่หนักแน่น ไม่มีความรู้สึกอ่อนไหวง่าย ก็มักจะมีค่านับถือตนเองที่สูง ประสบการณ์แห่งความสำเร็จก็เป็นปัจจัยที่สำคัญ เด็กที่เคยประสบความสำเร็จก็มักจะมีค่านับถือตนเองสูง เชื่อมั่นในประสิทธิภาพของตน และมีความนับถือตนเองสูงกว่าเด็กที่ประสบแต่ความล้มเหลว

2. ปัจจัยภายนอก หมายถึงสิ่งที่อยู่แวดล้อมตัวเด็ก เช่น ครอบครัว เพื่อนฝูง ครู ผู้ร่วมงาน เป็นต้น ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ที่เด็กได้รับจากผู้อื่นจะเป็นสิ่งที่กำหนดค่านับถือตนเองของเด็ก เช่น เด็กที่พ่อแม่กล่าวคำชมมากกว่าคำตำหนิก็จะมีค่านับถือตนเองสูง เด็กที่เพื่อนๆชอบเล่นด้วยก็จะมีค่านับถือตนเองสูง แต่เด็กที่เพื่อนไม่ชอบเล่นด้วยก็จะมีค่านับถือตนเองต่ำ ข้อมูลย้อนกลับที่เด็กได้รับจากผู้คนรอบข้างจะถูกประมวลเข้าไว้ในภาพแห่งตน เป็นความคิดว่าตนเองมีค่าหรือไร้ค่า เมื่อเด็กมองดูตนเอง ภาพที่เขามองเห็นจะเป็นผลรวมของทัศนคติ ความเชื่อ ความคิด และมุมมองต่างๆที่สะท้อนมาจากผู้อื่น ดังนั้นการได้รับข้อมูลย้อนกลับเชิงบวกจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก

ในบรรดาปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลนั้น ปัจจัยสำคัญที่สุดคือ ประสบการณ์แห่งความสำเร็จ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สำหรับประสบการณ์แห่งความสำเร็จ เมื่อเด็กทำบางสิ่งบางอย่างได้สำเร็จ เด็กจะเกิดความรู้สึกพึงพอใจ เพราะเขาได้ค้นพบว่าภายในตัวเขามีความเก่งซ่อนอยู่ และความเก่งนั้นสามารถปรากฏออกมาสู่สายตาของผู้อื่น ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ก็เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะหากปราศจากความสัมพันธ์แล้ว บุคคลก็ไม่อาจจะรู้ถึงคุณค่าแห่งตนได้อย่างลึกซึ้งและมั่นคง ไม่ว่าเขาจะประสบความสำเร็จยิ่งใหญ่เพียงใดก็ตาม ทั้งนี้เพราะความสัมพันธ์เป็นสิ่งที่บอกว่าการสำเร็จนั้นมีค่ามีความหมาย

จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) เป็นผลจากหลายปัจจัยด้วยกัน แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือ ประสบการณ์แห่งความสำเร็จ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทั้งสองปัจจัยนี้เกี่ยวเนื่องกันเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก เด็กทำบางสิ่งบางอย่างได้สำเร็จ ขั้นตอนนี้จะทำให้เขามองเห็นความสามารถของตนเอง แต่แม้จะมองเห็นว่าตนเองมีความสามารถ เขาก็ยังไม่อาจรับรู้ได้ว่าความสามารถนั้นมีค่าและมีความหมายเพียงใด หากไม่เกิดขั้นตอนที่สอง คือ มีใครสักคนยอมรับและเห็นคุณค่าในความสามารถของเขา แล้วให้ข้อมูลย้อนกลับในเชิงบวก ขั้นตอนนี้จะทำให้เด็กรับรู้ว่าการที่เขามีความสามารถนั้นมีค่ามีความหมาย การมีอยู่ของเขามีความหมาย และเข้าสู่ขั้นตอนที่ 3 คือมองเห็นคุณค่าของตนเองในที่สุด

ทำบางสิ่งได้สำเร็จ → ผู้อื่นเห็นคุณค่า → เห็นคุณค่าในตนเอง

ในกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เมื่อกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กๆได้แสดงออกถึงความสามารถทางด้านต่างๆของตนเองออกมา แล้วผู้นำกิจกรรมเห็นคุณค่าของความสามารถนั้น พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในเชิงบวกเพื่อทำให้เด็กเห็นว่าความสามารถของตนได้รับการยอมรับ เห็นว่าเขาเป็นคนมีความสามารถ มีคุณค่า ทำอะไรให้สำเร็จได้ เด็กๆก็จะรับเอาข้อมูลย้อนกลับในทางบวกนั้นไปประมวลผล จนอาจเกิดการประเมินคุณค่าตนเองในทางบวก และส่งผลให้การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กสูงขึ้นตามมา

3) การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self esteem) นั้นถูกสร้างขึ้นจากความคิดและความเชื่อส่วนตัวซึ่งเป็นผลมาจากการที่เราประเมินคุณค่าของตัวเอง การเห็นคุณค่าในตนเองของคนเราจะสูงหรือต่ำจึงขึ้นอยู่กับความคิดและความเชื่อนั้น สำหรับเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม การทารุณกรรมทำให้เด็กๆมีการประเมินค่าของตนเองในทางลบ เพราะมักพบว่าการทารุณกรรมที่เกิดขึ้นจะเด็กจะรู้สึกละอาย รู้สึกผิด และคิดโทษตัวเอง (Blaming) มองว่าตัวเองเป็นคนผิด เป็นคนไม่ดี ไม่มีค่า (Worthless) การ

ไม่สามารถต่อสู้หรือยับยั้งการทารุณกรรมที่เกิดขึ้นทำให้เด็ก ๆ รู้สึกสิ้นหวังและรู้สึกถึงความอ่อนแอไร้พลัง (Powerless) ของตัวเอง นอกจากนี้ เด็ก ๆ ยังรู้สึกว่าตัวเองมีมลทิน (Stigmatization) มองว่าตัวเองนั้นมีสิ่งไม่ดี มีความผิดบาปติดตัวไปตลอด ความคิดความเชื่อต่อมโนทัศน์แห่งตน (Self-concept) หรือการประเมินคุณค่า (Self-assessment) ตนเองในทางลบเหล่านี้เป็นสาเหตุให้เด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมมักมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Low Self Esteem)

ตอนที่ 3 ละครสร้างสรรค์

1) ความหมายของละครสร้างสรรค์

สมาคมการละครเพื่อการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา (American Alliance for Theatre and Education)⁽¹³⁾ ให้ความหมายของละครสร้างสรรค์ว่า ละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) หมายถึง รูปแบบของละครชนิดหนึ่งที่เกิดจากการด้นสด (Improvisation) การไม่พยายามอวดผู้ชม (Non-exhibitional) และการใช้กระบวนการเรียนรู้ (Process-centered) โดยมีผู้นำ (หรือครู) เป็นผู้ช่วยชี้แนะให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ใช้จินตนาการเพื่อเล่นบทบาทสมมติ เพื่อสะท้อนถึงประสบการณ์ของมนุษย์ ผู้นำมีหน้าที่ช่วยเหลือและชี้แนะให้ผู้ร่วมกิจกรรมนั้นสำรวจข้อมูล พัฒนาวิธีการแสดงออก เพื่อสื่อสารความคิด และความรู้สึก โดยการใช้ละครซึ่งเกิดจากการด้นสดด้วยท่าทางและคำพูด เพื่อที่จะค้นหาความหมาย หรือสัจธรรมอันเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิต

ปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์ กล่าวไว้ว่า ละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) เป็นละครที่ใช้ในการศึกษา (Drama-in-Education) ซึ่งเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสมมติบทบาทหรือการแสดงละคร ภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัยและเน้นอิสรภาพในการคิดและการแสดงออกของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถแสดงออกซึ่งจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ทักษะในด้านการแสดงออกด้วยร่างกายและภาษา ทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ การตีความหมาย ตลอดจนทักษะของการทำงานร่วมกับผู้อื่น อันรวมถึงทักษะการจัดการกับปัญหา ทั้งหมดนี้เป็นการทำงานเพื่อที่จะได้เรียนรู้ในประเด็นต่างๆอันเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ชีวิตของมนุษย์ ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ในประเด็นการเรียนรู้ต่างๆ

แนวคิดของละครสร้างสรรค์เกิดขึ้นจากการเล่นสมมติ (Pretend play, Dramatic play) อย่างเป็นอิสระของวัยเด็ก⁽¹⁴⁾ โดยขณะที่การแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) ในการเล่นของเด็กๆจะเป็นไปแบบไร้กฎเกณฑ์ที่ชัดเจน บ่อยครั้งเด็กๆจะเปลี่ยนการเล่นแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่ง หรือบางครั้งก็เล่นเรื่องเดิมซ้ำๆกัน แต่ไม่มีการดำเนินเรื่องที่ชัดเจน ไม่มีการพัฒนาในเชิงเนื้อเรื่อง เนื้อหาหรือตัวละคร ละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) จะเป็นรูปแบบการเล่นสมมติที่ได้ผ่านกระบวนการจัดเตรียมข้อมูลและวางแผนการเล่นให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถรับ

ประโยชน์สูงสุดจากการเล่น โดยที่ยังรักษาไว้ซึ่งธรรมชาติของ “การเล่น” เอาไว้เป็นอย่างดี การเล่นละครสร้างสรรค์นั้นจะต้องเล่นในสถานที่ที่ได้รู้สึกปลอดภัย ไม่เครียด ไม่กังวลใจ และสามารถแสดงออก (ภายใต้เงื่อนไขที่ตกลงร่วมกัน) ได้อย่างเสรี โดยมุ่งประโยชน์ไปที่พัฒนาการของเด็กเป็นหลัก แม้ว่ากิจกรรมบางอย่างที่ใช้ในละครสร้างสรรค์อาจมีส่วนคล้ายกับการฝึกหัดสำหรับนักแสดงอยู่บ้าง แต่จุดหมายของละครสร้างสรรค์ไม่ได้เป็นไปเพื่อฝึกให้ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นนักแสดง เทคนิคที่ใช้ในละครนั้นเป็นเทคนิคที่เกิดจากการใช้ “ธรรมชาติ” ที่อยู่ภายในความเป็นมนุษย์เป็นที่ตั้ง ทุกกิจกรรมที่ใช้ล้วนเป็นไปเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสค้นหา สำรวจ ทดลองประสบการณ์ชีวิตที่เป็นประสบการณ์จำลองเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจตนเอง เข้าใจโลก เข้าใจชีวิตในที่สุด

ละครสร้างสรรค์เป็นการเรียนรู้ที่ต้องใช้ทักษะทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการใช้ร่างกาย (ในการสร้างท่าทาง การเคลื่อนไหว การขีดเขียน การผลิตอุปกรณ์ประกอบการแสดง) การสื่อสารด้วยภาษา (ทั้งการฟังและการพูด) การใช้สติปัญญา (ในการแก้ไขปัญหา) การใช้ทักษะสัมพันธ์ (ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น) การใช้ความรู้สึกและจินตนาการ (ในการทำความเข้าใจกับความใหม่ที่เชื่อมโยงกับชีวิตและสังคม) ดังนั้นการทำละครสร้างสรรค์จึงเป็นการใช้ศักยภาพทางพหุปัญญาของผู้ร่วมกิจกรรม

2) ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of multiple intelligence)^(15, 16)

ศาสตราจารย์โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) นักจิตวิทยา มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เสนอแนวคิดว่าสติปัญญาของมนุษย์มีหลายด้านหลายมุม แต่ละด้านมีอิสระในการพัฒนาตัวของมันเองให้เจริญงอกงาม ในขณะเดียวกันก็มีการบูรณาการเข้าด้วยกัน แสดงออกเป็นเอกลักษณ์ทางปัญญาของมนุษย์แต่ละคน คนหนึ่งอาจเก่งเพียงด้านเดียว หรือเก่งหลายด้าน หรืออาจไม่เก่งเลยสักด้าน แต่ที่ชัดเจน คือ แต่ละคนมักมีปัญหาด้านใดด้านหนึ่งโดดเด่นกว่าเสมอ ไม่มีใครที่มีปัญญาทุกด้านเท่ากันหมด หรือไม่มีเลยสักด้านเดียว พหุปัญญาตามแนวคิดของการ์ดเนอร์ในปัจจุบันมีอยู่อย่างน้อย 8 ด้าน ดังนี้

1. ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) แสดงออกทางความสามารถในการอ่าน การเขียน การพูดอภิปราย การสื่อสารกับผู้อื่น การใช้คำศัพท์ การแสดงออกของความคิด การประพันธ์ การแต่งเรื่อง การเล่าเรื่อง โดยสามารถรับรู้ เข้าใจภาษา และสามารถสื่อภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตามที่ต้องการ

2. ปัญญาด้านคณิตศาสตร์หรือการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ (Logical-Mathematical Intelligence) คือ ความสามารถในการคิดแบบมีเหตุและผล มีระบบระเบียบในการคิด ชอบคิดวิเคราะห์แยกแยะสิ่งต่างๆ ให้เห็นชัดเจน มักคิดในลักษณะคาดการณ์ คิดโดยใช้สัญลักษณ์ และเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ง่าย

3. ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual-Spatial Intelligence) คือ ความสามารถในการรับรู้ทางสายตาได้ดี สามารถมองเห็นพื้นที่ รูปทรง ระยะทาง และตำแหน่ง อย่างสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน แล้วถ่ายทอดแสดงออกอย่างกลมกลืน มีความไวต่อการรับรู้ในเรื่องทิศทาง และมักจะเป็นผู้มองเห็นวิธีแก้ปัญหาในมโนภาพ

4. ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ (Bodily Kinesthetic Intelligence) คือ ความสามารถในการควบคุมและแสดงออกซึ่งความคิด ความรู้สึก โดยใช้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย รวมถึงความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส

5. ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) คือ ความสามารถในการซึมซับ และเข้าถึงสุนทรียะทางดนตรี ทั้งการได้ยิน การรับรู้ การจดจำ และการแต่งเพลง สามารถจดจำจังหวะ ทำนอง และโครงสร้างทางดนตรีได้ดี และถ่ายทอดออกมาโดยการฮัมเพลง เคาะจังหวะ เล่นดนตรี ร้องเพลง แต่งเพลง และเต้นรำ

6. ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) เป็นความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น ทั้งด้านความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ และเจตนาที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน มีความไวในการสังเกต สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง สามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม สร้างมิตรภาพได้ง่าย เจรจาต่อรอง ลดความขัดแย้ง สามารถจูงใจผู้อื่นได้ดี

7. ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) คือ ความสามารถในการรู้จัก ตระหนักรู้ในตนเอง สามารถเท่าทันตนเอง ควบคุมการแสดงออกอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ และสถานการณ์ รู้ว่าเมื่อไหร่ควรเผชิญหน้า เมื่อไหร่ควรหลีกเลี่ยง เมื่อไหร่ต้องขอความช่วยเหลือ มองภาพตนเองตามความเป็นจริง รู้ถึงจุดอ่อน หรือข้อบกพร่องของตนเอง ในขณะเดียวกันก็รู้ว่าตนมีจุดแข็ง หรือความสามารถในเรื่องใด มีความรู้เท่าทันอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความคาดหวัง ความปรารถนา และตัวตนของตนเอง

8. ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence) คือ ความสามารถในการรู้จัก และเข้าใจธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง เข้าใจกฎเกณฑ์ ปรากฏการณ์ และการรังสรรค์ต่างๆของธรรมชาติ มีความไวในการสังเกต เพื่อคาดการณ์ความเป็นไปของธรรมชาติ มีความสามารถในการจัดจำแนก แยกแยะประเภทของสิ่งมีชีวิต ทั้งพืชและสัตว์

กิจกรรมที่ใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้รับการออกแบบให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพทางพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน ยกตัวอย่างเช่น กิจกรรม Check in – Check out ที่ส่งเสริมให้ผู้ร่วมกิจกรรมรู้เท่าทันความรู้สึกของตัวเอง เป็นการเปิดโอกาสให้ใช้ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง กิจกรรมเคลื่อนไหว

อย่างไร้ระ ส่งเสริมให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ใช้ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวและกล้ามเนื้อ เป็นต้น การมีโอกาสได้ใช้และพัฒนาปัญญาทั้ง 8 ประการ อาจทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ค้นพบศักยภาพบางด้านของตนเองที่โดดเด่น สามารถทำได้ดีกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งหากผู้นำกิจกรรม และผู้ร่วมกิจกรรมคนอื่นๆ เล็งเห็น และให้ปฏิกิริยาเชิงบวกกลับไป ก็อาจทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมตระหนักในความสามารถดังกล่าว และเกิดการเห็นคุณค่าของตนเองตามมาได้

3) การพัฒนาทักษะในละครสร้างสรรค์ (Creative Drama Process)⁽¹⁴⁾

กิจกรรมในละครสร้างสรรค์นั้นเป็น กระบวนการ (Process) ที่มักจะเริ่มต้นจากสิ่งที่คุณเรียนมีความรู้หรือคุ้นเคยอยู่แล้ว จากนั้นผู้นำกิจกรรมจึงจัดประสบการณ์เชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ใหม่ๆ ที่กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้น วินนี่เฟร็ด วาร์ด อาจารย์ด้านการละครจากสหรัฐอเมริกา ผู้เขียนตำราละครสร้างสรรค์เล่มแรกไว้ในปี 1930 เชื่อว่ากระบวนการพัฒนาทักษะละครสร้างสรรค์นั้นต้องเป็นไปทีละขั้นตอน กล่าวคือ ก่อนที่ผู้ร่วมกิจกรรมจะแสดงละครได้นั้น จะต้องผ่านการฝึกทักษะการใช้ร่างกาย การใช้ประสาทสัมผัส การสร้างบทสนทนาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยพัฒนาผู้ร่วมกิจกรรมไปที่ละทักษะจนกว่าจะพร้อมที่จะแสดงละคร แต่ไบรอัน เวย์ นักการศึกษาชาวอังกฤษ เชื่อว่ากระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการฝึกทักษะละครนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นแบบขั้นบันไดที่เบ็ดเสร็จ หรือเป็นขั้นตอนแยกออกจากกันทีละขั้น หากแต่เป็นเสมือนวงกลมที่อยู่ซ้อนๆ กัน ผู้ร่วมกิจกรรมอาจพัฒนาทักษะพร้อมกันหลายๆ ด้าน หรืออาจจะพัฒนาไปที่ละด้านก็ได้ แต่ไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับกัน และผู้สอนควรจะต้องเลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับ 'สภาพจริง' ของผู้ร่วมกิจกรรม กล่าวคือ เวย์ไม่เน้นว่าจะต้องเล่นละครจากนิทานหรือเรื่องแต่ง เขาคิดว่าผู้นำกิจกรรมควรให้ผู้ร่วมกิจกรรมแสดงละครที่พวกเขาสนใจอยากแสดง ซึ่งอาจเป็นเรื่องใกล้ตัว หรือเรื่องราวจากข่าวสารต่างๆ เป็นต้น

แนวคิดในการออกแบบกิจกรรมละครสร้างสรรค์ในงานวิจัยชิ้นนี้จะผสมผสานแนวคิดของ วินนี่เฟร็ด วาร์ด และไบรอัน เวย์ เข้าไว้ด้วยกัน กล่าวคือ ในการพัฒนาทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการแสดงละครนั้น ผู้ร่วมกิจกรรมจะได้ฝึกทักษะไปที่ละขั้น ตามแนวคิดของวาร์ด เริ่มจากทักษะที่ผู้ร่วมกิจกรรมคุ้นเคยมากที่สุดอย่างการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า (Sensory recall) ไปสู่การใช้จินตนาการ (Imagination) การใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ (Creative movement) การใช้ท่าไม้ (Pantomime) และการพูดต้นสด (Verbal improvisational) เป็นลำดับสุดท้าย หากแต่แต่ละขั้นต่อนั้น ไม่แยกขาดจากกันเสียทีเดียว บางกิจกรรมอาจมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ฝึกหลายๆ ทักษะไปพร้อมกัน ตามลักษณะที่ปรากฏในวงกลมเชิงซ้อนของไบรอัน เวย์ เช่น กิจกรรมถ่วงลิ้น ที่จะฝึกการใช้ท่าไม้ ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการไปพร้อมๆ กัน เป็นต้น นอกจากนี้ ขั้นตอนสุดท้ายของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ คือการแสดงละครพูดต้นสด

ผู้วิจัยยังยึดแนวคิดของไบรอัน เวย์ คือผู้นำกิจกรรมจะไม่กำหนดให้ผู้ร่วมกิจกรรมแสดงละครพูดต้นสดที่สร้างขึ้นจากนิทานหรือเรื่องแต่งที่ผู้นำกิจกรรมเลือก หากปล่อยให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีเสรีภาพที่จะเลือกเรื่องราวที่พวกเขาสนใจอยากแสดงด้วยตัวเอง

ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการแสดงละครพูดต้นสด (Improvisational drama)

1. การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า (Sensory recall) ไม่ว่าจะเป็นการดู การฟัง การได้กลิ่น การลิ้มรส การสัมผัสนั้น เป็นการใช้ประสบการณ์ที่จะนำไปสู่การสร้างจินตภาพ (image) ซึ่งจะนำไปสู่จินตนาการ (imagination) ได้ดีที่สุดในที่สุด

2. การใช้จินตนาการ (Imagination) เฮเลน เอส โรเซนเบิร์ก⁽¹⁷⁾ กล่าวว่า จินตนาการหมายถึง ความสามารถในการพัฒนานิภาพใหม่ๆ ซึ่งมีนิภาพเหล่านี้มีแรงจูงใจมาจากสิ่งที่ปรากฏอยู่เบื้องหน้าหรือจากประสบการณ์ในอดีต

3. การใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดหรือการกระทำในสิ่งใหม่โดยไม่ซ้ำแบบหรือเลียนแบบใคร⁽¹⁸⁾ การจินตนาการนั้นจะสมบูรณ์แบบที่สุดก็ต่อเมื่อมีการแสดงออกมาด้วยความคิดสร้างสรรค์

4. การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ (Creative movement) คือการที่ผู้ร่วมกิจกรรมใช้ร่างกายของตนเองในการแสดงออกซึ่งความรู้สึกและจินตนาการเพื่อที่จะสื่อสารกับผู้อื่น

5. การใช้ท่าใบ้ (Pantomime) หมายถึง การแสดงออกซึ่งความคิดบางอย่างด้วยการเคลื่อนไหวหรือการใช้ท่าทางโดยไม่ใช้คำพูด การใช้ท่าใบ้นั้นอยู่บนพื้นฐานของการใช้จินตนาการและการสมมติ ดังนั้นการใช้ท่าใบ้จึงเป็นการลดความกดดันที่จะต้องคิดบทสนทนา ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีสำหรับการฝึกฝนการแสดง

6. การพูดต้นสด (Verbal improvisational) หมายถึง การแสดงออกด้วยคำพูดโดยฉับพลันไม่ได้แสดงออกตามสิ่งที่ถูกบันทึกล่วงหน้ามาก่อน ภายใต้เงื่อนไขบางอย่างที่ถูกกำหนดขึ้น หรือกล่าวอย่างง่ายว่า การแสดงละครโดยไม่ท่องจำบทนั่นเอง

4) เป้าหมายของละครสร้างสรรค์

ดอกเตอร์ลิน ไรท์ (Dr. Lin Wright)⁽¹⁴⁾ ได้เสนอการวางเป้าหมายในการใช้ละครสร้างสรรค์เป็นยุทธศาสตร์การสอนไว้ 3 แนวทาง ได้แก่ การทำละครสร้างสรรค์เพื่อเป้าหมายในการเพิ่มพูนความรู้หรือประเด็นความคิดใหม่ การทำละครสร้างสรรค์เพื่อเป้าหมายในการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะของละคร และการทำละครสร้างสรรค์เพื่อเป้าหมายในการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง สำหรับการวิจัยเรื่องผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กนี้ การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์มีเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเอง เพื่อให้เด็กได้ค้นพบทักษะบางอย่างจากการได้ใช้พหุปัญญาทั้ง 8 ประการ เช่น ความสามารถในการใช้ท่าใบ้ที่บ่ง

บอกถึงเขาวงกตปัญหาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ ความสามารถในการหาเสียงประกอบที่บ่งบอกถึงเขาวงกตปัญหาด้านดนตรี ความสามารถในการวางโครงเรื่องที่บ่งบอกถึงเขาวงกตปัญหาด้านภาษา เป็นต้น

5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุจิตรา แก้วสีนวน⁽⁴⁾ ศึกษาประสิทธิภาพของสื่อละครสร้างสรรค์ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรม พบว่าจากเด็กที่ถูกทารุณกรรมจำนวนทั้งหมด 19 คน หลังเข้าร่วมการอบรมละครสร้างสรรค์ เด็ก 12 คนมีการมองเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น และเด็ก 7 คน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ

ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย⁽¹⁹⁾ ศึกษาการสร้างละครแบบมีส่วนร่วมเพื่อสุขภาพของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา พบว่าสุขภาพทางใจของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนากร สุขยิ่ง⁽²⁰⁾ ศึกษาผลของละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิจิตชัย ศิลพิพัฒน์⁽²¹⁾ ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ตามแนวคิดของวินนีเฟร็ด วาร์ดและไบรอัน เวย์ ที่มีต่อพฤติกรรมการไม่กล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า หลังได้รับการฝึกกิจกรรมละครสร้างสรรค์ กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการไม่กล้าแสดงออกลดลงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการให้ข้อเสนอแนะ พบว่ากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการไม่กล้าแสดงออกลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก โดยกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกและเกณฑ์การคัดออกจะได้เข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นระยะเวลา 7 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างจากการศึกษาเอกสาร การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากคุณบุญนิสา บุญประสพ นักบำบัดผู้เชี่ยวชาญด้านการทำละครบำบัดของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ซึ่งก่อนดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหาข้อมูล ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทารุณกรรม การมองเห็นคุณค่าในตนเอง และละครสร้างสรรค์ เพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม การเห็นคุณค่าในตนเองของพวกเขา และผลกระทบของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งต่อประชากรกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มบุคคลอื่นๆ โดยขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรกลุ่มเป้าหมาย (Target Population)

เด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่อยู่ในความดูแลของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

2) กลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion criteria)

1. เด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ ร่างกาย จิตใจและอารมณ์ หรือถูกปล่อยปละละเลย อายุ 7-18 ปี ที่อยู่ในความดูแลของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กในช่วงเดือนเมษายน 2557 ถึง เดือนมิถุนายน 2557

2. เด็กที่มีความสนใจและสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย โดยปราศจากการชักนำหรือบังคับของผู้วิจัยหรือเจ้าหน้าที่ผู้ดูแล

3. เด็กที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน และเขียนได้

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria)

1. ระดับเขาวนปัญญาต่ำกว่า 50 โดยพิจารณาข้อมูลระดับเขาวนปัญญาของกลุ่มเป้าหมายจากประวัติส่วนตัวที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กได้บันทึกไว้ หลังเด็กและเยาวชนแต่ละคนได้รับการประเมินระดับเขาวนปัญญาจากจิตแพทย์
2. มีอาการในกลุ่ม Psychosis ที่รุนแรง ตามคำวินิจฉัยของจิตแพทย์
3. มีพฤติกรรมก้าวร้าว และไม่สามารถควบคุมตัวเองได้
4. ไม่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

3) การสุ่มตัวอย่าง (Sampling Techniques)

คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากเกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion criteria) และเกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามรายละเอียดเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะสอบถามจากเจ้าหน้าที่ผู้ดูแล เพื่อนำเสนอข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับเขาวนปัญญา ลักษณะการถูกรักษาทางกฎหมาย ระยะเวลาในการถูกรักษาทางกฎหมาย อายุที่เริ่มถูกรักษาทางกฎหมาย ความสัมพันธ์กับผู้ทำธุรกรรม และระยะเวลาในการทำหน้าที่มูลนิธิ รวมถึงข้อมูลด้านการแพ้อาหาร เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ สำหรับข้อมูลในด้านระดับเขาวนปัญญา เนื่องจากเด็กและเยาวชนทุกคนที่เข้าทำหน้าที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กจะได้รับการประเมินระดับเขาวนปัญญาจากจิตแพทย์ ผู้วิจัยจึงขอระบุข้อมูลในส่วนนี้ตามผลการประเมินของจิตแพทย์ซึ่งได้รับการบันทึกไว้ในประวัติส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

2) แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ออกแบบโดยคัสดรและประยุกต์ขึ้นจากหนังสือ ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก⁽¹⁴⁾ ได้รับการตรวจสอบเครื่องมือโดยคุณบุญนิสา บุญประสพ นักบำบัดผู้เชี่ยวชาญด้านการทำละครบำบัดของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ซึ่งคุณบุญนิสา บุญประสพจะเป็นผู้นำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ในครั้งนี้อีกด้วย กิจกรรมละครจะจัดขึ้นทั้งหมด 7 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง ที่บ้านแรกรับ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

3) คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

- อารมณ์และความสุขของเด็กๆเป็นอย่างไร
- ความภูมิใจในตนเองของเด็กๆเป็นอย่างไร
- ความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของเด็กๆเป็นอย่างไร
- ความมั่นใจในตนเองและความกล้าแสดงออกของเด็กๆเป็นอย่างไร
- ความรู้สึกที่ตนเองได้รับการยอมรับจากกลุ่มของเด็กๆเป็นอย่างไร
- มุมมองของเด็กๆต่อความสามารถของตนเองเป็นอย่างไร
- การเห็นคุณค่าในตนเองโดยภาพรวมของเด็กๆเป็นอย่างไร

4) เครื่องบันทึกเสียง

5) ตัวผู้วิจัย งานวิจัยชิ้นนี้มีการเก็บข้อมูลจากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) และการสัมภาษณ์ ตัวผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สังเกตการณ์และผู้ดำเนินการสัมภาษณ์จึงนับเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสถานะของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรม ละครสร้างสรรค์ และการมองเห็นคุณค่าในตนเองเป็นอย่างดี มีการทำความเข้าใจแนวคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นมากที่สุด และเพื่อให้ผลการวิจัยออกมามีคุณภาพที่สุด

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) หลังจากโครงการวิจัยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยฯ ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาจิตเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเสนอเรื่องขออนุมัติในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) เสนอเรื่องต่อผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กเพื่อขออนุญาตทำกิจกรรม และขอความร่วมมือจากนักจิตบำบัดผู้เชี่ยวชาญ และนักกิจกรรมพัฒนาเด็กในการดำเนินกิจกรรมและเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) เสนอแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์ต่อนักจิตบำบัดผู้เชี่ยวชาญในการทำละครบำบัดที่มูลนิธิฯ ทำความเข้าใจร่วมกัน และฝึกฝนการนำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ตามแนวทางของการศึกษาวิจัยให้นักจิตบำบัด
- 4) ขอความร่วมมือจากนักกิจกรรมพัฒนาเด็กในการเข้าไปติดต่อทำความรู้จักกับกลุ่มประชากรศึกษา
- 5) ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากเกณฑ์การคัดเข้า และเกณฑ์การคัดออก
- 6) ใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปในการสอบถามรายละเอียดเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ผู้ดูแล

- 7) เก็บข้อมูลการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างจากการศึกษาเอกสารบันทึกประจำตัว และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากนักจิตบำบัด
- 8) ดำเนินการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์แก่กลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 7 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง
- 9) เก็บข้อมูลการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งจากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากนักจิตบำบัด
- 10) นำผลที่ได้มาวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ คือ

- 1) นำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงมาถอดความแบบคำต่อคำเป็นรูปแบบตัวอักษรโดยมีการฟังซ้ำเพื่อตรวจสอบข้อมูล
- 2) อ่านทบทวนทำความเข้าใจ ตีความหมายเชิงลึกของข้อมูลทั้งหมด ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร บันทึกจากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ที่ได้ถอดความเอาไว้
- 3) ประเมินหาความสัมพันธ์ของข้อมูล จัดกลุ่มข้อความที่กล่าวถึงประเด็นเดียวกันเข้าไว้ด้วยกัน ตั้งเป็นประเด็นหลัก (Theme) ของแต่ละกลุ่มข้อความ พร้อมทั้งคัดเลือกประโยคคำพูดของผู้ให้ข้อมูลมาเป็นตัวอย่างประกอบ
- 4) สรุปข้อมูลของแต่ละประเด็นที่วิเคราะห์ไว้
- 5) ตรวจสอบข้อมูลที่สรุปออกมาอย่างละเอียดด้วยตนเอง และส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบ พร้อมทั้งขอคำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องครบถ้วน และเพื่อป้องกันความไม่ตรงของข้อมูลที่อาจเกิดจากอคติในการตีความของผู้วิจัย
- 6) ส่งผลสรุปดังกล่าวไปยังผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเป็นเหตุเป็นผลของผลการวิจัย
- 7) ผู้วิจัยสรุปผลจากการเก็บข้อมูล และนำเสนอข้อมูลการวิจัยในรูปแบบของการเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

5. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

- 1) เมื่อถอดข้อความจากเครื่องบันทึกเสียงแล้ว จะมีการฟังซ้ำเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
- 2) อ่านบททวนบทสนทนาที่ถอดความออกมาอย่างน้อย 2 ครั้งก่อนที่จะวิเคราะห์และตีความข้อมูลเพื่อความเข้าใจข้อมูลอย่างถ่องแท้
- 3) หลังจากที่สรุปข้อมูลออกมา นอกจากจะตรวจสอบด้วยตนเองอย่างละเอียดแล้ว จะมีการส่งข้อมูลดังกล่าวให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบ และส่งกลับไปยังผู้ให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะอย่างอิสระ (Member checking) เพื่อความมั่นใจว่าข้อสรุปดังกล่าวมาจากประสบการณ์และข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลอย่างแท้จริง
- 4) ในขั้นตอนการนำเสนองานวิจัย สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้โดยมีหลักฐานแสดง เช่น ไฟล์เสียงการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ถอดเสียงออกมาเป็นตัวอักษร เป็นต้น

6. การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการนำกิจกรรมละครสร้างสรรค์เข้าไปจัดให้แก่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแผนกิจกรรมละครสร้าง สรรค์นี้สร้างขึ้นโดยคัตสรรและประยุกต์จากหนังสือละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก^[15] และมีผู้นำกิจกรรมเป็นนักจิตบำบัดผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการทำละครบำบัดที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ผู้นำกิจกรรมจึงมีความรู้ความเข้าใจในสภาวะของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม และมีความเชี่ยวชาญในการทำละครเพื่อการบำบัดเยียวยาเด็กที่ถูกกระทำเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ในแต่ละขั้นตอนของการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยยังได้ยึดหลักจรรยาบรรณของการวิจัยในมนุษย์ ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยได้แจ้งข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยให้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลและผู้เข้าร่วมการวิจัยอย่างชัดเจนและครบถ้วน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้พิจารณาอย่างรอบคอบ และตัดสินใจอย่างอิสระก่อนที่จะลงนามเพื่อแสดงความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย ซึ่งจะเป็นไปด้วยการรับรู้และความยินยอมจากเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลเด็ก ปราศจากการบังคับข่มขู่ หรือชักจูงด้วยอำสสินจ้าง
- 2) ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิที่จะเลือกเข้าร่วมหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย และสามารถตัดสินใจขอออกจากการศึกษาวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหาย
- 3) เนื่องจากผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นกลุ่มเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มีความเปราะบางและอ่อนไหวทางจิตใจ ผู้นำกิจกรรมและผู้วิจัยซึ่งเข้าสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม จึงระมัดระวังอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจเสมอ
- 4) ในการรายงานการวิจัย ไม่มีการพาดพิงถึงชื่อของผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคน เพื่อป้องกันมิให้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมการวิจัยเผยแพร่สู่สาธารณะ

5) ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมเพื่อใช้ในการศึกษาทั้งหมดได้ถูกเก็บเป็นความลับ

6) หลังการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยเน้นย้ำกับกลุ่มเป้าหมายอีกครั้งถึงการรักษาข้อมูลทั้งหมดเป็นความลับ และแจ้งให้กลุ่มเป้าหมายทราบว่าข้อมูลทุกอย่างจะถูกทำลายทิ้งทั้งหมดเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่อยู่ในความดูแลของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก กลุ่มเป้าหมายที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกและเกณฑ์การคัดออกจำนวน 4 คนได้เข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นระยะเวลา 7 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง และผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participation observation) ของผู้วิจัยเอง และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากคุณบุญนิสา บุญประสพ นักบำบัดผู้เชี่ยวชาญด้านการทำละครบำบัดที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กซึ่งเป็นผู้นำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ผลการวิจัยที่ได้รวบรวมมา สามารถแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กก่อนเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

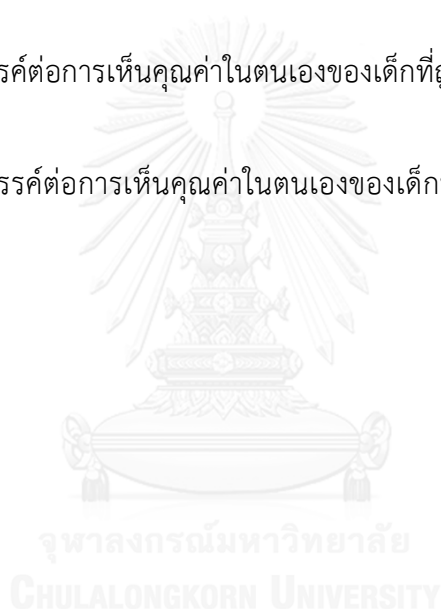
โดยผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม ในส่วนแรกจะรายงานโดยพิจารณาจากคุณลักษณะที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้แก่ อารมณ์และความสุข ความภาคภูมิใจในตนเอง การปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรค ความมั่นใจ การกล้าแสดงความคิดเห็น ความกล้าแสดงออก ความรู้สึกที่ตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่น และมุมมองต่อความสามารถของตนเอง ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ประเด็น คือ

- 1) ผลของละครสร้างสรรค์ต่ออารมณ์และความสุขของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม
- 2) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม
- 3) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม
- 4) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อความมั่นใจ การกล้าแสดงความคิดเห็น และความกล้าแสดงออกของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

- 5) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่นของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม
- 6) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อมุมมองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านความสามารถของตนเอง

และในส่วนที่สอง ผลกระทบของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมจะถูกพิจารณาสรุปแยกเป็นรายด้าน ซึ่งสามารถแบ่งการรายงานออกได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านผู้นำกิจกรรม
- 2) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านกิจกรรมละคร
- 3) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านสังคมสัมพันธ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กก่อนเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์

เด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่เข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 4 คน เป็นเพศหญิงทั้งหมด อายุของเด็กๆอยู่ในช่วง 9-12 ปี โดยอายุ 9, 10, 11 และ 12 ปีอย่างละ 1 คน ระดับเขavnปัญหาของเด็กที่ถูกกระทำแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ระดับเขavnปัญญากพร่องจำนวน 3 คน และระดับเขavnปัญหาไม่บกพร่อง 1 คน ลักษณะของการถูกกระทำทารุณกรรมแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มเช่นเดียวกันคือ กลุ่มแรกถูกทารุณกรรมทางเพศจำนวน 2 คน และกลุ่มที่สองถูกกระทำทารุณกรรมโดยการปล่อยปละละเลยจำนวน 2 คน โดยทั้ง 4 คนต่างก็ถูกกระทำทารุณกรรมทางจิตใจและอารมณ์ควบคู่ไปด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้กระทำทารุณกรรม กลุ่มที่ถูกปล่อยปละละเลยเป็นการกระทำโดยพ่อแม่ และกลุ่มที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ จำนวน 1 คน ผู้กระทำเป็นพี่ชาย และอีก 1 คน ผู้กระทำเป็นพี่ชายและพ่อเลี้ยง อายุที่เด็กๆเริ่มถูกกระทำอยู่ในช่วง 2-8 ปี โดยแบ่งออกเป็น 2, 5, 7 และ 8 ปีอย่างละ 1 คน ระยะเวลาที่ถูกกระทำแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ถูกกระทำทารุณกรรมเป็นระยะเวลา 1 ปี จำนวนทั้งหมด 3 คน และอีก 1 คนถูกกระทำเป็นระยะเวลา 6 เดือน ระยะเวลาที่เด็กๆในกลุ่มตัวอย่างเข้ามาพำนักในบ้านอุ่นรัก มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มที่ 1 พำนักมาเป็นเวลา 4 ปี จำนวน 3 คน และกลุ่มที่สองพำนักมาเป็นเวลา 1 ปี

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

	C1	C2	C3	C4
เพศ	หญิง	หญิง	หญิง	หญิง
อายุ	12	9	10	11
ระดับเขavnปัญญา	บกพร่อง	ไม่บกพร่อง	บกพร่อง	บกพร่อง
ลักษณะการถูกกระทำทารุณกรรม	ทารุณกรรมทางเพศและทางจิตใจ	ทารุณกรรมทางเพศและทางจิตใจ	ปล่อยปละละเลยและทารุณกรรมทางจิตใจ	ปล่อยปละละเลยและทารุณกรรมทางจิตใจ
ผู้กระทำทารุณกรรม	พี่ชายและพ่อเลี้ยง	พี่ชาย	พ่อแม่	แม่
อายุที่เริ่มถูกกระทำทารุณกรรม	8 ปี	5 ปี	7 ปี	2 ปี
ระยะเวลาที่ถูกกระทำทารุณกรรม	1 ปี	6 เดือน	1 ปี	1 ปี
ระยะเวลาที่พักในมูลนิธิศูนย์พิทักษ์เด็ก	4 ปี 4 เดือน	4 ปี 6 เดือน	4 ปี 2 เดือน	1 ปี 3 เดือน

ผลจากการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์คุณบุญนิตา บุญประสพ นักบำบัดผู้เชี่ยวชาญด้านการทำละครบำบัดที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก พบว่าเด็กๆทุกคนในกลุ่มตัวอย่างมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผลมาจากการถูกกระทำทารุณกรรมไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม ลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำของแต่ละคนแสดงออกมาผ่านบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยจะรายงานประวัติความเป็นมาและพฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคล ดังต่อไปนี้

ความเป็นมาและการเห็นคุณค่าในตนเองของ C1

ทางมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กได้รับแจ้งจากทางโรงพยาบาลหลวงพ่อกวีสักดิ์ว่าเด็กมาเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลและได้รับการวินิจฉัยว่าติดเชื้หนองในที่บริเวณช่องคลอด ซึ่งในช่วงแรกเด็กไม่ให้ข้อมูลว่าใครเป็นผู้กระทำทารุณกรรม แต่ภายหลังก็ให้ข้อมูลว่าพี่ชายของตนเองเป็นคนกระทำ เมื่อทราบความจริง เด็กจึงถูกแยกออกมาจากครอบครัวและเข้าพำนักที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ซึ่งการถูกแยกจากครอบครัวนี้ทำให้เด็กมีการประเมินคุณค่าของตนเองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในทางลบ คือรู้สึกว่าคุณค่าตัวเองไม่เป็นที่ต้องการของครอบครัวจึงทำให้ถูกแยกออกมา การเห็นคุณค่าใน

ตนเองต่ำของ C1 ส่งผลให้เขามีลักษณะขี้อาย ก้มหน้าไม่สบตาคนอื่น พูดน้อย ถามคำตอบคำ ไว้วางใจคนยาก ปรับตัวเข้าหาผู้อื่นยาก และหากเป็นคนที่ไม่ไว้วางใจ ไม่สนิทหรือคุ้นเคยด้วยก็จะไม่พูดคุย ไม่ตอบคำถามแพทย์ ในด้านอารมณ์ C1 จะโกรธง่ายหากถูกบังคับให้ทำอะไรที่ไม่อยากทำ ดูเหนียวและเศร้า บางครั้งก็ร้องไห้ออกมาเฉยๆ เขาโตที่สุดในกลุ่ม หลายๆ ครั้งจึงสังเกตได้ถึงความเป็นผู้นำ เสียสละให้น้อง ริเริ่มแสดงความคิดเห็นก่อน มีความประนีประนอมสูง แต่บางครั้งก็ถึงกับไม่ยืนหยัดในความคิดของตัวเอง วันแรกๆสังเกตว่าเขาจะไม่ค่อยยิ้ม ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น และเขาก็มีประเด็นในเรื่องของความไม่กล้าที่จะเปิดเผยผู้กระทำอีกด้วย

ความเป็นมาและการเห็นคุณค่าในตนเองของ C2

ทางมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กได้รับแจ้งจากทางโรงพยาบาลหลวงพ่อดำที่วัดศรีชุมกัน ว่าเด็กมาเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลและได้รับการวินิจฉัยว่าติดเชื้อหนองในที่บริเวณช่องคลอด และมีแผลถูกกัดที่บริเวณเต้านม เด็กให้ข้อมูลว่าผู้ที่กระทำทารุณกรรมคือพี่ชายของตนเอง จึงถูกแยกจากครอบครัวออกมาพำนักที่มูลนิธิ ปุ่มหลังครอบครัวของ C2 เมื่อเขาเกิดมา เขาถูกแยกจากครอบครัวซึ่งประกอบไปด้วย พ่อ แม่ และพี่ชายอีก 3 คน ไปอยู่กับย่าแท้ๆ แต่พ่อเขาอายุได้ 5 ปี ย่าเสียชีวิต เขาจึงกลับมาอยู่กับพ่อแม่และพี่ชายแท้ๆของตนเอง พอกลับมาอยู่กับครอบครัวได้ไม่นานก็ถูกทำร้าย โดยเด็กให้ข้อมูลว่าพี่ชายทั้ง 3 คนเป็นผู้กระทำ และมีหลักฐานทางการแพทย์ว่าเด็กถูกกระทำทางเพศจริง แต่แม่ของเด็กไม่เชื่อว่าพี่ชายทำร้าย มองว่าเด็กสร้างเรื่องขึ้นมาเอง ทำให้ครอบครัวแตกแยก จากปุ่มหลังครอบครัวที่กล่าวมา ส่งผลให้ C2 มีการประเมินคุณค่าของตนเองในทางลบหลายแง่มุม หลังจากที่ย่าเสียไปและย้ายกลับมาอยู่กับครอบครัว แม้จะเป็นครอบครัวที่แท้จริง แต่เขาก็ไม่รู้สึกผูกพัน รู้สึกไม่เป็นที่ต้องการของใคร เป็นคนนอกของครอบครัว พอมีเหตุการณ์ถูกทำร้าย แม่ก็ไม่เชื่อคำพูดของเขา มองว่าเขาโกหก ให้ร้ายพี่ชาย ทำให้ครอบครัวแตกแยก ทำให้ C2 ยิ่งประเมินคุณค่าของตนเองในทางลบ ว่าเขาไม่ดี ไม่มีค่า เขาเป็นคนอื่น แม่จึงไม่รักเขาเหมือนที่รักพี่ชาย แม่จึงไม่เชื่อและกล่าวหาว่าเขาสร้างเรื่องร้ายขึ้นมาให้ร้าย การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำเหล่านี้แสดงออกมาผ่านพฤติกรรมที่ต่างออกไปจาก C1 อย่างสิ้นเชิง C2 มีลักษณะที่ขาดรักอย่างมาก จึงเรียกร้องความสนใจสูง ภายนอกเขาเป็นเด็กที่มีความโดดเด่นมากกว่าคนอื่น พูดเยอะ มีความกล้าแสดงออก และแสดงออกอย่างเกินจริง ใครกำลังพูดอยู่เขาก็มักจะพูดแทรกเพื่อให้ตัวเองโดดเด่นและเป็นที่สนใจ มักเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง ไม่มีความยืดหยุ่น และจัดการอารมณ์ตัวเองลำบาก เมื่อมีอะไรขัดใจหรือมีใครวิจารณ์ C2 ก็จะหงุดหงิดโวยวายและร้องไห้เสียงดังทันที ซ้ำอีกคน และมักวิจารณ์คนอื่นด้วยคำพูดที่ไม่สร้างสรรค์ เขาจึงมีปัญหากับเพื่อนบ่อยๆ และมักโดนเพื่อนๆ แกล้ง เพราะเมื่อเพื่อนแกล้งแล้วเขาจะตอบโต้ด้วยการหงุดหงิดโวยวายทันที เสริมแรงให้เพื่อนรู้สึกสนุกกับการตอบโต้ในเชิงลบของเขา

ความเป็นมาและการเห็นคุณค่าในตนเองของ C3

เด็กที่มีปัญหากับ C2 บ่อยที่สุดคือ C3 เขาเข้ามาพำนักที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กด้วยปัญหาการถูกปล่อยปละละเลยจากพ่อแม่ซึ่งติดคุกเพราะคดีค้ายาเสพติด ซึ่งขณะที่ยังไม่ติดคุก พ่อแม่ก็ให้เขาเป็นคนรักษาความลับในเรื่องของยาเสพติดให้ แต่พอทั้งสองถูกจับ เขาก็เลิกทำหน้าที่ไปแล้วย้ายมาอยู่กับย่าและน้ำแแทน น้ำของเขามีปัญหาทางสุขภาพจิต ทำให้มีพฤติกรรมอาละวาด ใช้มีดไล่ฟันผู้อื่น C2 จึงตกอยู่ในความหวาดกลัวบ่อยๆ การที่ต้องรักษาความลับเรื่องยาเสพติดให้กับพ่อแม่ส่งผลให้เขาเป็นเด็กที่มักไม่พูดความจริง และช่วงชีวิตที่ใช้กับย่าและน้ำแแทนซึ่งมีปัญหาสุขภาพจิตก็ทำให้เขามักหวาดกลัว ไม่มั่นใจ มีการประเมินคุณค่าของตัวเองในทางลบ ในลักษณะว่าตนเองเป็นคนอ่อนแอ ไร้พลัง ไม่มีความสามารถ แม้เป็นเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ และกล้าแสดงความคิดเห็นเช่นเดียวกัน แต่ก็มีลักษณะที่เอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง ไม่รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น แม้แต่กับนักบำบัดเองก็ยังเป็นเรื่องยากที่เขาจะรับฟัง เขาต้องการการยอมรับสูง ต้องการให้ทุกคนเอาตามความคิดตนเอง เมื่อ C2 ซึ่งมีลักษณะที่คลั่งคล้ายกันมีความโดดเด่นกว่าในบางครั้ง จึงมักรู้สึกอิจฉาและแกล้งกันไปมา ในด้านอารมณ์พบว่า C3 หงุดหงิดง่ายมากเมื่อถูกวิจารณ์ ไม่สามารถยอมรับความผิดพลาดของตัวเองได้เลย และจัดการอารมณ์ของตัวเองได้ยากลำบากเมื่อไม่พอใจ

ความเป็นมาและการเห็นคุณค่าในตนเองของ C4

คนสุดท้ายคือ C4 เขาเข้ามาพำนักที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กด้วยปัญหาการถูกปล่อยปละละเลยจากแม่ซึ่งค้าประเวณีและมีชีวิตเร่ร่อน มักฝากลูกไว้กับคนนู้นทีคนนี่ที่ระหว่างที่ตนเองไปทำงาน เขาได้รับการช่วยเหลือและได้ย้ายไปอยู่กับครอบครัวทดแทน แต่ครอบครัวทดแทนก็ไม่ได้มีเขาเพียงแค่นั้นคนเดียว แต่ยังรับเลี้ยงเด็กคนอื่นด้วย และครอบครัวทดแทนก็มักจะชอบเด็กคนอื่นมากกว่า เพราะ C4 เป็นเด็กที่มีปัญหาในเรื่องของการสื่อสารด้วยคำพูด เขาพูดไม่ชัด ติดอ่าง และมีการประมวลผลช้า ทำให้คิดช้าทำช้ากว่าคนอื่น สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ C4 มีการประเมินคุณค่าของตนเองในทางลบ ว่าเขาไม่ดี ไม่มีความสามารถ เป็นคนพูดไม่ชัด จึงไม่เป็นที่ต้องการของผู้อื่น ไม่เป็นที่ต้องการของแม่ที่มักปล่อยปละละเลยตนเอง และยังไม่เป็นที่ต้องการของครอบครัวทดแทนที่ชอบเด็กคนอื่นมากกว่าเขา การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำของ C4 แสดงออกผ่านการเรียกร้องความสนใจสูง ชอบแจกของให้เพื่อน ซึ่งของที่นำไปแจกมักเป็นของที่ลักขโมยมา นอกจากนั้นการพูดไม่ชัดยังทำให้เขาประเมินความสามารถทางการสื่อสารของตัวเองต่ำ ขาดความเชื่อมั่นในตนเองโดยเฉพาะเวลาที่ต้องพูดกับคนอื่น ส่วนมากเขาจึงเลือกที่จะเงียบ แสดงความคิดเห็นน้อย ซื่อๆ ประหม่า ไม่ค่อยกล้าแสดงออก เพื่อนๆมักรำคาญที่เขาช้า และล้อเลียนการพูดไม่ชัด ทำให้เขาหงุดหงิดง่าย ด้านอารมณ์ เมื่อ C4 โกรธก็จะด่าหาบคายทันที เพื่อนก็ชอบล้อเลียนว่าเวลาด่าเขาจะพูดชัดขึ้นมา

ตอนที่ 2 ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ตอนที่ 2.1 ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กตามรายประเด็นของการเห็นคุณค่าในตนเอง

1) ผลกระทบของละครสร้างสรรค์ต่ออารมณ์และความสุขของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

อารมณ์และความสุขของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมในกลุ่มตัวอย่างได้รับผลกระทบจาก 3 ปัจจัยด้วยกัน คือ ผลกระทบจากกิจกรรมละครสร้างสรรค์ ผลกระทบจากปฏิกิริยาของผู้นำกิจกรรม และผลกระทบจากปฏิกิริยาจากเพื่อนร่วมกลุ่ม การนำเสนอข้อมูลจึงแบ่งออกได้ดังนี้

1. ผลกระทบของกิจกรรมละครสร้างสรรค์ต่ออารมณ์และความสุขของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม
2. ผลกระทบจากปฏิกิริยาของผู้นำกิจกรรมต่ออารมณ์และความสุขของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม
3. ผลกระทบจากปฏิกิริยาของเพื่อนร่วมกลุ่มต่ออารมณ์และความสุขของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

กิจกรรมละครสร้างสรรค์ส่งผลต่ออารมณ์และความสุขของเด็กๆทุกคน โดยทำให้เด็กๆอารมณ์ดีและมีความสุขเพิ่มขึ้น สังเกตได้จากสีหน้าท่าทาง รอยยิ้มและแววตาของเด็กๆที่บ่งบอกถึงความสุข ขณะร่วมกิจกรรม ความตื่นตัวที่จะได้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป และจากกิจกรรม check-in และ check-out ซึ่งเกิดขึ้นทุกครั้งหลังจบกิจกรรมละครในแต่ละวัน เด็กๆจะสื่อสารออกมาไม่ว่าด้วยคำพูดหรือท่าทางว่าตนเองสนุกและมีความสุขทุกครั้งหลังจบกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยสังเกตว่าเป็นเพราะกิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานบนการเล่น (Play-based learning) เด็กๆจึงรู้สึกว่าการทำละครสนุกกับเพื่อนอยู่ตลอดเวลา บรรยากาศตลอดการดำเนินกิจกรรมไม่ทำให้เด็กๆรู้สึกว่ากำลังเรียนหรือฝึกอะไรอยู่ โจทย์ในกิจกรรมต่างๆที่ถูกออกแบบมาให้เด็กๆทำ ก็ไม่ใช่โจทย์ที่ยากหรือง่ายจนเกินไป เด็กๆจึงรู้สึกตื่นตัวทำ และเนื่องจากกิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กๆได้ใช้ความสามารถหลายด้าน หลักๆที่ใช้คือด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวในการแสดง ด้านภาษาในการสื่อสาร แสดงความคิดเห็น และเรียงร้อยเรื่องราว ด้านดนตรีในการพูดและสร้างเสียงประกอบการแสดง และด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานกลุ่ม เด็กๆจึงเจอเรื่องของตัวเองทำได้ดีไม่ยาก นอกจากนั้นกิจกรรมละครสร้างสรรค์ยังไม่มีกรอบกติกาที่คอยมากำหนดว่าอะไรถูกอะไรผิดไม่ว่าเด็กๆจะแสดงความคิดเห็นหรือแสดงท่าทางออกมาอย่างไรก็ล้วนแล้วแต่ได้รับการยอมรับและสะท้อนกลับในทางบวกเสมอ เด็กๆจึงสัมผัสกับประสบการณ์แห่งความสำเร็จได้ง่าย ซึ่งเมื่อเด็กๆเห็น

ความสำเร็จของตัวเอง เด็กๆก็อารมณ์ดีและมีความสุข ความไร้กรอบกติกาของละครสร้างสรรค์ก็เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้เด็กๆรู้สึกสบายใจและไร้ความกังวลที่จะแสดงความเป็นตัวเองออกมาอย่างเต็มที่ และผู้วิจัยยังมองว่าลักษณะสำคัญของละครที่ผู้แสดงจะต้องเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กๆได้รับความสุขอันเกิดจากการหลังของสารเอ็นดอร์ฟินหรือสารแห่งความสุขในสมองอีกด้วย

นอกจากจะเด็กๆจะอารมณ์ดีและมีความสุขเพราะกิจกรรมละครสร้างสรรค์แล้ว ปฏิกริยาของผู้นำกิจกรรมก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อให้เด็กๆทุกคนอารมณ์ดีและมีความสุขเพิ่มขึ้น เพราะไม่ว่าเด็กๆจะพยายามแสดงความสามารถออกมาอย่างไรเล็กน้อยหรือยิ่งใหญ่แค่ไหน หรือแม้จะมีบางขณะที่เด็กๆบางคนคิดไม่ออก ผู้นำกิจกรรมก็จะคอยให้กำลังใจและให้การตอบรับในทางบวกเสมอ ทั้งด้วยภาษาท่าทางอย่างสีหน้า แววตา รอยยิ้ม การยกนิ้วให้ และการชื่นชมด้วยภาษาพูดต่างๆ เช่น แสดงได้เยี่ยมมากเลย เรื่องที่แต่งนำเสนอใจมาก ทำเดินนี้สุดยอด ใช้เสียงได้ดีมากเลย เป็นต้น การได้รับผลตอบรับในทางบวกเหล่านี้ทำให้เด็กๆเกิดความรู้สึกที่ดีกับตัวเอง มองว่าตัวเองเป็นคนมีความสามารถ ถึงแม้จะคิดไม่ออกบ้าง ก็มีคนคอยให้กำลังใจอยู่ข้างๆคอยช่วยเหลือ ความคิดในทางบวกต่อตนเองและผู้อื่นเหล่านี้ส่งผลกับอารมณ์ของผู้คิด ทำให้ผู้คิดอย่างเด็กๆที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างก็อารมณ์ดีและมีความสุขเพิ่มขึ้น

นอกจากปฏิกริยาของผู้นำกิจกรรมจะส่งผลกระทบต่ออารมณ์และมีความสุขของเด็กๆแล้ว ผลตอบรับของเพื่อนๆก็ส่งผลเช่นกัน หากเด็กๆเสนอความคิดเห็นแล้วเพื่อนๆเอาตาม เด็กๆก็รู้สึกดีและมีความสุข แต่หากถูกปฏิเสธ ก็ส่งผลให้เด็กๆหงุดหงิดและเสียใจได้ ซึ่งขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ บางครั้งความคิดที่เด็กๆแสดงออกมาก็ถูกเพื่อนๆวิพากษ์วิจารณ์ และลักษณะของการวิจารณ์มักไม่เป็นไปในเชิงสร้างสรรค์ หากเป็นการใช้คำพูดในเชิงตำหนิตีเดีย เช่น C3 เสนอความคิดเห็นเรื่องเจ้าชายเจ้าหญิงมา C2 ไม่ชอบก็สะท้อนกลับไปว่า 'เจ้าชายเจ้าหญิงอีกแล้ว เปื่อ' C3 ที่ถูกตำหนิก็รู้สึกโกรธและเสียใจ สังเกตได้จากสีหน้าท่าทางที่หงุดหงิดและพฤติกรรมการตำหนิกลับแสดงให้เห็นว่าการที่ C2 สะท้อนกลับในเชิงลบ ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของ C3 ทำให้ความสุขของ C3 ลดลง

จากเหตุการณ์ข้างต้น ผู้นำกิจกรรมมองว่าเป็นเพราะทั้งสองฝ่ายมีข้อควรปรับปรุงในเรื่องของการจัดการอารมณ์และความต้องการเป็นที่ยอมรับจากผู้อื่นสูงด้วยกันทั้งคู่ ซึ่งนั่นก็เป็นผลมาจากการที่เด็กๆทั้งสองมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ลักษณะที่ต้องการเป็นที่ยอมรับจากผู้อื่นสูงส่งผลให้ C2 และ C3 ต่างก็เป็นเด็กที่ชอบแสดงความคิดเห็นและต้องการโดดเด่นกว่าคนอื่น พอฝ่ายหนึ่งแสดงความคิดเห็นแล้วได้รับคำชม อีกคนก็มักรู้สึกอิจฉาและแสดงความอิจฉาความไม่พอใจออกมาด้วยการกล่าวตำหนิอีกคน เมื่อถูกตำหนิ ทั้งคู่ก็ไม่สามารถยอมรับคำตำหนิได้ เพราะการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำทำให้เป็นเรื่องยากสำหรับพวกเขาที่จะยอมรับความผิดพลาดหรือคำวิจารณ์ในเชิงลบต่อ

ตนเอง พวกเขาต้องการให้คนอื่นชื่นชมเท่านั้น พอถูกวิจารณ์เข้าก็อารมณ์ไม่ดี ควบคุมตัวเองไม่ได้ มีการตำหนิกลับโต้เถียงกันไปมา ทำให้ทั้งคู่ยิ่งรู้สึกแย่ และเด็กๆ คนอื่นเองที่แม้ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง ก็ถูกบรรยากาศในเชิงลบของทั้งคู่พาให้รู้สึกไม่สนุกไปด้วย ปฏิกริยาในเชิงลบระหว่างทั้งสองคนจึงมีผลกระทบให้ความสุขของกลุ่มตัวอย่างทุกคนลดลง

ผลการวิจัยข้างต้นเป็นการสรุปความจากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมของผู้วิจัย และอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์คุณบุญนิสา บุญประสพ ดังนี้

“เมื่อใครคนใดคนหนึ่งได้รับคำชมเนี่ย คนอื่นจะรู้สึกอิจฉา จะมีความอิจฉาซึ่งกันและกันเข้ามา”

“เค้ายังยอมรับความผิดพลาดของตัวเองไม่ได้ คือคิดแล้วก็อยากจะให้คนอื่นชื่นชมในสิ่งที่ตัวเองทำเลย พอมันไม่ได้อย่างใจเค้าก็จะรู้สึกแย่ บางคนก็จะถึงขั้นมีอารมณ์อย่างที่เราเห็น มันเป็นโหมดของการคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้”

“คำวิจารณ์บางทีถ้าเราฟังมันก็ไม่ใช่เรื่องราวอะไรใหญ่โต ถ้าคนปกติหรือไม่ได้มี self ที่มันแย่มากๆ เค้าก็ปรับ ก็แค่นั้น แต่สำหรับสองคนนี้นั้นไม่ใช่ ทั้งสองคนนี้มีปัญหาเรื่องอารมณ์กันทั้งคู่ แล้วก็มีเรื่องของการต้องการการยอมรับด้วยกันทั้งคู่”

2) ผลกระทบของละครสร้างสรรค์ต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ กิจกรรมละครสร้างสรรค์ถูกจัดขึ้นทั้งหมด 7 ครั้ง โดยครั้งที่ 1-4 เด็กๆ จะได้รับการฝึกทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำละครสร้างสรรค์อันได้แก่ การฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้า ฝึกจินตนาการ ฝึกการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ฝึกการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ ฝึกโ และฝึกการพูดต้นสด ก่อนที่เด็กๆ จะได้ร่วมกันสร้างสรรค์ละครของกลุ่มตนเองขึ้นมาหนึ่งเรื่องและซักซ้อมการแสดงในกิจกรรมครั้งที่ 5-6 แล้วจึงจัดแสดงละครเรื่องดังกล่าวในครั้งสุดท้ายของการจัดกิจกรรม ความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กๆ จึงได้รับผลกระทบจากกิจกรรมละครสร้างสรรค์อย่างแตกต่างกันออกไป ในสองระยะด้วยกันคือ ความภูมิใจที่เกิดขึ้นระหว่างร่วมกิจกรรมฝึกทักษะต่างๆ ของละครสร้างสรรค์ และระยะที่สองคือความภูมิใจที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดแสดงผลงานชิ้นสุดท้าย หรือเรียกได้ว่าความภูมิใจในผลงานละครของตนเอง การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้จึงแบ่งออกเป็น

1. ผลกระทบของละครสร้างสรรค์ต่อความภูมิใจในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมขณะร่วมกิจกรรมฝึกทักษะต่างๆของละครสร้างสรรค์
2. ผลกระทบของละครสร้างสรรค์ต่อความภูมิใจในการจัดแสดงผลงานละครของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

กิจกรรมละครสร้างสรรค์ทำให้เด็กๆรู้สึกภูมิใจในตนเองมากขึ้น เนื่องจากผู้นำกิจกรรมสนับสนุนให้เด็กๆทุกคนมีโอกาสได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถออกมาอย่างทั่วถึงในทุกๆกิจกรรม และไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็นหรือการแสดงออกแบบไหนก็ไม่มีถูกหรือผิด ทุกการแสดงออกของเด็กๆได้รับการยอมรับจากผู้นำกิจกรรม และได้การสะท้อนกลับในเชิงบวกเสมอ นอกจากนั้น กติกาของกิจกรรมละครสร้างสรรค์เองก็มีลักษณะที่ส่งเสริมให้ทุกการแสดงออกของเด็กๆได้รับการตอบกลับจากกลุ่มในทันที กล่าวคือ เมื่อเด็กคนหนึ่งออกความคิดเห็น ไม่ว่าจะความคิดเห็นจะเป็นแบบไหน ทั้งกลุ่มก็จะตอบรับ เล่นตาม และผู้นำกิจกรรมก็จะคอยช่วยสร้างบรรยากาศให้ทุกคนสนุกสนานไปด้วยกัน เมื่อแสดงความคิดเห็นออกไปแล้วกลุ่มเอาตาม หรือความคิดเห็นนั้นได้ปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน ก็เท่ากับว่าความสามารถของเด็กคนดังกล่าวได้รับการยอมรับและคล้อยตามโดยธรรมชาติ ส่งผลให้เด็กๆทุกคนภูมิใจในความสามารถและการแสดงออกของตนเอง

แต่ผลงานละครสร้างสรรค์ชิ้นสุดท้ายที่เด็กๆร่วมกันทำยังไม่สามารถส่งผลให้ความรู้สึกภูมิใจในผลงานของเด็กๆที่ถูกกระทำในกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ ขั้นตอนการจัดแสดงผลงานละครของเด็กๆถูกออกแบบขึ้นตามลักษณะของละครสร้างสรรค์ที่ไม่เน้นความสำคัญของการแสดงต่อหน้าผู้ชม มุ่งให้กิจกรรมละครเป็นไปเพื่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็กเองเท่านั้น ผลงานชิ้นสุดท้ายของเด็กๆจึงไม่ได้จัดแสดงอย่างเป็นทางการ มีเพียงผู้นำกิจกรรมและผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมสังเกตการณ์เท่านั้นที่ได้รับชม ซึ่งผู้วิจัยมองว่า แม้ละครสร้างสรรค์จะไม่ได้เป็นไปเพื่อผู้ชม แต่ในกรณีของการวิจัยครั้งนี้ซึ่งมุ่งให้เห็นผลกระทบของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กๆ การจัดแสดงต่อหน้าผู้ชมอาจส่งผลกระทบต่อความภูมิใจในตนเองของเด็กๆได้มากกว่า เพราะแม้การสะท้อนกลับในทางบวกจากผู้นำกิจกรรมจะเป็นพลังสำคัญที่ทำให้เด็กๆรู้สึกภูมิใจในตนเอง แต่หากได้รับมากกว่าหนึ่งเสียงคือจากผู้ชมท่านอื่นๆด้วย การตอบรับในทางบวกของผู้ชมอาจเป็นเครื่องยืนยันได้มากขึ้นว่าเด็กๆมีความสามารถ ร่วมมือกันสร้างสรรค์ผลงานที่น่าชื่นชมขึ้นมาได้ เด็กๆก็อาจเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตัวเอง และอาจส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กๆมากกว่านี้

ในประเด็นนี้ผู้นำกิจกรรมก็มีความเห็นในทางเดียวกัน คือการจัดแสดงต่อหน้าผู้ชมนี้น่าจะทำให้เด็กๆรู้สึกภูมิใจได้มากกว่า โดยมองว่าหากจัดแสดงผลงานให้เพียงผู้นำกิจกรรมหรือเจ้าหน้าที่ศูนย์เป็นผู้รับชม เด็กๆก็จะรู้ว่าไม่ว่าผลงานของเขาจะออกมาอย่างไร ดีหรือไม่ ผู้นำกิจกรรมและเจ้าหน้าที่ก็จะชื่นชมเสมอ ต่างจากกระแสตอบรับของผู้อื่นที่เป็นจริงกว่า มีการสะท้อนกลับทั้งข้อดีและข้อที่ควร

ปรับปรุงแก้เด็กๆไม่ใช่เพียงข้อดีเท่านั้น และผู้นำกิจกรรมยังเสนอว่ากลุ่มผู้ชมที่มีพลังต่อความภูมิใจของเด็กๆอย่างมากก็คือกลุ่มคนที่มีผลต่อจิตใจของเขา เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติ คนรู้จัก หรือหมอ ที่ให้การดูแลพวกเขาอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของครอบครัว เนื่องจากเด็กที่ถูกกระทำมักถูกมองในเชิงลบ หรือดูไม่มีคุณค่าในสายตาของครอบครัวอยู่แล้ว การจัดแสดงละครให้ครอบครัวได้มารับชม และได้มาชื่นชมจะเป็นการสะท้อนกลับในเชิงบวกที่มีพลังอย่างมากต่อความภาคภูมิใจของพวกเขา

ผลการวิจัยข้างต้นเป็นการสรุปความจากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมของผู้วิจัย และอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์คุณบุญนิสา บุญประสพ ดังนี้

“ความภาคภูมิใจของเขาจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเขาได้ลงมือทำและได้รู้สึกกับมันจริงๆว่ามันสำเร็จแล้ว มันทำได้จริงๆนะ จากสิ่งที่ยังมองไม่เห็นเลยว่ามันจะเป็นเรื่องราวได้ยังไง แล้วมันมาแสดง ได้มาทำให้คนอื่นได้มาชื่นชมได้”

“คือเด็กอะ เราก็ดูกันแค่นี้ คือเขาก็รู้กันอยู่แล้วว่ายังไงเราก็ชม แต่กับกระแสดอรับของภายนอกเค้าไม่เคยเห็น เค้าไม่เคยรู้ว่ายังไงมันคือสิ่งที่คนภายนอกเค้ายอมรับได้ อะไรที่ยอมรับไม่ได้ หรืออะไรที่ชอบ อะไรที่ชอบน้อยลงกว่านั้น”

“ที่มูลนิธิเคยทำมาคือผู้ชมจะมีส่วนร่วมในการวิจารณ์ คือให้คำติชมตอนท้าย ซึ่งมันก็จะเป็คำชมที่เป็นจริงนะ ก็ไม่มีใครที่เขา make คำชมขึ้นมา เพราะแม้ว่าเด็กจะแสดงได้เล็กๆน้อยเขาก็จะชื่นชมกัน เพราะผู้ใหญ่บางคนเขาอาจจะรู้จักเด็กมาก่อน เค้าเคยเห็นศักยภาพที่แยกว่านั้น อย่างเช่นพ่อแม่ที่ชมลูกเขา ซึ่งไม่เคยชมมาก่อน พี่ว่าการที่เอาผลงานที่เขาทำเล็กๆน้อยๆเอาไปเสนอต่อสาธารณะหรือให้กับกลุ่มคนที่มีผลทางใจของเขามันเป็นเรื่องสำคัญจริง ไม่ว่าจะเป็พ่อแม่ผู้ปกครอง ญาติ หรือคนที่เขารู้จักก็ตาม อย่างหมอที่ดูแลเขาอยู่”

“โดยเฉพาะเด็กกลุ่มนี้ที่โดนพ่อแม่มองในเชิงลบมาตลอด เขาดูไม่มีคุณค่าสำหรับครอบครัวอยู่แล้ว การที่เขาทำอะไรสักอย่างแล้วมีคนที่สำคัญกับเขามาชื่นชมมันเพิ่มพลังความภูมิใจของเขามาก”

3) ผลกระทบของละครสร้างสรรค์ต่อการปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

กิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่อาจเสริมสร้างคุณสมบัติในการปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมใน 2 แง่มุมด้วยกัน แง่มุมแรก คือ

การปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคในเชิงของความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพราะกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นมีลักษณะเป็นกระบวนการกลุ่มที่เด็กๆจะต้องสร้างผลงานร่วมกัน และอีกแง่มุมคือการปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคที่เกิดจากการเผชิญกับโจทย์ของปัญหากิจกรรมซึ่งจะยากและท้าทายความสามารถของเด็กๆมากขึ้นเรื่อยๆ การนำเสนอจึงแบ่งออกเป็น

1. การปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคในเชิงของความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
2. การปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคที่เกิดจากการเผชิญกับโจทย์ปัญหาของกิจกรรมละครสร้างสรรค์

การปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคในเชิงของความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นเป็นสิ่งที่ท้าทายมากสำหรับเด็กๆที่ถูกกระทำทารุณกรรม และกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ก็ยังไม่สามารถส่งเสริมให้ความสามารถในการปรับตัวและการฝ่าฟันอุปสรรคในเชิงของความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกันของเด็กๆที่ถูกกระทำให้เปลี่ยนไปอย่างชัดเจนนัก

ในกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เด็กๆจะต้องทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มมากกว่าแปดสิบเปอร์เซ็นต์ ซึ่งในการทำงานกลุ่มที่มีโจทย์คือการสร้างสรรค์เช่นนี้ นับเป็นเรื่องที่ท้าทายไม่น้อยเพราะโดยธรรมชาติแล้วเด็กๆย่อมคิดสร้างสรรค์อย่างแตกต่างกันออกไป ยิ่งในกิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งนี้ที่ผู้นำกิจกรรมพยายามส่งเสริมให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึงแล้ว นั่นหมายความว่าหากเป็นงานกลุ่ม 4 คน ก็จะมีถึง 4 ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน แต่เด็กๆจะต้องทำให้ 4 ความคิดเห็นนั้นรวมเข้าเป็นเรื่องเดียวกันให้ได้ โจทย์นี้ทำให้เกิดอุปสรรคขณะดำเนินกิจกรรมคือ กลุ่มไม่สามารถสรุปเรื่องเข้าด้วยกันได้ เพราะยังพบการเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง ไม่ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น ตำหนิติเตียนเมื่อความคิดเห็นของคนอื่นไม่เป็นที่พอใจ เช่นกรณีที่ C3 เสนอความคิดเห็นเรื่องเจ้าชายเจ้าหญิงมาที่ไร C2 ก็ไม่พอใจแล้วสะท้อนกลับไปว่า 'เจ้าชายเจ้าหญิงอีกแล้ว' C3 ที่ถูกตำหนิก็รู้สึกท้อ สังกะตจากการที่ปกติแล้วจะเป็นคนช่างคิดและแสดงความคิดเห็นบ่อยๆ แต่หลังจากที่มีปัญหากับ C2 การแสดงความคิดเห็นของ C3 ก็น้อยลง และดูมีความสุขกับการร่วมกิจกรรมน้อยลง ตัวอย่างดังกล่าวชี้ให้เห็นว่ากิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นยังไม่สามารถส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวและฝ่าฟันอุปสรรคในตัวของทั้งสองคนให้เปลี่ยนไปได้ โดยทั้งคู่ยังคงอ่อนไหวต่อการถูกวิจารณ์ หงุดหงิดและยอมแพ้ง่ายๆเมื่อถูกตำหนิ และยังยึดเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง รับฟังความคิดเห็นคนอื่นน้อย ประณีประนอม และต่อรองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่ตัวเองต้องการไม่เป็น

กระบวนการที่เกิดขึ้นในกิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งนี้เปิดโอกาสให้เด็กๆได้ทำงานร่วมกัน และทำให้เด็กๆเจอความไม่ราบรื่นของการอยู่ร่วมกัน นับเป็นโอกาสดีที่เด็กๆจะได้ฝึกฝน

ความสามารถในการปรับตัวและการฝ่าฟันอุปสรรค เมื่อปัญหาต่างๆเกิดขึ้น ผู้วิจัยสังเกตว่าผู้นำกิจกรรมก็พยายามที่จะฝึกเด็กๆให้จัดการกับมัน เช่น หากเด็กๆคิดต่างกันก็สอนและยกตัวอย่างของการนำเอาความคิดมารวมกัน และแนะนำวิธีการในการต่อรองเช่น การเป่ายี่งุบ หรือการโหวต แต่เด็กๆก็ยังไม่นำไปใช้นัก และสำหรับเด็กที่ถูกเพื่อนวิจารณ์ ถึงจะมีการให้กำลังใจ และแม้ว่าสุดท้ายความคิดเห็นที่ถูกวิจารณ์จะไม่ได้ถูกปฏิเสธ ก็ยังไม่สามารถทำให้เด็กที่ถูกวิจารณ์มีความรู้สึกที่ดีขึ้น และแสดงให้เห็นถึงลักษณะของการไม่ยอมแพ้เมื่อเจออุปสรรคครั้งต่อไป

ผู้นำกิจกรรมมองว่าสำหรับเด็กที่ถูกวิจารณ์ มันยังเป็นเรื่องยากสำหรับเขาที่จะยอมรับความผิดพลาดของตัวเอง เมื่อแสดงความคิดเห็นหรือผลงานอะไรไปก็อยากให้คนอื่นชื่นชมอย่างเดียว ไม่อยากฟังคำวิจารณ์ในเชิงลบ แม้คำวิจารณ์ในเชิงลบเหล่านั้นจะไม่ใช่อะไรใหญ่อะไร แต่เพราะว่าเขาไม่ยอมรับคุณค่าในตนเองต่ำ เขาจึงยอมรับเพื่อเอาไปปรับตัวเองไม่ได้ อย่างไรก็ตาม ผู้นำกิจกรรมก็ไม่คิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะเลวร้ายซะทีเดียว เพราะแม้เด็กๆทั้งสองคนจะทะเลาะกัน แต่ท้ายที่สุดทั้งสองก็ยังอยู่ร่วมกลุ่มทำละครด้วยกันจนเสร็จสิ้นกระบวนการได้ ก็นับเป็นการฝ่าฟันอุปสรรคทางใจอย่างหนึ่ง ซึ่งการที่พวกเขายังคงอยู่ร่วมกิจกรรมจนเสร็จ ผู้นำกิจกรรมก็มองว่าเป็นเพราะพวกเขามองเห็นเป้าหมายร่วมกัน แม้ระหว่างร่วมกิจกรรมจะมีเรื่องให้หงุดหงิดใจบ้าง ความคิดเห็นตัวเองอาจถูกตัดทิ้งบ้าง มีคนไม่ยอมรับบ้าง แต่ท้ายที่สุดแล้วหากพวกเขาทำละครออกมาสำเร็จ พวกเขา ก็จะมีผลงานให้คนอื่นชื่นชม พวกเขาอยากให้คนอื่นชื่นชมในความสำเร็จ จึงพยายามที่จะอดทนต่อความหงุดหงิดใจที่เกิดขึ้น

ทั้งนี้ทั้งนั้น เรื่องของความสามารถในการปรับตัวและฝ่าฟันอุปสรรคของเด็กที่ถูกกระทำก็ยังเป็นเรื่องที่ท้าทาย และละครสร้างสรรค์ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงผลการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนนัก ผู้นำกิจกรรมมองว่ามันเป็นเรื่องยาก ไม่สามารถแก้ได้ทันที เสนอว่าในส่วนนี้จะต้องฝึกฝนกันในระยะยาว และแค่กิจกรรมละครสร้างสรรค์อย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ ต้องฝึกพร้อมกับกิจกรรมอื่นๆด้วย และต้องฝึกกันในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ผู้นำกิจกรรมยังเสนอว่าในการให้การสะท้อนกลับ นอกจากจะชื่นชมในส่วนดีๆของเด็กและผลงานของพวกเขาแล้ว ควรให้การสะท้อนกลับในส่วนของการข้อควรปรับปรุงด้วย เพื่อให้เขาเห็นตัวเขาและงานของเขาตามความเป็นจริง หากก็เป็นไปในลักษณะที่สร้างสรรค์ โดยอาจใช้คำพูดในทางบวกชี้ชวนให้เขาคิดว่าเขาจะสามารถทำอะไรให้ผลงานของเขาดีขึ้นได้บ้าง เป็นต้น เด็กๆจะได้ฝึกฝนในเรื่องของการเปิดใจยอมรับตัวเอง ทั้งในส่วนที่ดี และส่วนที่ควรปรับปรุงให้มากกว่านี้ เมื่อถูกวิจารณ์ก็อาจฝ่าฟันมันไปได้ง่ายขึ้น

ส่วนการปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคที่เกิดจากการเผชิญกับโจทย์ปัญหาของกิจกรรมละครสร้างสรรค์ ผู้วิจัยสังเกตว่าเด็กๆทำได้ดีขึ้นเรื่อยๆ แม้โจทย์จะยากขึ้น เด็กๆก็ดูไม่ยอมแพ้ และไม่ท้อกับมันง่ายๆ เมื่อเด็กๆมีความพยายามในการแก้โจทย์ที่ได้รับ ผู้นำกิจกรรมก็สะท้อนกลับในเชิงบวก ชื่นชมความตั้งใจและความพยายามของเด็กๆ เมื่อเด็กๆติดขัดอะไรตรงไหน ผู้นำกิจกรรมก็จะให้กำลังใจ และคอยช่วยเหลือโดยการถามคำถามชวนคิด และแสดงให้เห็นตัวอย่างเช่น

เมื่อ C4 ซึ่งเป็นเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า พูดไม่ชัด การพูดแสดงความคิดเห็นช้าและไม่มากเท่ากับเพื่อนๆ แต่ผู้นำกิจกรรมก็มีความยืดหยุ่นกับรูปแบบในการนำเสนอของเด็ก หากไม่อยากพูดก็ใช้การวาดรูปหรือแสดงท่าทางแทน และทุกครั้งที่ C4 เป็นคนเริ่มต้นเสนอความคิดเห็นเองโดยปราศจากการกระตุ้น ผู้นำกิจกรรมก็จะสะท้อนกลับในเชิงบวกทันที ทำให้เขามีกำลังใจและพยายามที่จะฝ่าฟันอุปสรรคที่เกิดขึ้นตลอดการทำกิจกรรม

ผลการวิจัยข้างต้นเป็นการสรุปความจากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมของผู้วิจัย และอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์คุณบุญนิสา บุญประสพ ดังนี้

"เค้ายังยอมรับความผิดพลาดของตัวเองไม่ได้ คือคิดแล้วก็อยากจะให้คนอื่นชื่นชมในสิ่งที่ตัวเองทำเลย"

"คำวิจารณ์บางทีถ้าเราฟังมันก็ไม่ไช่เรื่องราวอะไรใหญ่โต ถ้าคนปกติหรือไม่ได้มี self ที่มันแย่มากๆ เค้าก็ปรับ ก็แค่นั้น แต่สำหรับสองคนนี้นั้นไม่ไช่"

"ในชีวิตจริงมันไม่มีใครที่จะมาชมเราตลอดอยู่แล้ว คือก็ต้องยอมรับความจริงให้ได้ด้วย แต่มันก็ไม่ไช่แบบว่า แยกแย่มาก ถ้าเป็นแบบนี้มันก็ได้อยู่แล้ว มันทำร้ายอยู่แล้ว แต่คือต้องชี้ให้เห็นความจริงว่าอะไรมันจะดีกว่ากัน ถ้าแบบนี้ มันก็จะช่วยเค้าได้มากกว่า คือเด็กเองก็ต้องยอมรับความจริงให้ได้ด้วย ไม่ใช่ว่าเราไปชมเขาอย่างเดียว"

"พี่ว่าการจะทำให้เด็กเขาฝ่าฟันอุปสรรคได้จริงๆมันแค่ทำกิจกรรมไม่กี่กิจกรรม ไม่ใช่แค่ละครด้วยนะ พี่คิดว่าละครเป็นแค่ส่วนหนึ่งที่เข้ามาช่วยส่งเสริม แต่กิจกรรมอื่นๆในชีวิตประจำวันเขามากกว่า"

"มันไม่สามารถแก้ได้ทันทีหรอก มันต้องระยะยาว ยาวมากๆเลย"

"แต่ก็ไม่ไช่ว่าไม่ได้เลยนะ พี่ว่าบางอย่างเขาก็สามารถฝ่าฟันอุปสรรคทางใจของเขาเองได้ อย่างเช่น C2 กับ C3 เขาจะทะเลาะกันบ่อย แต่เขาก็ยังทำงานร่วมกันได้ ไม่ใช่ว่าเลวร้ายซะทีเดียว"

"พี่ว่าพอเขาเห็นเป้าหมายว่าท้ายที่สุดเนี่ย เราจะต้องทำอะไรบางอย่างเพื่อให้มันเกิดผลสำเร็จขึ้นมา เพื่อให้คนมาชม มีผลงานให้ดู เขาก็จะยอมลดบางอย่าง เขาอาจจะสูญเสียสิ่งที่เขาเสนอมาบางช่วงบางตอน แต่ก็ไม่สูญเสียทุกตอน พี่ว่าเด็กๆเขาอาจจะแสดงออกไม่ชัด แต่พี่ว่ามันส่งผลกับเขาด้วยเหมือนกัน"

4) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อความมั่นใจ การกล้าแสดงความคิดเห็น และความกล้าแสดงออกของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นใจ การกล้าแสดงความคิดเห็น และความกล้าแสดงออกของเด็กที่ถูกกระทำคือ กิจกรรมละครสร้างสรรค์ ปฏิบัติการของผู้นำกิจกรรม และปฏิบัติกรรยาของเพื่อนๆในกลุ่ม การนำเสนอจึงแบ่งออกเป็น

1. ผลของละครสร้างสรรค์และปฏิบัติกรรยาของผู้นำกิจกรรมต่อความมั่นใจ การกล้าแสดงความคิดเห็น และความกล้าแสดงออกของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม
2. ผลของปฏิบัติกรรยาของเพื่อนๆในกลุ่มต่อความมั่นใจ การกล้าแสดงความคิดเห็น และความกล้าแสดงออกของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

กิจกรรมละครสร้างสรรค์และปฏิบัติกรรยาของผู้นำกิจกรรมเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความมั่นใจในตัวเอง การกล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าแสดงออกของเด็กๆทุกคนให้สูงขึ้น เพราะโดยธรรมชาติของละครก็มุ่งเน้นให้ทุกคนแสดงออกอยู่แล้ว กิจกรรมละครสร้างสรรค์ยังมีกรอบหรือกฎที่คอยมาควบคุมการแสดงออกของเด็กๆน้อยมาก เด็กๆมีเสรีภาพในการแสดงออกอย่างเต็มที่ จากโจทย์ที่กำหนดให้ เด็กๆจะสร้างสรรค์อะไร และแสดงสิ่งที่ตัวเองสร้างสรรค์ออกมาอย่างไรก็ได้ ไม่มีความตายตัว ไม่มีสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด เมื่อเด็กๆไม่กังวลว่าสิ่งที่ตนเองแสดงออกมาจะถูกตัดสินอย่างไร เด็กๆก็มั่นใจและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตัวเองออกมา ผู้นำกิจกรรมก็คอยกระตุ้นให้ทุกคนแสดงออกอย่างเท่าเทียมกัน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และมีบทบาทในทุกกิจกรรม แม้แสดงออกด้วยคำพูดไม่ได้ เช่น C4 ที่พูดไม่ชัด ไม่ถนัดในการแสดงออกด้วยคำพูดเท่าเพื่อนๆ ผู้นำกิจกรรมก็ยืดหยุ่นกับรูปแบบในการแสดงออกของเขา หากไม่ยอมพูด ก็ใช้การวาดรูปหรือแสดงท่าทางแทน C4 ก็เลือกใช้ทางที่ตัวเองถนัดกว่าคือการแสดงท่าทางแทนการพูดแสดงความคิดเห็น ซึ่งก็เป็นปัจจัยที่ทำให้เขากล้าแสดงออกมากขึ้นเรื่อยๆ และเพียงแค่ว่าพวกเขากล้าแสดงออก ผู้นำกิจกรรมก็สะท้อนกลับในเชิงบวกอย่างเต็มที่ สนับสนุนทุกความคิด และชื่นชมทุกการแสดงที่เด็กๆแสดงออกมา เสรีภาพในการแสดงออกที่ได้รับ และการส่งเสริมให้แสดงออกซ้ำ ๆ ความยืดหยุ่นต่อรูปแบบของการแสดงออก รวมทั้งการสะท้อนกลับในเชิงบวกทั้งต่อความกล้าแสดงออกและผลงานของเด็กๆจากผู้นำกิจกรรม จึงทำให้เด็กมีความมั่นใจและกล้าแสดงออกตามธรรมชาติของตัวเองมากขึ้น

แต่สิ่งที่ส่งผลให้ความมั่นใจในตัวเอง การกล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าแสดงออกของเด็กๆน้อยลงคือ ปฏิบัติกรรยาในเชิงลบของเพื่อนๆ เช่น C4 ที่ใช้เวลาในการคิดมากกว่าเพื่อน หลายๆครั้งเพื่อนต้องรอ ซึ่งระหว่างรอก็มีเพื่อนที่รู้สึกหงุดหงิดและพูดสะท้อนกลับไปหา C4 ในเชิงลบ เช่น C3 บอกว่า

'เรื้อรัง C4' ด้วยน้ำเสียงที่แสดงถึงความไม่พอใจ ก็ทำให้ C4 เสียกำลังใจและโกรธตอบ ความมั่นใจที่จะแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของ C4 ก็ลดลง หรือเหตุการณ์ ที่ C2 กับ C3 มีประเด็นเรื่องการวิจารณ์ความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย ก็เห็นได้ชัดว่าในกิจกรรมถัดมา ความมั่นใจและความกล้าแสดงออกของ C3 น้อยลงเมื่อเทียบกับกิจกรรมก่อนหน้าที่จะเกิดเหตุการณ์ ความมั่นใจในตัวเอง การกล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าแสดงออกของเด็กๆ 3 จาก 4 คนจึงลดลงเพราะปฏิภริยาในเชิงลบของเพื่อน แต่อีก 1 คนไม่ได้เปลี่ยนไป

ผลการวิจัยข้างต้นเป็นการสรุปความจากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมของผู้วิจัย และอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์คุณบุญนิสา บุญประสพ ดังนี้

“ละครช่วยได้ค่อนข้างมากเลยทีเดียว แม้ว่าจะไม่ใช้ด้วยคำพูด แต่ก็จะเป็นภาษาท่าทาง อย่างเช่น C4 เนี่ยเค้าพูดไม่ชัด พูดช้าแล้วก็คิดอะไรช้า แต่เขาก็มีส่วนร่วมได้ เขาแสดงจนจบเรื่องด้วยได้ มันคือความกล้าหาญของเขาแล้ว”

5) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่นของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

ความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่นของเด็กที่ถูกกระทำเป็นผลมาจาก 2 ปัจจัยด้วยกัน คือ ปฏิภริยาของผู้นำกิจกรรม และปฏิภริยาของเพื่อนๆในกลุ่ม การนำเสนอจึงแบ่งออกเป็น

1. ปฏิภริยาของผู้นำกิจกรรมต่อความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่นของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม
2. ปฏิภริยาของเพื่อนๆในกลุ่มต่อความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่นของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

ปฏิภริยาของผู้นำกิจกรรมทำให้เด็กๆรู้สึกได้รับการยอมรับมากขึ้น เพราะไม่ว่าเด็กๆจะทำอะไร ผู้นำกิจกรรมก็พยายามจับถูก หรือมองหาส่วนดีๆในพฤติกรรมของเด็กๆ และคอยสะท้อนกลับไปในเชิงบวกเสมอ เด็กๆจึงรู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับของผู้นำกิจกรรม ซึ่งผู้นำกิจกรรมก็มองด้วยว่าการสะท้อนกลับในเชิงบวกจากผู้ใหญ่นั้นมีความสำคัญ มีความน่าเชื่อถือ และมีพลังกับเด็กมากกว่าคำชื่นชมจากเพื่อน ที่เด็กๆมักจะไม่ค่อยเชื่อว่าเป็นจริง

ในกิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งนี้ ปฏิภริยาที่เด็กๆมีต่อกันเป็นปัจจัยที่ทำให้ความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากเพื่อนของเด็กๆส่วนใหญ่ลดลง เพราะเด็กๆยังมีปฏิภริยาในเชิงลบ มี

พฤติกรรมการทำหน้าที่เขียน วิเคราะห์ผลงานของกันและกันในลักษณะที่ไม่สร้างสรรค์ ประกอบกับการขาดปฏิภิกิริยาในเชิงบวก เช่นการชื่นชมกัน ซึ่งผู้นักกิจกรรมก็มองว่านั่นเป็นพฤติกรรมของคนไทยส่วนใหญ่ที่ไม่ค่อยพูดชม และโดยมากหากเด็กๆได้รับคำชมจากเพื่อนก็มักจะไม่ค่อยเชื่อ จะคิดว่าเพื่อนแค่ชมเพราะพี่บอกให้ชม หรือคิดว่าเพื่อนชมเพราะประชด ไม่ค่อยพบคำชมที่ออกมาจากใจจริงๆ เมื่อไม่ได้รับการสะท้อนกลับในเชิงบวกอย่างคำชมที่ออกมาจากใจเพื่อเป็นเครื่องยืนยันถึงการยอมรับจากเพื่อน และยังถูกตำหนิติเตียนในผลงาน ความรู้สึกที่ว่าตนเองได้รับการยอมรับจากเพื่อนของเด็กๆ 3 จาก 4 คนในกลุ่มตัวอย่างจึงต่ำลง และอีก 1 คนแม้จะไม่ถูกวิจารณ์ผลงาน แต่ก็ไม่ได้การสะท้อนกลับในเชิงบวกใดๆจากเพื่อนในกลุ่ม ความรู้สึกที่ว่าตนเองได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่มจึงไม่ได้เปลี่ยนไป

ผลการวิจัยข้างต้นเป็นการสรุปความจากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมของผู้วิจัย และอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์คุณบุญนิสา บุญประสพ ดังนี้

“มันได้เสียงชื่นชมจากคนรอบข้าง”

“จริงๆอะเด็กต้องการการชื่นชมจากผู้ใหญ่ กับเพื่อนเนี่ย บางครั้งก็ต้องการบ้างแต่ไม่ได้มากเท่าผู้ใหญ่”

“บางที เด็กบางคนได้รับคำชมจากเพื่อนแต่ก็ไม่เชื่ออะ คือคิดว่าชมไปอย่างนั้นแหละ เขาให้ชมก็ชมไม่ได้ออกมาจากใจจริง บางคนก็จะรู้สึกอย่างนั้นจริงๆ บางคนก็จะชมเพราะประชด”

“พี่ว่ามันเป็นธรรมชาติของคนไทยที่จะไม่ค่อยชมกัน”

6) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อมุมมองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านความสามารถของตนเอง

ในส่วนของผลของละครสร้างสรรค์ต่อมุมมองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านความสามารถของตนเอง มีประเด็นในการนำเสนอต่อไปนี้

1. มุมมองของเด็กๆต่อความสามารถของตนเอง
2. ละครสร้างสรรค์กับการเปิดโอกาสให้เด็กๆเห็นความสามารถของตนเองอย่างรอบด้าน

กิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งนี้ไม่ใช่กิจกรรมละครครั้งแรกที่จัดขึ้นที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เด็กๆเคยเล่นละครมาก่อน เด็กๆจึงเห็นความสามารถทางการแสดงของตัวเองมาบ้างแล้ว กิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งนี้จึงไม่ทำให้มุมมองต่อความสามารถทางการแสดงของเด็กๆที่ถูกกระทำในกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนไป เพียงช่วยย้ำเตือนให้เด็กๆเห็นความสามารถทางการแสดงของตนเองชัดเจนขึ้น ซึ่งการที่เด็กๆได้ฝึกฝนความสามารถของตัวเองซ้ำๆ และมีคนคอยสะท้อนกลับในเชิงบวกซ้ำๆ ก็เป็นสิ่งสำคัญที่อาจสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กๆได้แบบยั่งยืน ทั้งนี้ สิ่งที่กิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งนี้ต่างออกไปจากกิจกรรมละครบำบัดที่จัดขึ้นโดยมูลนิธิคือ ในกิจกรรมครั้งนี้เด็กๆมีโอกาสได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างมาก และยังมีโอกาสได้สร้างผลงานของตัวเองด้วยตัวเองอย่างแท้จริงอีกด้วย เพราะตลอดการดำเนินกิจกรรม ในขั้นตอนของการสร้างสรรค์เรื่องราว ผู้นำกิจกรรมไม่มีบทบาทในการแต่งเรื่องเลย เด็กๆเป็นคนช่วยกันแต่งเองทั้งหมด ซึ่งเมื่อเทียบกับละครเรื่องที่ผ่านๆมา ผู้นำกิจกรรมละครจะเป็นคนแต่งเรื่อง และเด็กๆช่วยเสนอความคิดเห็นในบางช่วงตอนเท่านั้น เช่น ตอนจบ เด็กๆจะเสนอความคิดเห็นมาว่าอยากให้เรื่องจบแบบไหน แล้วพี่ก็เอาความคิดเห็นนั้นมาเขียนเป็นบทละคร แต่สำหรับกิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งนี้ ผู้นำกิจกรรมไม่มีส่วนในการแต่งเรื่องเลย ในทุกกิจกรรมเด็กๆจะเป็นคนสร้างสรรค์ผลงานเองทั้งหมด นั่นทำให้เด็กๆเห็นว่าตัวเองสามารถริเริ่มสร้างสรรค์ละครของตัวเองขึ้นมาได้โดยปราศจากการพึ่งพาพี่ๆ ซึ่งการมองเห็นว่าตนเองสามารถทำอะไรได้โดยปราศจากความช่วยเหลือจากผู้อื่นนับเป็นมุมมองสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อ การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กๆที่ถูกกระทำ ในส่วนนี้จึงกล่าวได้ว่า ละครสร้างสรรค์ทำให้เด็กๆทุกคนมีมุมมองต่อความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการพึ่งพาตนเองที่ดีขึ้น

ละครสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กๆใช้ความสามารถอย่างรอบด้าน แต่ในกิจกรรมครั้งนี้ หากมองในมุมมองของทฤษฎีปัญหาแล้ว จะมีเพียงบางด้านที่เด็กๆได้ใช้มากเป็นพิเศษคือ ปัญหาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวในการแสดงสีหน้าท่าทางต่างๆ ปัญหาด้านภาษาในการแต่งบทละครและการพูดแสดงความคิดเห็น ปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน และปัญหาด้านการเข้าใจตนเองเพื่อตระหนักถึงความสามารถที่มีอยู่ รวมถึงการรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึก และการควบคุมตนเองให้แสดงออกอย่างเหมาะสมด้วย ปัญหาด้านที่แทบไม่ได้ใช้เลยคือด้านตรรกะเหตุผลและด้านมิติสัมพันธ์ และปัญหาด้านที่ใช้ไม่มากคือปัญหาด้านดนตรี และด้านธรรมชาติ ซึ่งเด็กๆก็จะเสียโอกาสในการแสดงความสามารถส่วนนี้ไป หากกิจกรรมต้องการให้เด็กๆได้แสดงความสามารถอย่างรอบด้าน ก็ควรถูกออกแบบให้ครอบคลุม มีพื้นที่ให้เด็กๆได้ใช้ศักยภาพในทุกๆด้านอย่างเท่าเทียมกัน

ผู้นำกิจกรรมเองก็เห็นตรงกันคือกิจกรรมที่ออกแบบมาอย่างทำให้เด็กใช้ความสามารถได้ไม่รอบด้าน ในเชิงของการละครเราเน้นเพียงการเขียนบทและการแสดงเท่านั้น แต่จริงๆแล้วละครมีองค์ประกอบหลายอย่าง มีหลายหน้าที่ให้เด็กๆเลือกทำ ไม่ใช่แค่เป็นนักแสดง เช่น คนที่เก่งทางด้าน

การใช้ความคิดสร้างสรรค์และภาษาก็อาจเป็นคนเขียนบท คนชอบแต่งตัวก็อาจอยากทำเสื้อผ้า ใครเก่งดนตรีก็สามารถทำเสียงประกอบ เป็นต้น แม้แต่การแสดงเองก็ไม่ควรจำกัดแค่การเคลื่อนไหวและการพูดในลักษณะที่เหมือนชีวิตจริง อาจใส่การเต้น การรำ หรือการร้องเพลงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของละครได้ อย่าง C1 นั้นมีความสามารถทางการร้องเพลง ส่วน C4 ก็รำได้ดี หากทั้งสองคนได้ดึงเอาความสามารถที่มีอยู่เหล่านี้ออกมาแสดงได้ ก็จะช่วยให้เขามีการเห็นคุณค่าในตนเองที่สูงขึ้น

ผลการวิจัยข้างต้นเป็นการสรุปความจากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมของผู้วิจัย และอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์คุณบุญนิสา บุญประสพ ดังนี้

“อย่างเด็กบางคนเนี่ยร้องเพลงเก่ง อย่าง C1 เนี่ยร้องเพลงได้ดีนะ แต่เขาก็ไม่มีโอกาสได้แสดงการร้องเพลงของเขาบนเวที หรืออย่าง C4 เนี่ยเขาชอบรำมากเลยนะ คือแม้จะรำไม่สวยแต่เขาจะชอบวิชานาฏศิลป์มาก เขาก็ไม่มีโอกาสได้แสดง”

“มันอาจจะต้องพิจารณาองค์ประกอบของการแสดงออกมาให้มันมากกว่าแค่การพูด หรือการแอคติ้งแสดงท่าทาง อาจเป็น ละครเพลง ละครใบ้”

“ถ้าเขาค้นพบจริงๆว่าอ้อฉันก็อยากเล่นนะ แต่ฉันเล่นได้ไม่ดีหรอก ฉันสามารถคิดเรื่องเก่ง ฉันก็อาจเป็นผู้กำกับหรือผู้เขียนบท อะไรอย่างเงี้ย มันก็ได้ ฉันสามารถคิดถ้อยคำให้มันงดงามได้ ถ้ามันสามารถทำให้เด็กค้นพบอย่างนั้นได้มันก็ดี”

“มันก็มีหลายหน้าที่ บางคนอาจสนใจอยากทำชุดให้เพื่อน อยากจะออกแบบ ทำ costume บางคนอาจจะ make-up”

“ทุกคนไม่ต้องทำเหมือนกันก็ได้ ไม่ต้องเล่นละคร”

ตอนที่ 2.2 ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กตามรายด้านของการเห็นคุณค่าในตนเอง

เมื่อนำผลการวิจัยข้างต้นมาพิจารณาสรุปแยกเป็นรายด้าน คือด้านผู้นำกิจกรรม ด้านละครสร้างสรรค์ และด้านสังคมสัมพันธ์ ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านผู้นำกิจกรรม

ด้านผู้นำกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำกิจกรรมทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมในกลุ่มตัวอย่างทุกคนสูงขึ้นในทุกแง่มุม ไม่ว่าจะในแง่มุมของอารมณ์และความสุข ความภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง ความกล้าแสดงออก ความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากผู้นำกิจกรรม การปรับตัวและการฝ่าฟันอุปสรรค และมุมมองต่อความสามารถของตนเอง ซึ่งนั่นก็เป็นผลมาจากการที่ผู้นำกิจกรรมคอยจับถูกหรือการพยายามหาข้อดีในพฤติกรรมและผลงานของเด็กๆ แล้วใช้การสื่อสารในเชิงบวกสะท้อนกลับไปเสมอ ไม่ว่าจะด้วยสีหน้า ท่าทาง หรือคำพูด ทำให้เด็กๆ เกิดการประเมินตัวเองในทางบวก และเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นตามมา แต่ในการสื่อสารของผู้นำกิจกรรม ก็มีข้อที่ควรปรับปรุงเพื่อให้ความสามารถในการปรับตัวและการฝ่าฟันอุปสรรคของเด็กๆ ที่ถูกกระทำทารุณกรรมดีขึ้น คือการสะท้อนกลับของผู้นำกิจกรรมไม่ควรเป็นคำชมอย่างเดียว แต่ให้สะท้อนกลับทั้งข้อควรชื่นชม และข้อที่ควรปรับปรุง เพื่อให้เด็กๆ ที่ถูกกระทำมองเห็นตนเองตามความเป็นจริง และฝึกที่จะยอมรับให้ได้ว่าตัวของเขา มีทั้งข้อดีและข้อที่ยังดีได้มากกว่านี้ ซึ่งการสะท้อนกลับก็ควรเป็นไปในลักษณะสร้างสรรค์ ทำให้เด็กๆ มองว่าข้อผิดพลาดนั้นเป็นเรื่องสามารถเกิดขึ้นได้ และพวกเขาสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้

2) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านกิจกรรมละครสร้างสรรค์

สำหรับด้านกิจกรรมละครสร้างสรรค์ พบว่ารูปแบบของกิจกรรมละครสร้างสรรค์นั้นทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กๆ สูงขึ้นในแง่ของความสุข ความภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจ และความกล้าแสดงออก เพราะกิจกรรมละครนั้นสนุกสนาน เด็กๆ เหมือนได้เล่นสมมติตามธรรมชาติของตนเอง การเคลื่อนไหวซึ่งเป็นทักษะหลักที่ใช้ในการแสดงละครก็ทำให้สารเอ็นดอร์ฟินหลั่ง เด็กๆ จึงรู้สึกผ่อนคลาย และละครสร้างสรรค์ยังไม่มีกรอบมาคอยกำหนดว่าสิ่งที่เด็กๆ แสดงออกมาถูกหรือผิด ทำให้เด็กๆ กล้าทำ กล้าคิด มีความมั่นใจที่จะแสดงออก และเมื่อไม่มีอะไรผิด ทำอะไรก็ได้รับการตอบรับที่ดี มันก็เป็นเรื่องง่ายที่เด็กๆ จะรู้สึกภูมิใจในการแสดงออกของตนเอง ในแง่ของมุมมองต่อความสามารถ กิจกรรมละครสร้างสรรค์เน้นการใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างมาก กำหนดโจทย์ให้เพียงเล็กน้อย แล้วปล่อยให้เด็กๆ สร้างสรรค์ผลงานของตัวเอง จึงช่วยให้มุมมองต่อความสามารถในแง่ของการใช้ความคิดสร้างสรรค์และการพึ่งพาตนเองสูงขึ้น แต่สำหรับความสามารถทางการแสดง เด็กๆ เคยแสดงละครกันมาก่อน และกิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งนี้ก็ยังไม่ถูกออกแบบมาให้เด็กๆ ได้ใช้ความสามารถที่

แตกต่างกันหลายไปจากเดิม เด็กๆจึงมีมุมมองต่อความสามารถทางการแสดง และความสามารถทางด้านอื่นๆของตนเองเหมือนเดิม

3) ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านสังคมสัมพันธ์

ในด้านสังคมสัมพันธ์ จากการวิจัยพบว่าเป็นเรื่องที่ทำทนายมากสำหรับกลุ่มเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม เพราะเด็ก ๆ มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ทำให้นอกจากจะมองตัวเองไม่ดีแล้ว ยังมองคนอื่นและโลกไม่ดีไปด้วย ลักษณะดังกล่าวแสดงออกมาผ่านความอิจฉาที่มีต่อกัน การสื่อสารในเชิงลบ เช่นการตำหนิติเตียนด้วยคำพูดที่ทำร้ายความรู้สึก ประกอบกับการขาดการสื่อสารในเชิงบวกเช่นการชื่นชมกันและกัน ก็ส่งผลให้การเห็นคุณค่าในตนเองของพวกเขาต่ำลง ทั้งในแง่ของอารมณ์และความสุข ความภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง ความกล้าแสดงออก และความรู้สึกเป็นที่ยอมรับจากเพื่อน แต่ในเรื่องของการปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคนั้น แม้พบว่ายังคงเป็นเรื่องที่ทำทนายอย่างมาก แต่เด็ก ๆ ก็ช่วยกันทำละครให้สำเร็จลงได้ทั้งๆที่ยังคงมีความหงุดหงิดใจอยู่ในมุมของผู้นำกิจกรรมแล้วก็นับว่าอยู่ในระดับที่ไม่ได้ต่ำลงไปกว่าเดิม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่อยู่ในความดูแลของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก กลุ่มเป้าหมายที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกและเกณฑ์การคัดออกจำนวน 4 คนได้เข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นระยะเวลา 7 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง การเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากการศึกษาเอกสาร การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participation observation) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แล้วรายงานผลการวิจัย ซึ่งในบทนี้จะประกอบไปด้วย 3 ส่วนคือ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กก่อนเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์

สรุปผลการวิจัย

เด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่เข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 4 คน เป็นเพศหญิงทั้งหมด อายุของเด็กๆอยู่ในช่วง 9-12 ปี เด็ก 3 จาก 4 คนมีระดับเชาวน์ปัญญาบกพร่อง 2 จาก 4 คนถูกทารุณกรรมทางเพศโดยหนึ่งในนั้นถูกกระทำโดยพี่ชาย และอีกคนถูกกระทำโดยพี่ชายและพ่อเลี้ยง 2 คนที่เหลือถูกปล่อยปละละเลยโดยพ่อแม่ และทั้งหมดถูกกระทำทารุณกรรมทางจิตใจและอารมณ์ควบคู่ไปด้วย อายุที่เด็กๆเริ่มถูกกระทำอยู่ในช่วง 2-8 ปี ระยะเวลาที่ถูกกระทำคือ 1 ปี จำนวนทั้งหมด 3 คน และอีก 1 คนถูกกระทำเป็นระยะเวลา 6 เดือน เด็กๆเข้ามาพำนักในบ้านอนุรักษของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กมาเป็นเวลา 4 ปี จำนวน 3 คน และ 1 คนพำนักมาเป็นระยะเวลา 1 ปี

ผลจากการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์คุณบุญนิสา บุญประสพ พบว่าเด็กๆทุกคนในกลุ่มตัวอย่างมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งแสดงออกมาผ่านบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมที่ต่างกัน C1 จะขี้อาย พูดน้อย ดูเหนื่อย วันแรกๆจะไม่ค่อยยิ้ม ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น โกรธง่ายหากถูกบังคับ แต่มีความเป็นผู้นำ เสียสละให้น้อง มีความประนีประนอม ไม่ยืนหยัดในความคิดของตัวเอง C2 มีความกล้าแสดงออก แต่มักเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง ไม่ยืดหยุ่น จัดการอารมณ์ตัวเองลำบาก เมื่อมีอะไรขัดใจหรือมีใครวิจารณ์จะหงุดหงิดไว้วายร้องไห้เสียงดัง ต้องการการยอมรับ ต้องการความโดดเด่นสูง ขี้อิจฉา มักตำหนิต่อว่าเพื่อน และมักโดนเพื่อนๆแกล้ง C3 ซึ่งเป็นเด็กที่มีปัญหา กับ C2 บ่อย

ที่สุด แม้จะมีความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดงออก แต่ก็เอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง ไม่รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ต้องการการยอมรับและความโดดเด่นสูง อัจฉา C2 และแก่งัดกันไปมา มีปัญหาเรื่องการจัดการอารมณ์ หงุดหงิดง่ายมากเมื่อถูกวิจารณ์ และไม่สามารถยอมรับความผิดพลาดของตัวเองได้ คนสุดท้ายคือ C4 เขาพูดไม่ชัด คิดซ้ำทำซ้ำกว่าคนอื่น ส่วนมากจึงเลือกที่จะเงียบ ซ้ำอาย ประหม่า ไม่ค่อยกล้าแสดงออก เพื่อนๆมักรำคาญและล้อเลียนการพูดไม่ชัด ทำให้เขาหงุดหงิดง่าย เมื่อโกรธก็จะด่าหยาบคาย และมีปัญหาเรื่องของการลักขโมย

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าการถูกทารุณกรรมส่งผลให้เด็กๆทุกคนในกลุ่มตัวอย่างมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งผลกระทบก็แสดงให้เห็นในคุณลักษณะของเด็กในหลายประเด็นด้วยกัน ในเรื่องของระดับเขาวนปัญญา ผลการวิจัยพบว่าเด็กจำนวนถึง 3 ใน 4 คนมีระดับเขาวนปัญญาบกพร่องสอดคล้องกับข้อมูลในบทความเรื่องผลกระทบของการทารุณกรรมต่อสมอง⁽¹⁰⁾ ว่าการทารุณกรรมจะส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ ทำให้ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กมีปัญหา ในเรื่องของการจัดการอารมณ์ ผลการวิจัยพบว่าเด็กๆทุกคนหงุดหงิดง่าย เมื่อมีสิ่งเร้าที่เข้ามาทำให้หงุดหงิด เด็กๆก็จะโกรธและตอบสนองในทันที บางคนร้องไห้โวยวาย บางคนด่าหยาบคาย แสดงให้เห็นว่าเด็กๆจัดการกับอารมณ์ และยับยั้งพฤติกรรมตอบสนองในเชิงลบของตัวเองไม่ได้ สอดคล้องกับข้อความที่กล่าวว่าการทารุณกรรมส่งผลกระทบต่อสมอง Prefrontal ส่วนหน้าผาก ที่จะทำหน้าที่เกี่ยวกับ Executive function คอยจัดลำดับความคิด วางแผนพฤติกรรม ไตร่ตรองสิ่งเร้าที่เข้ามาว่าอะไรควรเลือกตอบสนองหรือไม่ตอบสนอง รวมทั้งทักษะในการระงับยับยั้งพฤติกรรม ไม่ให้หุนหันพลันแล่น ถ้าสมองส่วนนี้เสีย มีสิ่งเร้าเพียงเล็กน้อย เด็กก็จะระเบิดตาม⁽¹⁰⁾ ในเรื่องของความต้องการโดดเด่นและต้องการความสนใจสูงของ C2 และ C3 ก็สามารถอธิบายได้ด้วยข้อความที่กล่าวถึงลักษณะของการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ อันเป็นผลมาจากการถูกทารุณกรรม⁽⁸⁾ ว่าเด็กๆที่ถูกทารุณกรรมจะมีความยอมรับนับถือตนเองต่ำ (Low self esteem) และการขาดรักจะทำให้มีอาการแสดง เช่น เรียกร้องความสนใจอย่างมาก ลักษณะซ้ำอาย ไม่กล้าแสดงออกของ C1 และ C4 ก็ตรงกับข้อความในบทความเดียวกันว่า เด็กๆที่ถูกทารุณกรรมจะมีความยอมรับนับถือตนเองต่ำ และทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง (Lacking of self confidence)

ตอนที่ 2 ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

สามารถแบ่งการรายงานออกเป็น 2 ตอน ตอนที่หนึ่งรายงานผลของของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมตามคุณลักษณะที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้แก่ อารมณ์และความสุข ความภาคภูมิใจในตนเอง การปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรค ความมั่นใจ การกล้าแสดงความคิดเห็น ความกล้าแสดงออก ความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่น และมุมมองต่อความสามารถของตนเอง และตอนที่สองรายงานผลของของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมตามรายด้าน คือ ด้านผู้นำกิจกรรม ด้านกิจกรรมละครสร้างสรรค์ และด้านสังคมสัมพันธ์

ตอนที่ 2.1 ผลกระทบของละครสร้างสรรค์ต่ออารมณ์และความสุขของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมละครสร้างสรรค์และปฏิกิริยาของผู้นำกิจกรรมเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กๆที่ถูกกระทำในกลุ่มตัวอย่างอารมณ์ดีและมีความสุขเพิ่มขึ้น เพราะกิจกรรมละครสร้างสรรค์พัฒนาขึ้นมาจากการเล่นสมมติตามธรรมชาติของเด็ก ขณะร่วมกิจกรรมเด็กๆรู้สึกสนุกเหมือนได้เล่นกับเพื่อน และกิจกรรมละครสร้างสรรค์ก็มีลักษณะที่ไร้กรอบ ไม่มีการตัดสินผิดถูก เด็กๆจึงสบายใจที่ได้แสดงออกตามธรรมชาติของตัวเองอย่างเต็มที่ โจทย์ที่เด็กๆได้รับก็มีความยากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เด็กๆรู้สึกตื่นเต้นท้าทาย หากก็ไม่อยากเกินกว่าที่พวกเขาจะทำให้สำเร็จได้ ประกอบกับกิจกรรมละครสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้เด็กๆใช้ความสามารถหลายอย่าง เด็กๆจึงสัมผัสกับประสบการณ์แห่งความสำเร็จได้ง่าย เมื่อเห็นว่าตัวเองมีความสามารถ เด็กๆก็อารมณ์ดีและมีความสุขเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ทักษะที่กิจกรรมละครสร้างสรรค์ใช้เป็นหลักคือทักษะในการเคลื่อนไหว ยังทำให้สารสื่อประสาทเอ็นดอร์ฟิน หรือสารแห่งความสุขในสมองของเด็กๆหลังอีกด้วย ปฏิกิริยาของผู้นำกิจกรรมก็เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้เด็กๆมีความสุขเพิ่มขึ้น เพราะผู้นำกิจกรรมจะคอยมองหาข้อดีในทุกสิ่งๆที่เด็กๆทำแล้วสะท้อนกลับไปชื่นชมเสมือ แตกต่างจากปฏิกิริยาของเด็กๆด้วยกันเองที่ยังไม่พบการสะท้อนกลับในเชิงบวกต่อผลงานของกันและกัน ทั้งยังพบการสะท้อนกลับในเชิงลบคือการตำหนิตีเยียน ซึ่งเป็นผลมาจากความรู้สึกอิจฉาคนที่โดดเด่นกว่า ได้รับคำชมมากกว่า ผู้ที่ถูกตำหนิก็ไม่สามารถยอมรับคำวิจารณ์ได้ เมื่อถูกวิจารณ์จึงอารมณ์ไม่ดี เกิดพฤติกรรมตำหนิกลับ เด็ก 2 จาก 4 คนโต้เถียงกันไปมา ส่งผลให้อารมณ์ไม่ดีกันทั้งคู่ และอีก 2 คนที่แม้ไม่มีส่วนรู้เห็น แต่บรรยากาศในเชิงลบที่เกิดขึ้นก็

พาให้หมดสนุกไปด้วย จึงสรุปได้ว่าปฏิกริยาในเชิงลบระหว่างเด็กๆด้วยกันเองส่งผลให้ความสุขของกลุ่มตัวอย่างทุกคนลดลง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าละครสร้างสรรค์ส่งผลต่ออารมณ์และความสุขของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม โดยทำให้ความสุขของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมเพิ่มขึ้น เด็กๆรู้สึกสนุกและผ่อนคลายเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมละคร เพราะรูปแบบของกิจกรรมละครที่สนุก ผู้นำกิจกรรมที่สะท้อนกลับในเชิงบวกเสมอ และการเคลื่อนไหวซึ่งเป็นทักษะหลักในการแสดงทำให้สารเอ็นดอร์ฟินหลัง ทำให้เด็กๆผ่อนคลาย อารมณ์ดี และมีความสุขเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา แก้วสินวล ที่ทำการศึกษารื่องประสิทธิผลของสื่อละครสร้างสรรค์ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรม⁽⁴⁾ พบว่าสื่อละครสร้างสรรค์นั้นมีผลกระทบต่ออารมณ์มองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรมในเรื่องของความรู้สึกผ่อนคลายจากความเจ็บปวดจากการถูกกระทำทารุณกรรมโดยเด็ก 16 คนจาก 19 คนรู้สึกดี มีความสุข และผ่อนคลาย ซึ่งเป็นผลมาจากรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก การสื่อสารระหว่างผู้นำกลุ่มกับเด็ก โดยผู้นำกลุ่มจะให้การสะท้อนกลับในเชิงบวกเสมอ และยังพบเช่นเดียวกันว่าละครหรือศิลปะจะทำให้สมองหลั่งสารเอ็นดอร์ฟินซึ่งเป็นสาร Anti Depress ซึ่งช่วยในการผ่อนคลายความเครียด ความเจ็บปวดทางด้านจิตใจ และความซึมเศร้า นอกจากนี้ ผลการวิจัยที่พบว่าละครสร้างสรรค์ส่งผลให้เด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมมีความสุขเพิ่มขึ้นยังสอดคล้องกับการศึกษาของชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย⁽¹⁹⁾ เรื่องการสร้างละครแบบมีส่วนร่วมเพื่อสุขภาพของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา พบว่า สุขภาวะทางใจของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยครั้งนี้ก็พบปัจจัยที่ทำให้เด็กๆที่ถูกกระทำรู้สึกไม่ดีและมีความสุขลดลงเช่นกันคือ การวิพากษ์วิจารณ์ในลักษณะที่ไม่สร้างสรรค์จากเพื่อนทำให้เด็กที่ถูกวิจารณ์รับรู้ว่าเป็นมองตัวเองไม่ดี ไม่ชอบความคิดที่ตัวเองแสดงออกไป สอดคล้องกับที่สุจิตรา แก้วสินวล⁽⁴⁾ ที่ค้นพบในการวิจัยว่า มีเด็ก 2 คนที่รู้สึกไม่ดี สาเหตุเพราะคิดว่าเพื่อนๆและกลุ่มไม่ชอบตนเอง

ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งต่อไป ผู้วิจัยมองว่าควรมีการออกแบบกิจกรรมเพื่อสนับสนุนให้เกิดการสื่อสารในเชิงบวกระหว่างเด็กๆ ด้วยกันเอง เด็กๆ ควรฝึกการจับถูกหรือการมองหาสิ่งดีๆ ไม่เพียงแคในตัวเองแต่ในตัวเพื่อนและสิ่งดีๆ ในผลงานของเพื่อนๆ แล้วสะท้อนเป็นคำชื่นชมหรือคำให้กำลังใจออกไปเหมือนที่ผู้นำกิจกรรมทำ รวมถึงการให้กำลังใจในเวลา que เพื่อนเจออุปสรรค การช่วยเหลือกันและกันพยายามจำเป็น บรรยากาศการทำงานร่วมกันของเด็กๆ อาจดีขึ้น เด็กๆ พูดชมกันมากขึ้น ตำนานวิจารณ์น้อยลง ช่วยเหลือและให้กำลังใจกันมากขึ้น รักกันมากขึ้น ความรู้สึกดีๆ และความสุขซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเองก็อาจเพิ่มขึ้นตามมา และหากระหว่างดำเนินกิจกรรม เด็กๆ มีการสื่อสารในเชิงลบ พูดจาบั่นทอนจิตใจของกันและกัน ผู้นำกิจกรรมสามารถเข้าแทรกแซง โดยการถามคำถามชวนคิด เพื่อให้เด็กๆ มองในมุมมองของผู้อื่น (Perspective thinking) ว่าการตำหนิเพื่อนแบบนี้ หนูคิดว่าเพื่อนจะรู้สึกอย่างไร หากเป็นหนู หนูจะรู้สึกเสียใจใจเปล่า และชวนเด็กๆ ช่วยกันคิดว่า หากเราไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นของเพื่อน เราสามารถที่จะวิจารณ์เพื่อนในเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างไรบ้าง

ผลกระทบของละครสร้างสรรค์ต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมละครสร้างสรรค์และปฏิกิริยาของผู้นำกิจกรรมทำให้เด็การู้สึกภูมิใจในตนเอง เพราะเด็กๆ ทุกคนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถของตนเองออกมาอย่างทั่วถึง ซึ่งทุกๆ ครั้งที่เด็กๆ แสดงออก ผู้นำกิจกรรมก็จะยอมรับและสะท้อนกลับไปในเชิงบวกเสมอ กติกาของกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ให้นักเรียนในกลุ่มตอบรับและเล่นตามความคิดเห็นที่เด็กๆ แต่ทุกคนแสดงออกมาในทันที ก็เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เด็การู้สึกภูมิใจที่เพื่อนๆ เล่นตามความคิดเห็นของตน แต่ในแง่ของผลงานละครที่ออกมา ยังไม่สามารถทำให้ความภูมิใจในตนเองของเด็กๆ เปลี่ยนไป เพราะกิจกรรมละครสร้างสรรค์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดแสดงต่อหน้าผู้ชมอย่างเป็นทางการ ผลงานละครของเด็กๆ จึงถูกจัดแสดงให้เพียงผู้นำกิจกรรมและผู้วิจัยซึ่งเข้าไปสังเกตการณ์เท่านั้นเป็นผู้รับชม ซึ่งพลังการสะท้อนกลับจากผู้นำกิจกรรมยังไม่ส่งผลต่อความภูมิใจในผลงานของเด็กๆ เท่าไร เพราะเขารู้ว่าอย่างไรผู้นำกิจกรรมก็ต้องชื่นชมเขาอยู่แล้ว หากผลงานถูกพัฒนาให้เป็นละครเวทีและจัดแสดงต่อหน้าผู้ชมอย่างเป็นทางการ เขาอาจได้รับการสะท้อนกลับจากผู้ชมที่ตรงตามความเป็นจริงมากกว่า และโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากกลุ่มผู้ชมเป็นคนที่มผลต่อจิตใจของพวกเขา เช่น ครอบครัว ซึ่ง

มักไม่เห็นคุณค่าและไม่เคยชื่นชมเขามาก่อน การสะท้อนกลับในเชิงบวกของบุคคลที่มีผลทางใจของเด็กๆจะมีพลังมาก และทำให้เขาภูมิใจในความสำเร็จของตัวเองมาก

อภิปรายผล

จากข้อมูลข้างต้น กิจกรรมละครสร้างสรรค์และปฏิบัติการของผู้นำกิจกรรมส่งผลให้เด็กที่ถูกกระทำรุนแรงรู้สึกภูมิใจในตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องประสิทธิผลของสื่อละครสร้างสรรค์ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรมของสุจิตรา แก้วสีนวล^[4] ซึ่งพบว่าเด็ก 16 คนจาก 19 รู้สึกภาคภูมิใจ ยอมรับนับถือว่าตนเองมีคุณค่า ได้รับความสำเร็จ โดยละครสร้างสรรค์ทำให้เขาภูมิใจในตนเองเพราะสิ่งที่เขาทำสำเร็จนั้นมีคนยอมรับ ผู้ที่ให้การสะท้อนกลับว่ายอมรับในความสำเร็จของพวกเขา ก็คือผู้นำกิจกรรมซึ่งให้การสะท้อนกลับในเชิงบวกเสมอ แต่ในแง่ของการจัดแสดงผลงานละคร การวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้จัดแสดงละครต่อหน้าผู้ชมอย่างเป็นทางการ เพียงแสดงให้ผู้นำกิจกรรมและผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สังเกตการณ์รับชมเท่านั้น ซึ่งนั่นก็ทำให้พลังของการสะท้อนกลับไม่ทำให้เด็กรู้สึกภูมิใจในตนเองเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา แก้วสีนวลที่พบว่าผู้ชมเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ เมื่อบุคคลภายนอกได้มีโอกาสชื่นชมความสามารถของเด็ก ไม่ใช่แค่บุคคลภายในบ้านพัก การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กก็เพิ่มขึ้น และคุณบุญนิสา บุญประสพก็เห็นว่ากลุ่มผู้ชมที่มีความสำคัญที่สุด คือคนที่มีความสำคัญทางจิตใจของเด็กๆ เช่น ครอบครัว ญาติ การสะท้อนกลับของกลุ่มคนเหล่านี้จะมีพลังและส่งผลกระทบต่อความภูมิใจในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำได้มากกว่า ซึ่งในการวิจัยของสุจิตรา แก้วสีนวล⁽⁴⁾ ก็กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่า ละครสร้างสรรค์ทำให้เขาภูมิใจในตนเอง เพราะสิ่งที่เขาทำสำเร็จนั้นมีคนยอมรับ แต่ก็ไม่สามารถทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองครบทุกด้าน เพราะสิ่งที่ยากมาก คือเรื่องของการยอมรับจากคนในครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งต่อไปเพื่อให้ละครสร้างสรรค์ส่งผลกระทบต่อความภูมิใจในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมมากขึ้น คือ ผลงานละครสร้างสรรค์ของเด็กๆควรได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นบทละครเวทีและจัดแสดงต่อหน้าผู้ชมจริงๆ เพื่อให้เด็กๆได้รับการสะท้อนกลับจากผู้อื่นนอกเหนือไปจากผู้นำกิจกรรมหรือบุคคลภายในบ้านพัก และมุ่งเชิญกลุ่มผู้ชมที่มีความสำคัญต่อจิตใจของเด็กๆเช่น ครอบครัว ญาติ ครู มารับชมละคร การสะท้อนกลับจากกลุ่มคนเหล่านี้จะมีพลังต่อความภูมิใจในตนเองของเด็กๆมาก นอกจากนั้น ในการสะท้อนกลับแต่ละครั้ง ยังควรสะท้อน

อย่างเป็นทางการตามความจริง มิใช่เพียงชื่นชมให้เด็กเห็นแต่ข้อดีของตัวเอง หากมีทั้งข้อดี และข้อที่เขาควรปรับปรุงเพื่อให้ดียิ่งๆขึ้นไปด้วย คำชื่นชมจะมีความน่าเชื่อถือกว่า และการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ก็ไม่ได้เกิดจากการเห็นว่าตัวเองดีไปเสียทุกอย่าง หากรู้จักยอมรับและเห็นค่าของตัวเองที่มีทั้งข้อดีและข้อเสียตามความเป็นจริง

ผลกระทบของละครสร้างสรรค์ต่อการปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ละครสร้างสรรค์ไม่สามารถทำให้ความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคในเชิงของความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กที่ถูกกระทำในกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนแปลงไป โดยอุปสรรคสำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างร่วมกิจกรรมคือ เด็กสองจากสี่คนมีประเด็นในเรื่องของความอิจฉาและตำหนิต่อว่าความคิดเห็นของกันและกัน ผู้นำกิจกรรมพยายามแทรกแซงและสอนวิธีในการต่อรองและตกลงกัน แต่ก็ยังไม่อาจทำให้เด็กๆ ฝ่าฟันอุปสรรคนี้ได้ง่ายขึ้น เด็กๆ ยังคงแสดงให้เห็นถึงการเอาตัวเป็นศูนย์กลาง ไม่รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีการตำหนิเพื่อน และเพื่อนที่ถูกตำหนิก็อ่อนไหวต่อการถูกวิจารณ์ หงุดหงิด ตำหนิกลับ และท้อถอยใจ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นมากในกิจกรรมต่อไป ซึ่งที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะเด็กคนดังกล่าวเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ยอมรับคำวิจารณ์ไม่ได้ แม้สุดท้ายเด็กๆ จะช่วยกันทำละครจนสำเร็จ เพราะให้ความสำคัญกับเป้าหมายคือการทำละครให้เสร็จแล้วได้รับคำชื่นชมมากกว่าความหงุดหงิดใจของตัวเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของพวกเขาไม่ได้เลวร้ายเสียทีเดียว แต่ลักษณะดังกล่าวก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากก่อนที่จะจัดกิจกรรม ละครสร้างสรรค์อย่างชัดเจนนัก มันยังเป็นประเด็นที่ยาก ต้องฝึกกันในระยะยาว และฝึกฝนร่วมกันหลายๆ กิจกรรม ไม่เพียงละครสร้างสรรค์เท่านั้น และต้องฝึกให้เป็นชีวิตประจำวันด้วย ในการสะท้อนกลับ ผู้นำกิจกรรมก็เสนอว่าไม่ควรชื่นชมข้อดีของเด็กเท่านั้น แต่ควรให้เขารู้ถึงข้อปรับปรุงของตนเอง เพื่อให้เขามองเห็นตนตามที่เป็นจริง และยอมรับคำวิจารณ์ให้ได้ อย่างไรก็ตาม โจทย์ปัญหาของกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ยากและท้าทายความสามารถของเด็กๆ มากขึ้นเรื่อยๆ และ ปฏิบัติการในเชิงบวกของผู้นำกิจกรรมเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้การปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของเด็กๆ ที่ถูกกระทำทุกคนสูงขึ้น เพราะตลอดการดำเนินกิจกรรม ความพยายามในการคิด การแสดงออก และการฝ่าฟันโจทย์ปัญหาต่างๆ ของเด็กๆ ที่ถูกกระทำ ล้วนแล้วแต่ได้รับการสะท้อนกลับในเชิงบวกจากผู้นำกิจกรรมทั้งสิ้น ทำให้เด็กๆ มีกำลังใจที่จะพยายาม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น พบว่ากิจกรรมละครสร้างสรรค์ไม่ทำให้ความสามารถในการปรับตัวและการฝ่าฟันอุปสรรคของเด็กๆ ที่ถูกรักษาทางอารมณ์เปลี่ยนไป โดยพบว่าขณะร่วมกิจกรรม เด็กๆ มีความรู้สึกอึดอัดกัน และแสดงความรู้สึกอึดอัดออกมาผ่านการพูดวิจารณ์ในเชิงลบ ทำให้ผู้ที่ถูกวิจารณ์รู้สึกโกรธ เพราะมีความอ่อนไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ยอมรับความผิดพลาดของตนเองไม่ได้ ต้องการฟังแต่คำชมเท่านั้น ลักษณะดังกล่าวนี้สอดคล้องกับข้อความจากบทความเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเองโดยสุพัตรา ทาวงศ์⁽¹²⁾ ซึ่งกล่าวว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (low self esteem) เป็นบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดการรับรู้ว่าตนเองด้อยค่า และอ่อนไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่น การส่งเสริมในเรื่องการปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของเด็กๆ ที่ถูกรักษาจึงเป็นเรื่องที่ต้องทำกันในระยะยาว และใช้หลายๆ กิจกรรม ไม่ใช่แค่ละครสร้างสรรค์ และปัจจัยที่อาจช่วยส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวและการฝ่าฟันอุปสรรคของเด็กๆ ที่ถูกรักษาได้อีกทางก็คือการสะท้อนกลับจากผู้นำกิจกรรม โดยผู้นำกิจกรรมไม่ควรให้แต่คำชื่นชมเด็กๆ หากควรสะท้อนกลับตามความเป็นจริง คือมีทั้งข้อดีและข้อควรปรับปรุง เพื่อให้เด็กๆ มองเห็นตนตามความเป็นจริง สอดคล้องกับข้อความของสุพัตรา ทาวงศ์ ในบทความเรื่อง Self Esteem ว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง (High self-esteem) มีการรับรู้ “ตน” ตามความเป็นจริง⁽¹²⁾ แต่เป็นการสะท้อนกลับถึงข้อปรับปรุงในลักษณะที่สร้างสรรค์ ใช้คำพูดในทางบวก เช่น สิ่งที่ดีๆ สามารถฝึกให้ดีขึ้นได้ แทนคำว่าสิ่งที่ไม่ดี เป็นต้น เพื่อให้เด็กฝึกความสามารถในการยอมรับคำวิจารณ์ แต่ก็มุมมองในเชิงบวกต่อมัน สามารถยอมรับคำวิจารณ์เหล่านั้น และนำมาปรับปรุงตัวเองหรือผลงานของตัวเองให้ดีขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกิจกรรมละครสร้างสรรค์ให้ส่งเสริมคุณสมบัติในการปรับตัวและฝ่าฟันอุปสรรคในเชิงของความสัมพันธ์และการทำงานกลุ่มคือ ผู้นำกิจกรรมควรสอนวิธีการในการต่อรอง ประนีประนอมความคิดเข้าด้วยกัน เช่น มีกิจกรรมที่ให้เด็กๆ ฝึกการนำความคิดที่แตกต่างมารวมกันก็นับเป็นการฝึกความคิดสร้างสรรค์อย่างหนึ่ง และนอกจากการจับถูกแล้ว ผู้นำกิจกรรมควรเอาข้อดีของเด็กๆ มาพูดบ่อยๆ โดยเฉพาะเด็กที่ถูกเพื่อนวิจารณ์ในเชิงลบ เพื่อย้ำให้เขาเห็นว่า การที่เพื่อนว่าแค่เรื่องนี้ไม่ได้แปลว่าเขาไม่ดีไปเสียทุกอย่าง และควรสะท้อนกลับในเชิงบวกมากๆ ไม่ใช่เฉพาะเวลาที่เด็กทำผลงานออกมาได้ดี แต่สะท้อนกลับในเชิงบวกอย่างเต็มที่เวลาที่เขาพยายามและไม่ยอมแพ้ เพื่อเป็นการเสริมแรงให้เด็กมีความพยายามในการปรับตัวและฝ่าฟันอุปสรรคมากขึ้น นอกจากนั้น หาก

เด็ก ๆ มีพฤติกรรมในการดำเนินคดีเดียวกัน ผู้นำกิจกรรมก็สามารถที่จะเข้าแทรกแซง ใช้คำถามชวนคิด ให้เด็ก ๆ รู้ถึงผลของการดำเนินคดีต่อความรู้สึกของผู้ฟัง และสอนว่าการวิจารณ์ในเชิงสร้างสรรค์นั้น ทำได้อย่างไรบ้าง

ผลของละครสร้างสรรค์ต่อความมั่นใจ การกล้าแสดงความคิดเห็น และความกล้าแสดงออกของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบของละครสร้างสรรค์และปฏิกิริยาของผู้นำกิจกรรมเป็นปัจจัยที่ทำให้ความมั่นใจในตัวเอง การกล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าแสดงออกของเด็ก ๆ ทุกคนสูงขึ้น เพราะธรรมชาติของละครนั้นส่งเสริมการแสดงออกอยู่แล้ว ละครสร้างสรรค์ยิ่งส่งเสริมมากเพราะในกิจกรรมละครสร้างสรรค์นั้นไม่มีกรอบมาคอยตัดสินการแสดงออกของเด็ก ๆ ว่าถูกหรือผิด ไม่ว่าเด็ก ๆ จะแสดงอะไรออกมา ก็ได้รับการส่งเสริมจากผู้นำกิจกรรม ผู้ซึ่งนอกจากจะคอยกระตุ้นให้เด็ก ๆ กล้าแสดงความคิดเห็นและมีบทบาทในทุกกิจกรรมแล้ว ยังมีความยืดหยุ่นต่อรูปแบบการแสดงของเด็ก และยังสะท้อนกลับในเชิงบวกเสมอทั้งต่อความกล้าของเด็ก ๆ และผลงานที่พวกเขาแสดงออกมา ซึ่งเป็นการเสริมแรงให้พวกเขากล้าแสดงออกมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ปัจจัยที่ทำให้ความมั่นใจในตนเอง การกล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าแสดงออกของเด็ก 3 จาก 4 คนลดลงคือปฏิกิริยาในเชิงลบของเด็ก ๆ ที่มีต่อผลงานของกันและกัน เช่น พฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์ และคำพูดบั่นทอนกำลังใจ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย รูปแบบของละครสร้างสรรค์ที่ไร้กรอบมาคอยตัดสินเด็ก ๆ ว่าถูกหรือผิด และปฏิกิริยาของผู้นำกิจกรรมซึ่งสะท้อนกลับในเชิงบวกต่อความคิดของเด็ก ๆ เสมอ เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ความมั่นใจในตัวเอง การกล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าแสดงออกของเด็ก ๆ ทุกคนสูงขึ้น ผลการวิจัยที่ออกมาสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุจิตรา แก้วสินวล⁽⁴⁾ เรื่องประสิทธิผลของสื่อละครสร้างสรรค์ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรม โดยพบว่าสื่อละครสร้างสรรค์นั้นมีผลกระทบต่อ การมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรมในเรื่องของความมั่นใจ โดยเด็ก 13 คนจาก 19 คนมองว่าตัวเองกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกมากขึ้น ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เด็กที่ถูกทารุณกรรมมีความมั่นใจเพิ่มขึ้นก็เพราะการสื่อสารในเชิงบวกของผู้นำกิจกรรมที่สะท้อนกลับในเชิงบวกเสมอ รวมทั้งยอมรับและไม่ตัดสินว่าความคิดเห็นของเด็ก ๆ ว่าผิดหรือถูก ทำให้เด็ก ๆ รู้สึกว่าตนเองได้รับ

รางวัล (reward) ทันทที ซึ่งการที่มีคนยอมรับและมีคนรับฟังก็ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกมากขึ้น นอกจากนี้ ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของธนากร สุขยิ่ง^[20] ซึ่งศึกษาผลของละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิจิตชัย ศิลพิพัฒน์⁽²¹⁾ ที่ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ตามแนวคิดของวินนีเฟร็ด วาร์ดและไบรอัน เวย์ ที่มีต่อพฤติกรรมการไม่กล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า หลังได้รับการฝึกกิจกรรมละครสร้างสรรค์ กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการไม่กล้าแสดงออกลดลงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการให้ข้อเสนอแนะ พบว่ากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการไม่กล้าแสดงออกลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ในส่วนของความมั่นใจ การกล้าแสดงความคิดเห็น และความกล้าแสดงออก ผู้วิจัยเสนอว่า ควรส่งเสริมให้เด็ก ๆ มีปฏิริยาในเชิงบวกต่อกันและกัน มีการให้กำลังใจกันในเวลาที่พบว่าเพื่อนติดขัดหรือทำไม่ได้ ชื่นชมเมื่อเพื่อนพยายาม และหาข้อดีในผลงานของเพื่อนแล้วสะท้อนกลับไปเหมือนเช่นที่ผู้นำกิจกรรมทำ และหากเด็ก ๆ มีพฤติกรรมการสื่อสารในเชิงลบต่อกันและกัน ผู้นำกิจกรรมก็ควรเข้าแทรกแซงเพื่อชวนเด็ก ๆ คิดถึงผลลัพธ์ของการพูดบ่นทอนกันว่ามันทำให้เพื่อนรู้สึกอย่างไร หากเป็นตนเองฟังแล้วจะรู้สึกอย่างไร รวมทั้งสอนพฤติกรรมทดแทนว่าหากไม่เห็นด้วยกับความคิดของเพื่อน เด็ก ๆ สามารถวิจารณ์เพื่อนในเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างไร

ผลของละครสร้างสรรค์ต่อความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่นของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าการสะท้อนกลับในเชิงบวกของผู้นำกิจกรรมทำให้เด็ก ๆ ในกลุ่มตัวอย่างทุกคนรู้สึกเป็นที่ยอมรับจากผู้นำกิจกรรมมากขึ้น เพราะผู้นำกิจกรรมมีการสะท้อนกลับในเชิงบวกเพื่อแสดงถึงการยอมรับในตัวเด็ก ๆ เสมอ แต่กับเพื่อน ๆ ในกลุ่มซึ่งขาดการสะท้อนกลับในเชิงบวก และยังมีกรตำหนิติเตียนหรือการสะท้อนกลับในเชิงลบต่อผลงานของกันและกัน เป็นปัจจัยที่ทำให้ความรู้สึกว่า

ตนเองเป็นที่ยอมรับของเด็กๆ 3 จาก 4 คนต่ำลง และอีกคนหนึ่งไม่ได้เปลี่ยนไป แต่ผู้นำกิจกรรมก็มองว่าการสะท้อนกลับจากผู้ใหญ่นั้นมีพลังต่อความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่นของเด็กที่ถูกกระทำมากกว่าการสะท้อนกลับจากเด็กๆ ด้วยกันเอง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น ปัจจัยที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่นมากขึ้นก็คือ ผู้นำกิจกรรมซึ่งให้การสะท้อนกลับในเชิงบวกเพื่อแสดงถึงการยอมรับในตัวเด็กอย่างไม่มีเงื่อนไขเสมอ สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องประสิทธิผลของสื่อละครสร้างสรรค์ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรมโดยสุจิตรา แก้วสีนวล⁽⁴⁾ ว่าผู้นำกิจกรรมจัดว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดที่จะทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองได้รับการยอมรับ เพราะเมื่อเด็กๆ แสดงความคิดเห็น ผู้นำกิจกรรมนั้นรับฟัง ยอมรับ และไม่ตัดสินว่าความคิดเห็นของเด็กนั้นผิดหรือถูก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอในการออกแบบกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อให้ส่งผลในเชิงบวกต่อความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่นของเด็กที่ถูกกระทำมากขึ้นคือ การส่งเสริมการสื่อสารในเชิงบวกระหว่างเด็กๆ หากเด็กๆ ชื่นชมกันมากขึ้น คำทักท้วงก็น้อยลง มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันมากขึ้น แม้พลังของการสะท้อนกลับในเชิงบวกจากเด็กๆ ด้วยกันเองจะไม่มากเท่าผู้ใหญ่ ก็อาจช่วยให้ความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นสูงและมีความหลากหลายมากขึ้น นอกจากส่งเสริมการสื่อสารในเชิงบวกเพื่อเพิ่มบรรยากาศที่ดีระหว่างเด็กๆ แล้ว หากเด็กๆ เกิดพูดบ่นทอนกันขึ้นมา ผู้นำกิจกรรมก็สามารถเข้าแทรกแซง เพื่อสอนให้เด็กๆ คิดถึงจิตใจของคนที่ไม่โดนตำหนิมากขึ้น และหากไม่แก้ปัญหาด้วยการตำหนิตีเตือนซึ่งจะทำร้ายจิตใจเพื่อน เมื่อไม่เห็นด้วย เด็กๆ จะสามารถวิจารณ์เพื่อนในเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างไรบ้าง

ผลของละครสร้างสรรค์ต่อมุมมองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านความสามารถของตนเอง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าละครสร้างสรรค์ยังไม่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นความสามารถทางการแสดงของตัวเองเปลี่ยนไป เพราะเด็กที่มีคุณลักษณะพิเศษเด็กเคยเล่นละครกันมาก่อนแล้ว กิจกรรมครั้งนี้

เพียงช่วยย้ำเตือนเด็กๆถึงความสามารถทางการแสดงที่มีอยู่ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น แต่สิ่งที่กิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งนี้ต่างออกไป และส่งผลให้เด็กๆในกลุ่มตัวอย่างมีมุมมองต่อความสามารถของตนเองในลักษณะที่ต่างจากเดิมคือ กิจกรรมครั้งนี้ทำให้เด็กๆเห็นความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองมากขึ้น และยังทำให้เห็นถึงความสามารถในการพึ่งพาตนเองมากขึ้นอีกด้วย เพราะเมื่อเทียบกับละครครั้งที่ผ่านๆมา ในกิจกรรมครั้งนี้เด็กๆได้เป็นคนใช้ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ผลงานละครของตัวเองด้วยตัวเองทั้งหมด ผู้นำกิจกรรมเพียงช่วยอำนวยความสะดวกให้กระบวนการละครดำเนินไปอย่างราบรื่นเท่านั้น พอเด็กๆมีความคิดสร้างสรรค์ และจัดสร้างผลงานโดยปราศจากการพึ่งพาผู้นำกิจกรรม ผู้นำกิจกรรมก็สะท้อนกลับไปในเชิงบวกด้วยคำชื่นชม ทำให้เด็กๆรับรู้ถึงความสามารถของตนเองในแง่ของการใช้ความคิดสร้างสรรค์และการพึ่งพาตนเองมากขึ้น แต่กิจกรรมละครสร้างสรรค์ยังไม่สามารถทำให้เด็กๆได้ลองใช้ความสามารถทุกด้านที่มีอยู่และอาจมีอยู่อย่างเต็มที่ เพราะแม้เด็กๆจะได้ใช้ปัญญาเกือบทุกด้าน แต่ก็มีบางด้านที่ใช้มากและบางด้านที่ใช้น้อย ทำให้ปัญญาด้านที่ใช้น้อยกว่าไม่ได้รับการฝึกฝนและแสดงออกมาอย่างเต็มที่ เด็กๆจึงเสียโอกาสที่อาจได้รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถดังกล่าวไป และในกิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งนี้ ยังเน้นเพียงแต่การเขียนบท และการแสดงเท่านั้น ไม่ได้พิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นๆของละครอย่างครบถ้วน มุมมองต่อความสามารถด้านอื่นๆนอกจากด้านความคิดสร้างสรรค์และการพึ่งพาตนเองของเด็กๆจึงไม่เปลี่ยนไปจากเดิม

อภิปรายผล

ผลการวิจัยข้างต้นพบว่าละครสร้างสรรค์ไม่ทำให้เด็กๆที่ถูกระงับทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศุภนิมิตฯ พิทักษ์สิทธิเด็กเห็นความสามารถทางการแสดงของตัวเองเปลี่ยนไป เพราะเด็กๆเคยละครกันมาก่อนแล้ว ความสามารถด้านที่เด็กๆเห็นกันมากขึ้นก็คือ การใช้ความคิดสร้างสรรค์และการพึ่งพาตนเอง ซึ่งความสามารถในการใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์นั้นตรงกับที่ปาริชาติ จิ่งวิวัฒน์ภรณ์⁽¹³⁾ ได้กล่าวไว้ในหนังสือละครสร้างสรรค์สำหรับเด็กว่า ละครสร้างสรรค์นั้นช่วยฝึกพัฒนาจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี เพราะเวลาที่เด็กๆเล่นละครสร้างสรรค์ซึ่งพัฒนามาจากการเล่นสมมติตามธรรมชาติของเด็กๆ พวกเขาได้ก้าวไปอยู่ในโลกแห่งจินตนาการที่พวกเขาเป็นผู้เขียนบทและผู้กำกับ เด็กๆต้องวางแผนเองว่าจะเล่นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ต้องใช้อะไร เรื่องจะดำเนินไปแบบไหน จะแสดงออกมาอย่างไร ซึ่งนี่เป็นวิธีการหนึ่งที่เด็กๆจะได้แสดงพลังจินตนาการอย่างขะมักเขม้น

ข้อเสนอแนะ

ในส่วน of ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยเห็นว่าควรออกแบบกิจกรรมให้มีความครอบคลุมในแง่ของการใช้ความสามารถมากกว่านี้ เพราะหากต้องการให้เด็กค้นพบความสามารถที่มีอยู่ และส่งเสริมความสามารถเหล่านั้น กิจกรรมก็ควรเสนอโอกาสที่เท่าเทียมกันในการให้เด็กๆ ได้ใช้ความสามารถให้หลากหลายด้านที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นอกจากนี้ยังควรสำรวจถึงความชอบและความสามารถเฉพาะตัวของเด็กแต่ละคน เพื่อให้ความสามารถเหล่านั้นถูกดึงออกมาฝึกฝนและประยุกต์ใช้ให้เกิดผลงานที่สร้างสรรค์และทำให้เกิดความสำเร็จได้

ตอนที่ 2.2

สรุปผลการวิจัย

ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านผู้นำกิจกรรม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำกิจกรรมทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมในกลุ่มตัวอย่างทุกคนสูงขึ้น ไม่ว่าจะในแง่มุมมองของอารมณ์และความสุข ความภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง ความกล้าแสดงออก ความรู้สึกที่ตนเองได้รับการยอมรับจากผู้นำกิจกรรม การปรับตัวและการฝ่าฟันอุปสรรค และมุมมองต่อความสามารถของตนเอง ซึ่งนั่นก็เป็นผลมาจากการที่ผู้นำกิจกรรมพยายามหาข้อดีในพฤติกรรมและผลงานของเด็กๆ แล้วใช้การสื่อสารในเชิงบวกสะท้อนกลับไปเสมอ ทำให้เด็กๆ เกิดการประเมินตัวเองในทางบวกและเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นตามมา แต่ในการสื่อสารของผู้นำกิจกรรม ก็มีข้อควรปรับปรุงเพื่อให้ความสามารถในการปรับตัวและการฝ่าฟันอุปสรรคของเด็กๆ ที่ถูกกระทำทารุณกรรมสูงขึ้นกว่านี้ คือผู้นำกิจกรรมควรให้การสะท้อนกลับในเชิงสร้างสรรค์ทั้งข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุงของเด็กๆ เพื่อให้เด็กๆ ฝึกการมองเห็นและยอมรับคำวิจารณ์ต่อตนเองตามความเป็นจริง

ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านกิจกรรมละครสร้างสรรค์

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของกิจกรรมละครสร้างสรรค์ทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กๆ สูงขึ้นในแง่ของความสุข ความภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจ และความกล้าแสดงออก เพราะกิจกรรมละครนั้นสนุกสนาน การเคลื่อนไหวก็ทำให้สารเอ็นดอร์ฟินในสมองหลั่ง เด็กๆ จึงรู้สึกผ่อนคลาย และละครสร้างสรรค์ยังไม่มีกรอบมาคอยกำหนดถูกผิด ทำให้เด็กๆ กล้าทำ กล้าคิด มีความมั่นใจ และรู้สึกภูมิใจในการแสดงออกของตนเอง ในแง่ของมุมมองต่อความสามารถ กิจกรรมละครสร้างสรรค์ช่วยให้มุมมองต่อความสามารถในแง่ของการใช้ความคิดสร้างสรรค์และการพึ่งพาตนเองสูงขึ้น เพราะเป็นทักษะที่ใช้มากตลอดการดำเนินกิจกรรม แต่มุมมองต่อความสามารถทางการแสดงและความสามารถทางด้านอื่นๆ ยังไม่เปลี่ยนไป เพราะกิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งนี้ยังไม่ถูกออกแบบมาให้เด็กๆ ได้ใช้ความสามารถที่แตกต่างหลากหลายไปจากเดิมอย่างเพียงพอ

ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านสังคมสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารในเชิงลบเช่นการตำหนิติเตียนด้วยคำพูดที่ทำร้ายความรู้สึก ประกอบกับการขาดการสื่อสารในเชิงบวกเช่นการชื่นชมกันและกัน ส่งผลให้การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมต่ำลง ทั้งในแง่ของอารมณ์และมีความสุข ความภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง ความกล้าแสดงออก และความรู้สึกเป็นที่ยอมรับจากเพื่อน แต่ในเรื่องของการปรับตัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคนั้น แม้พบว่ายังคงทำหายอย่างมาก แต่สุดท้ายเด็กๆ ก็ช่วยกันทำละครให้สำเร็จลงได้ จึงนับว่าอยู่ในระดับที่ไม่ได้เปลี่ยนไปจากเดิม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น พบว่าผู้นำกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรมละครสร้างสรรค์นั้นเป็นปัจจัยที่ทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมในกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้น เพราะละครสร้างสรรค์ให้เสรีภาพในการแสดงออกอย่างเต็มที่แก่เด็กที่ถูกกระทำ และผู้นำกิจกรรมก็มีการสื่อสารในเชิงบวกกับเด็กๆ เสมอ ไม่ว่าจะความคิดเห็นของเด็กจะเป็นไปในลักษณะใดก็ไม่มีถูกไม่มีผิด ผู้นำกิจกรรมรับฟังและยอมรับรวมทั้งให้การสะท้อนกลับในเชิงบวกเสมอ ทำให้เด็กๆ รู้สึกดีและมีความสุข มั่นใจและกล้าแสดงออก รู้สึกว่าตัวเองเป็นที่ยอมรับ และมีมุมมองต่อความสามารถในแง่ของ

การใช้ความคิดสร้างสรรค์ และการพึ่งพาตัวเองได้มากขึ้น ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุจิตรา แก้วสีนวล เรื่องประสิทธิผลของสื่อละครสร้างสรรค์ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรม⁽⁴⁾ ที่พบว่าผู้นำกลุ่มและสภาพแวดล้อมของกิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กมองเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น โดยคะแนนการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมด้านละครสร้างสรรค์และด้านผู้นำกลุ่มและผู้ช่วยผู้นำกลุ่มนั้นสูงกว่าคะแนนการมองเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมสัมพันธ์ สุจิตรา แก้วสีนวลพบว่า ผู้นำกลุ่มนั้นเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้เด็กที่ถูกทารุณกรรมเกิดการประเมินตัวเองในทางบวก (positive self concept) เพราะเมื่อเด็กๆ แสดงความคิดเห็นออกมา ผู้นำกลุ่มซึ่งเป็นผู้ฟังก็จะยอมรับและไม่ตัดสินว่าความคิดเห็นของเด็กนั้นผิดหรือถูก และให้การสื่อสารในเชิงบวกกลับไปทันที ทำให้เด็กที่ถูกทารุณกรรมนั้นรู้สึกว่าคุณค่าตนเองได้รับรางวัล (reward) เสริมแรงให้เด็กๆ กล้าแสดงความคิดเห็นของตนมากขึ้น มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก รู้สึกว่าคุณค่าตนเองได้รับการยอมรับ มองตัวเองในแง่ดี มีความสุขและรู้สึกผ่อนคลายขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาวิจัยในครั้งถัดไป

1. มีการเพิ่มจำนวนตัวอย่างเพื่อให้สามารถเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มประชากรศึกษา
2. ควรมีการสัมภาษณ์ในเชิงลึกกับเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกิดจากการประเมินของตัวเอง
3. เพิ่มการให้รายละเอียดของผลการวิจัยโดยคัดแยกเป็นรายบุคคล

รายการอ้างอิง

1. ผู้หญิง-เด็กถูกทำร้ายทุก 20 นาที พบพ่อตบตีแม่ทำลูกกลายเป็นกะเทย-ทอม [Internet]. 2556. Available from: <http://www.manager.co.th/qol/viewnews.aspx?NewsID=9560000125457>.
2. วิธีป้องกันไม่ให้เด็กถูกรังแกทำซ้ำเรา [Internet]. 2556. Available from: <http://www.manager.co.th/qol/ViewNews.aspx?NewsID=9560000113241&Html=1&CommentReferID=23784004&CommentReferNo=3&>.
3. โครงการเด็กเล่นละคร [Internet]. 2012 [cited 23 ตุลาคม 2555]. Available from: <http://www.thaichildrights.org/projects/555>
4. สุจิตรา แก้วสีนวล. ประสิทธิผลของสื่อละครสร้างสรรค์ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรม. [วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต, คณะวารสารศาสตร์]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2545.
5. พระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ [Internet]. 2555 [cited 10 มิถุนายน 2556]. Available from: http://th.wikisource.org/wiki/พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก_พ.ศ._๒๕๔๖.
6. อภาพรรณ ถาวรโรฤทธิ์. ทศนคติต่อปัญหาการทารุณกรรมในครอบครัว. [ปริญาสัมคม วิทยามหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, คณะรัฐศาสตร์]. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2542.
7. การกระทำทารุณกรรมต่อเด็ก [Internet]. 2556 [cited 8 ตุลาคม 2556]. Available from: <http://www.icdne.go.th/images/File/Knowledge/คู่มือความรู้และทักษะในการดูแลเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม.pdf>
8. ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรม : บาดแผลทางใจ [Internet]. 2556 [cited 10 มิถุนายน 2556]. Available from: <http://www.thaichildrights.org/articles/790>.
9. กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูลูก. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต; 2548.
10. ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรม : บาดแผลทางใจ [Internet]. 2552 [cited 10 มิถุนายน 2556]. Available from: <http://www.thaichildrights.org/articles/790>.
11. ศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ. Everest พาลูกค้นหาความนับถือตนเอง. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว; 2543.
12. ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-Esteem) [Internet]. 2551 [cited 3 กรกฎาคม 2556]. Available from: <http://dlibrary.spu.ac.th:8080/dspace/handle/123456789/1041>.

13. ปารีชาติ จิงวิวัฒนาภรณ์. รายงานผลการวิจัยเรื่องการใช้ละครสร้างสรรค์ในการพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้; 2546.
14. ปารีชาติ จิงวิวัฒนาภรณ์. ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ; 2547.
15. ทฤษฎีปัญหา [Internet]. 2549 [cited 22 กรกฎาคม 2556]. Available from: <http://www.happyhomeclinic.com/a01-multiple%20intelligence.htm>.
16. ทฤษฎีปัญหา [Internet]. [cited 22 กรกฎาคม 2556]. Available from: <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=132969>.
17. Rosenberg อปจ. ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ; 2547.
18. พจนานุกรมศัพท์การศึกษา อปจ. ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ; 2547.
19. ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย. การสร้างสรรค์ละครแบบมีส่วนร่วมเพื่อสุขภาวะของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการแสดง ภาควิชาวาทยุทธศาสตร์ และสื่อสารการแสดง, คณะนิเทศศาสตร์]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2552.
20. ธนากร สุขยิ่ง. ผลของละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย. [ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2553.
21. วิจิตชัย ศิลพิพัฒน์. ผลของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ตามแนวคิดของวินนี่เฟร็ด วาร์ด และไบรอัน เวย์ ที่มีต่อพฤติกรรมการไม่กล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. [ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2555.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป (สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปกครอง/ผู้ดูแล)

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย “ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก : การศึกษานำร่อง” วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ.....ปี
3. ระดับเขาวนปัญญา
 - ระดับเขาวนปัญญาบกพร่อง
 - ระดับเขาวนปัญญาไม่บกพร่อง
4. ลักษณะการถูกกระทำ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ทางกาย	☐ ทางเพศ
☐ ทางจิตใจและอารมณ์	☐ ปล่อยปละละเลย
5. อายุที่เริ่มถูกกระทำ.....ปี
6. ระยะเวลาที่ถูกกระทำปี
7. ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้กระทำ.....
8. ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ที่บ้านอุ่นรัก มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก.....ปี.....เดือน
9. อาสาสมัครเคยมีอาการแพ้อาหารหรือไม่ หากมี โปรดระบุ.....

แผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์

ครั้งที่ 1

วัตถุประสงค์ :

- เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ทำความรู้จักกัน และทำความรู้จักคุ้นเคยกับผู้นำกิจกรรม
- เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบจุดมุ่งหมาย ประโยชน์ และแนวทางในการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์
- เพื่อฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์ละครพูดต้นสด คือ การใช้ประสาทสัมผัส

กิจกรรม 'Check in'

กำหนดเวลา : 5 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆกัน

กิจกรรม 'ปฐมนิเทศ'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมพูดคุยกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมถึงจุดมุ่งหมาย ประโยชน์ และแนวทางในการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ครั้งนี้

กิจกรรม 'Warm-up'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วัตถุประสงค์ : เตรียมความพร้อมร่างกาย

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมนำบริหารทุกส่วนของร่างกาย
2. ผู้ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์และนำท่าบริหารร่างกายคนละ 1 ท่า

กิจกรรม 'วาดฉัน วาดเธอ'

กำหนดเวลา : 10 นาที

อุปกรณ์ : กระดาษ 10 แผ่น, สีเทียน 3 กล่อง

วิธีการ

1. ยืนเป็นวงกลม นับเลข 1-5 เรียงกันไปเรื่อยๆ จับคู่หมายเลขที่ตรงกัน เลือกว่าใครจะเป็น A และ B
2. แจกกระดาษคนละ 1 แผ่น
3. ให้ A วาดรูป B
4. ให้ A เขียนลักษณะเด่นของ B มา 1 ข้อ
5. สลับกัน
6. นำภาพวาดทั้งหมดมารวมกัน ขอให้ผู้ร่วมกิจกรรมอาสาหยิบภาพขึ้นมาทีละใบ แล้วอ่านข้อความในภาพ
7. เพื่อนๆช่วยกันทายว่าภาพดังกล่าวเป็นภาพของใคร

กิจกรรม 'จัดให้'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ยืนเป็นวงกลม นับเลข 1-2 เรียงกันไปเรื่อยๆ ใครนับเลข 1 อยู่กลุ่มที่ 1 นับเลข 2 อยู่กลุ่มที่ 2 แยกยืนตามกลุ่มเป็นแถวตอน
2. ผู้ร่วมกิจกรรมต้องจัดแถวตามคำสั่งให้ได้เร็วที่สุด
3. คำสั่งในการจัดแถว เช่น 'จัดแถวตามส่วนสูง' 'จัดแถวตามเดือนเกิด' 'จัดแถวตามความกว้างของรอยยิ้ม' 'จัดแถวตามสีที่ชอบจากเข้มไปหาอ่อน' เป็นต้น

กิจกรรม 'มองต่างมุม จินตนาการต่างใจ'

กำหนดเวลา : 15 นาที

อุปกรณ์ : วัตถุหรือวัสดุที่มีรายละเอียดในเรื่องของสี ขนาด รูปทรง พื้นผิว กลิ่นต่างๆที่น่าสนใจ

วิธีการ

1. ให้ผู้ร่วมกิจกรรมผลัดกันสัมผัสวัตถุและวัสดุที่ผู้นำกิจกรรมเตรียมให้ 1 ชิ้นโดยละเอียด ศึกษาถึงสี ขนาด รูปทรง พื้นผิว กลิ่นของสิ่งนั้น แล้วผลัดกันบรรยายถึงสิ่งที่ตัวค้นพบเกี่ยวกับของสิ่งนั้นให้เพื่อนๆในกลุ่มฟัง

คำถามประเมินผล

1. วัตถุที่สำรวจมีข้อสังเกตอะไรบ้าง
2. รู้สึกอย่างไรกับการค้นพบของเพื่อนๆ

กิจกรรม 'มอง ตม แตะ ชิม!'

กำหนดเวลา : 20 นาที

อุปกรณ์ : กระดาษ ปากกา คนละ 1 ชุด, ผ้าปิดตา

วิธีการ

- มอง

อุปกรณ์ : บอร์ดที่มีภาพสิ่งของต่างๆ 10 ภาพ

1. ผู้นำกิจกรรมเปิดบอร์ดภาพให้ผู้ร่วมกิจกรรมดูเป็นเวลา 20 วินาที
2. ผู้ร่วมกิจกรรมจำภาพที่เห็นให้ได้มากที่สุด
3. เขียนภาพที่จำได้ลงบนกระดาษ

- ตม

อุปกรณ์ : ของที่มีกลิ่น 5 ชิ้น, ถาด

1. ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนผูกผ้าปิดตา
2. ผู้นำกิจกรรมส่งถาดให้ผู้ร่วมกิจกรรมดมกลิ่น โดยระหว่างที่ดม ผู้ร่วมกิจกรรมจะสัมผัสได้แต่ถาดเท่านั้น ห้ามสัมผัสสิ่งของที่อยู่ในถาด
3. ส่งต่อให้เพื่อนข้างๆทันทีที่ดมเสร็จ
4. เมื่อดมครบทั้ง 5 ถาด ให้เปิดตาแล้วเขียนลงไปว่าได้กลิ่นอะไรบ้าง

- แตะ

อุปกรณ์ : วัตถุที่มีพื้นผิว ขนาด และรูปทรงแตกต่างกัน เช่น เงานะ เยลลี่ กระดาษทราย น้ำแข็ง โฟม
ถุงพลาสติก ก้อนหิน เป็นต้น, กล่อง

1. ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนผูกผ้าปิดตา
2. ล้วงมือเข้าไปในกล่อง ศึกษาวัตถุในกล่องด้วยการสัมผัส เรียงกันไปทีละคน
3. เปิดตาแล้วเขียนลงไปว่าสัมผัสพบอะไรบ้าง และคิดว่าเป็นวัตถุอะไร

- ชิม

อุปกรณ์ : ผลไม้หลายอย่างตัดเป็นชิ้นเล็กๆ, ถาด

1. ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนผูกผ้าปิดตา
2. หยิบผลไม้จากถาดขึ้นมาชิม เรียงกันไปทีละคน
3. เปิดตาแล้วเขียนว่า ได้รสอะไรบ้าง คิดว่าเป็นผลไม้ชนิดใด

กิจกรรม 'ละครใบ้ทายสัมผัส'

กำหนดเวลา : 30 นาที

วิธีการ

1. ยื่นเป็นวงกลม นับเลข 1-5 เรียงกันไปเรื่อยๆ จับคู่หมายเลขที่ตรงกัน
2. แต่ละคู่ส่งตัวแทนมาจับฉลาก สถานการณ์ ที่ผู้นำกิจกรรมกำหนดไว้ให้
3. จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ตัวละครจะต้องพบกับสถานการณ์ที่ต้องใช้ประสบการณ์จากประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น กลับมาที่บ้าน ได้กลิ่นเหม็นไหม้ผิดปกติ จึงตามหาต้นตอที่ทำให้เกิดไฟไหม้ แล้วพยายามดับไฟด้วยวิธีต่างๆ, หิวมาก จึงช่วยกันทำอาหาร ทั้งที่ทำไม่ค่อยเป็น เมื่อทำอาหารเสร็จปรากฏว่าไม่มีจานไหนอร่อยเลย ต้องช่วยกันกำจัดทิ้งด้วยวิธีต่างๆ, ไปเดินหาซื้อเครื่องเสียง ทดลองเปิดเล่นและเดินตามหลายเครื่อง บางเครื่องเปิดมาเสียงเบามาก บางเครื่องเสียงดังกำลังดี บางเครื่องเสียงดังมากแต่ยังหรีเสียงได้ เปิดเล่นเรื่อยๆ ปรากฏว่าเครื่องสุดท้ายที่เปิดเสียงดังมาก และหรีไม่ได้ ปิดเครื่องก็ไม่ได้ จะทำอย่างไรกับเจ้าเครื่องเสียงสุดดังนี้ดี
4. ทั้งคู่ช่วยกันคิดว่าจะนำเสนอสถานการณ์ที่กำหนดผ่านการใช้ท่าไปได้อย่างไร ชักซ้อม และจัดแสดงให้เพื่อนๆดู
5. เพื่อนๆช่วยกันทายว่า เกิดอะไรขึ้นบ้าง และแต่ละสถานการณ์เกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสใด

กิจกรรม 'Check out'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วัตถุประสงค์ : เพื่อการรู้เท่าทันความรู้สึกของตนเอง, กลุ่มสัมพันธ์

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆกัน

ครั้งที่ 2

วัตถุประสงค์ : เพื่อฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์ละครพูดต้นสด คือ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

กิจกรรม 'Check in'

กำหนดเวลา : 5 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆกัน

กิจกรรม 'Warm-up'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมนำบริหารทุกส่วนของร่างกาย
2. ผู้ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์และนำท่าบริหารร่างกายคนละ 1 ท่า

กิจกรรม 'สวัสดิ์บนดาวประหลาด'

กำหนดเวลา : 5 นาที

วิธีการ

1. สมมติว่าตอนนี้ทุกคนอยู่ที่ดาวประหลาด ที่ดาวแห่งนี้มีวิธีการสวัสดิ์ที่ไม่เหมือนบนโลกเลย เช่น สวัสดิ์โดยการเอานิ้วก้อยเกี่ยวกัน สวัสดิ์โดยการทำปากจู๋ใส่กัน สวัสดิ์โดยการเอาสะโพกชนกัน เป็นต้น
2. เมื่อมีคนออกคำสั่งให้สวัสดิ์ด้วยวิธีการต่างๆ ผู้ร่วมกิจกรรมต้องสวัสดิ์เพื่อนๆด้วยวิธีการเหล่านั้น ให้ครบทุกคน
3. เมื่อครบแล้วให้นั่งลง คนที่ช้าที่สุดต้องเป็นออกคำสั่งถัดไป

กิจกรรม 'ป้อนหุ่น'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ยืนเป็นวงกลม นับเลข 1-4 เรียงกันไปเรื่อยๆ จับคู่หมายเลขที่ตรงกัน เลือกว่าใครจะเป็น A และ B

2. A เป็นศิลปิน B เป็นดินเหนียว A จะปั้น B ให้เป็นอะไรก็ได้
3. เมื่อปั้นเสร็จ ให้ตั้งชื่อผลงาน
4. ศิลปินเดินดูผลงานของเพื่อน
5. สลับกัน

กิจกรรม 'อนุสาวรีย์'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ยืนเป็นวงกลม นับเลข 1-2 เรียงกันไปเรื่อยๆ นับเลข 1 อยู่กลุ่มที่ 1 นับ 2 อยู่กลุ่มที่ 2
2. แต่ละกลุ่มใช้ร่างกายของตนเองประกอบกันเป็นวัตถุต่างๆ โดยบอกให้สร้างเป็นอนุสาวรีย์ เช่น อนุสาวรีย์ดอกไม้ อนุสาวรีย์ชาวผัดอเมริกัน เป็นต้น
3. แต่ละกลุ่มใช้ร่างกายของตนเองประกอบกันเป็นสิ่งที่ซับซ้อนขึ้น และเคลื่อนไหวได้ โดยบอกให้สร้างเป็นอนุสาวรีย์ เช่น อนุสาวรีย์จรวดเร็วจี อนุสาวรีย์ห้องน้ำ เป็นต้น
4. แต่ละกลุ่มใช้ร่างกายของตนเองประกอบกันเป็นสิ่งที่เป็นนามธรรม โดยบอกให้สร้างเป็นอนุสาวรีย์ เช่น อนุสาวรีย์แห่งความรัก อนุสาวรีย์แห่งความเมตตา เป็นต้น

กิจกรรม 'เล่นบอล'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ทุกคนนั่งล้อมวงกับพื้น
2. หลังตาแล้วจินตนาการถึงภาพของลูกบอลพิเศษขึ้น 1 ลูก บอลพิเศษลูกนั้นมีลักษณะอย่างไร ขนาดเท่าไร สีสันและลวดลายเป็นอย่างไร หน้าแคไหน พื้นผิวเป็นอย่างไร ทำจากวัสดุอะไร กลิ่นของมันเป็นอย่างไบบ้าง
3. เมื่อภาพของลูกบอลพิเศษชัดเจนในใจแล้ว ให้ลืมตาขึ้น ยกมือทั้งสองขึ้นมา 'เสกสรรค์ปั้นแต่ง' ลูกบอลพิเศษลูกนั้น
4. สังเกตลูกบอลในมือของตัวเองอีกครั้ง ลองลูบสัมผัสมัน โยนเล่นเบาๆ น้ำหนักและผิวสัมผัสของมันเป็นอย่างไร
5. เล่าให้เพื่อนๆ ในวงฟังถึงลูกบอลของตัวเอง
6. ยืนขึ้น หามุมของตัวเอง แล้วลองเล่นกับลูกบอลที่สร้างขึ้นมา
7. จับคู่กัน แล้วลองโยนลูกบอล รับ-ส่งกันไปมา

กิจกรรม 'เดินมาราธอน'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ปล่อยให้ทุกคนเดินตามสบาย ใช้เท้าสัมผัสดูว่าตอนนี้พื้นห้องมีสัมผัสเป็นอย่างไร อุณหภูมิเป็นอย่างไร
2. จากการเดินในจังหวะปกติ เริ่มให้ทุกคนเดินหลายๆแบบ เช่น เดินช้า เดินเร็ว วิ่ง กระโดด เดินย่องเบา
3. ผู้นำกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้ร่วมกิจกรรมลองจินตนาการว่าตอนนี้กำลังเดินอยู่ในสถานที่ต่างๆ เช่น 'ขณะนี้เรากำลังเดินอยู่บนพื้นหญ้า เท้าของเราสัมผัสถึงดินละเอียด และใบหญ้าเล็กๆมากมาย' 'ขณะนี้เรากำลังเดินอยู่บนธารน้ำแข็งที่เย็นเยือก' 'ขณะนี้เรากำลังเดินอยู่บนโคลนเหนียวหนืด และมันค่อยๆดูดเท้าของเรา' 'ขณะนี้เรากำลังเดินอยู่บนทะเลทรายที่ร้อนระอุ' เป็นต้น
4. กระตุ้นให้ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นคนคิดสถานที่

กิจกรรม 'ประตูลิเศษ'

กำหนดเวลา : 50 นาที

วิธีการ

1. จินตนาการถึงประตูลิเศษขึ้นมา 1 บาน ให้คนหนึ่งอาสาเป็นผู้นำเที่ยว พาทุกคนเข้าประตูลิเศษ
2. ประตูลิเศษนี้จะพาทุกคนไปยังที่ใดก็ได้ตามแต่ใจของผู้นำเที่ยว เช่น ไปทะเล
3. เมื่อผ่านประตูลิเศษไปยังทะเลแล้ว ทุกคนก็ต้องจินตนาการว่าตนกำลังอยู่ที่ทะเล สัมผัสของหาดทราย ชายทะเลเป็นอย่างไร ได้กลิ่นอะไรบ้าง ได้ยินเสียงคลื่นที่ซัดฝั่งไหม
4. ที่ทะเล แต่ละคนจะสามารถเป็นอะไร และทำกิจกรรมอะไรได้บ้าง
5. ผู้ร่วมกิจกรรมอาสาเป็นผู้นำเที่ยว ไปยังสถานที่อื่นๆ
6. ณ สถานที่แห่งสุดท้าย ขณะที่ผู้ร่วมกิจกรรมต่างกำลังจินตนาการตนเองเป็นสิ่งต่างๆ และกำลังทำกิจกรรมต่างๆ ผู้นำกิจกรรมจะกระตุ้นให้แต่ละคนเริ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน เช่น ขายปลาหมึกอย่างอยู่ริมหาด ก็เริ่มกระตุ้นให้มีคนมาซื้อ
7. จากเหตุการณ์ต่างๆที่กำลังเกิดขึ้น ผู้ร่วมกิจกรรมจะสามารถพัฒนาให้เกิดเป็นละครขึ้นมาได้ อย่างเป็นบ้าง จะทำให้เหตุการณ์ที่กำลังดำเนินไปอย่างปกติสุข น่าสนใจกระทั่งกลายเป็นละครเรื่องหนึ่งได้อย่างไรบ้าง
8. ส่วนสำคัญของละครก็คือความขัดแย้ง ผู้นำกิจกรรมชวนผู้ร่วมกิจกรรมพูดคุยถึงความขัดแย้งแบบต่างๆ ผู้ร่วมกิจกรรมลองยกตัวอย่างโดยการแสดงให้ดูแบบสั้นๆ

9. ผู้ร่วมกิจกรรมระดมสมองช่วยกันคิดว่าเบื้องหลังประตูดุวิเศษ ขณะที่ทุกคนกำลังดำเนินชีวิตอยู่ ณ สถานในจินตนาการนั้น ได้เกิดเหตุการณ์และความขัดแย้งอะไรขึ้น
10. ผู้ร่วมกิจกรรมต้นสดด้วยท่าทางและคำพูดเพื่อแสดงถึงเหตุการณ์เหล่านั้น ชักซ้อม และจัดแสดงละครสั้นๆ ขึ้นมา 1 ฉาก

กิจกรรม 'Check out'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆ กัน

ครั้งที่ 3

วัตถุประสงค์ : เพื่อฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์ละครพูดต้นสด คือ การเคลื่อนไหว สร้างสรรค์ และการใช้ท่าใบ้

กิจกรรม 'Check in'

กำหนดเวลา : 5 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆ กัน

กิจกรรม 'Warm-up'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมนำบริหารทุกส่วนของร่างกาย
2. ผู้ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์และนำท่าบริหารร่างกายคนละ 1 ท่า

กิจกรรม '1 ท่า 1 เสียง'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ยืนเป็นวงกลม
2. ผู้นำกิจกรรมเริ่มต้นส่งท่า 1 ท่าพร้อมกับเพลงเสียง 1 เสียง
3. ทุกคนในวงเลียนแบบท่าและเสียงที่ได้รับมา
4. คนทางขวามือของผู้นำกิจกรรมส่งอีก 1 ท่า 1 เสียง เรียงกันไปเรื่อยๆ
5. แต่ละท่า แต่ละเสียง ห้ามซ้ำกัน

กิจกรรม 'กระจก'

อุปกรณ์ : ดนตรีที่ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ยืนเป็นวงกลม นับเลข 1-4 เรียงกันไปเรื่อยๆ จับคู่หมายเลขที่ตรงกัน เลือกว่าใครจะเป็น A และ B
2. A และ B ยืนหันหน้าเข้าหากัน จินตนาการว่ามีกระจกกันกลางระหว่างคนทั้งสอง A เป็นคนที่ยื่นส่องกระจก และ B เป็นเงาในกระจก ที่จะต้องส่องสะท้อนสีหน้าท่าทางของ A ให้เหมือนเป็นคนๆ เดียวกัน
3. A เริ่มเคลื่อนไหวช้าๆ B เคลื่อนไหวตามให้ทัน สะท้อนภาพของ A
4. สลับกัน
5. ทั้ง A และ B เคลื่อนไหวไปพร้อมๆกัน โดยไม่ต้องกำหนดว่าใครเป็นคนนำ และใครเป็นคนตาม หากช่วยกันนำและตาม สลับกันไปเรื่อยๆ
6. ผู้นำกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้ร่วมกิจกรรมเคลื่อนไหวไปตามธรรมชาติ ไม่ต้องเป็นท่าที่สื่อความหมายอะไร และใช้ร่างกายให้ครบทุกส่วน ใช้พื้นที่ว่างล้อมรอบตัว ทั้งด้านหน้า ด้านหลัง ด้านข้าง เคลื่อนสูง ลงต่ำ

กิจกรรม '... เคลื่อนไหวอย่างไรนะ'

อุปกรณ์ : ดนตรีหลายๆจังหวะ

กำหนดเวลา : 15 นาที

วิธีการ

1. ยืนล้อมเป็นวงกลม เปิดเพลงจังหวะสนุกสนาน ให้ทุกคนเคลื่อนไหวอย่างอิสระ
2. ผู้นำกิจกรรมลองให้ผู้ร่วมกิจกรรมสมมติตัวเองเป็นสัตว์ หรือสิ่งต่างๆที่เคลื่อนไหวได้ แล้วเลียนแบบการเคลื่อนไหวของสัตว์ หรือสิ่งนั้นไปตามจังหวะเพลงที่จะเปลี่ยนไปหลายๆจังหวะ เช่น 'กบเคลื่อนไหวอย่างไรนะ'

- 'งูเคลื่อนไหวยังไงไรนะ'
- 'ฟองสบู่เคลื่อนไหวยังไงไรนะ'
- 'หุ่นยนต์เคลื่อนไหวยังไงไรนะ'
- 'ลูกบอลเคลื่อนไหวยังไงไรนะ'
- 'ม้าแข่งเคลื่อนไหวยังไงไรนะ'
- 'ดอกไม้ที่ค่อยๆผลิบานเคลื่อนไหวยังไงไรนะ'
- 'ปลาหมึกยักษ์เคลื่อนไหวยังไงไรนะ'
- 'รถถังเคลื่อนไหวยังไงไรนะ'
- 'พายุฝนเคลื่อนไหวยังไงไรนะ' เป็นต้น

กิจกรรม 'งูลึกลับ'

กำหนดเวลา : 1 ชั่วโมง

วิธีการ

1. งูลึกลับใบหนึ่งร่วงหล่นลงมาจากท้องฟ้า เป็นงูที่ใบใหญ่มาก ผู้นำกิจกรรมชวนทุกคนมาช่วยกันแบกงูที่ร่วงหล่น แล้วโยนไว้บนพื้น
2. ผู้นำกิจกรรมล้วงมือลงไปใต้งูลึกลับ ความหาของใต้งูขึ้นมา 1 ชิ้น ให้ทุกคนทายว่าของสิ่งนั้นคืออะไร
3. ผู้ร่วมกิจกรรมผลัดกันไปความหาของออกมาจากงู 1 ชิ้น
4. ใช้ทำใบ้ แสดงให้เพื่อนๆ ทายให้ได้ว่าที่ตนหยิบขึ้นมาคืออะไร
5. เมื่อมีคนทายถูก จึงคืนของลงไปใต้งู ตาคณัดไป
6. เมื่อครบทุกคนแล้ว งูลึกลับจะมีพลังเพิ่มมากขึ้น โดยคราวนี้ ใต้งูไม่ได้มีแค่สิ่งของต่างๆ แล้ว แต่จะสามารถหยิบเหตุการณ์ต่างๆ ออกมาได้เลย เช่น ผู้อาสาหยิบเหตุการณ์ใต้งูลึกลับ หยิบเหตุการณ์การวิ่งแข่งกันของกบกับกระต่ายขึ้นมา ผู้อาสาคณนั้นก็ต้องใช้ทำใบ้ในการสื่อสารให้ผู้ร่วมกิจกรรมคนอื่น เข้าใจให้ได้ว่าตนหยิบเหตุการณ์อะไรขึ้นมา
7. เมื่อผู้ร่วมกิจกรรมที่เหลือเข้าใจเหตุการณ์ก็ต้องสร้างสรรค์ว่าตนเองจะอยู่ในเหตุการณ์นี้อย่างไร เป็นใคร และกำลังทำอะไรอยู่ เช่น มีเพื่อน 2 คนเป็นกบกับกระต่ายวิ่งแข่งกัน อีกคนหนึ่งก็อาจแสดงเป็นกรรมการ อีกคนเป็นกองเชียร์ เป็นต้น
8. เมื่อสิ้นสุดเหตุการณ์ ผู้อาสาคณัดไปหยิบเหตุการณ์ใหม่ๆ ใต้งูลึกลับขึ้นมา แล้วจัดแสดง
6. เมื่อเหตุการณ์สุดท้ายเสร็จสิ้น ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนช่วยกันแบกงูขึ้นมา และโยนกลับไปบนท้องฟ้า

กิจกรรม 'Check out'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆกัน

ครั้งที่ 4

วัตถุประสงค์ : เพื่อฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์ละครพูดต้นสด คือ การพูดต้นสด

กิจกรรม 'Check in'

กำหนดเวลา : 5 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆกัน

กิจกรรม 'Warm-up'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมนำบริหารทุกส่วนของร่างกาย
2. ผู้ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์และนำท่าบริหารร่างกายคนละ 1 ท่า

กิจกรรม 'แปะแล้วเดินรำ'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ผู้ร่วมกิจกรรม 1-2 คนอาสาเป็นผู้วิ่งแปะคนอื่นๆ
2. คนอื่นๆพยายามวิ่งหนี ไม่ให้โดนแปะ
3. คนที่โดนแปะ ต้องยืนเด่นรำอยู่กับที่ ห้ามหยุดเต้น และห้ามวิ่งไปไหน
4. คนที่ยังไม่โดนแปะสามารถช่วยคนที่เด่นรำได้ โดยการเข้าไปใกล้ๆแล้วเด่นรำด้วยกัน

กิจกรรม 'นิทานคนละนิด'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ผู้ร่วมกิจกรรมยื่นล้อมวง
2. เล่านิทานต่อกันทีละคน คนละ 1 ประโยค พร้อมแสดงท่าทางประกอบ

กิจกรรม 'ประโยคนี้มีเรื่องเล่า'

กำหนดเวลา : 30 นาที

วิธีการ

1. ยืนเป็นวงกลม นับเลข 1-4 เรียงกันไปเรื่อยๆ จับคู่หมายเลขที่ตรงกัน
2. ส่งตัวแทนออกมาจับฉลากประโยคที่กำหนดให้
3. จากประโยคที่กำหนดให้ คือ

'ขอโทษนะ ไม่ได้ตั้งใจจริงๆ'

'ดีใจที่สุดในโลกเลย'

'ช่วยหน่อยนะ'

'จริงหรือ!'

'จะว่าอะไรไหม ถ้า...'

'จะทำยังไงดี เมื่อตะกั๊น...'

'อย่าบอกนะ ว่า...'

'พอที่ จากวันนี้ไปฉันจะ...'

'เดี๋ยวนะ นี่เธอคิดจริงๆหรือว่า...'

'ช่างมันเถอะ อย่าไปคิดมาก'

ผู้ร่วมกิจกรรมช่วยกันคิดสถานการณ์ ที่ทำให้เกิดบทสนทนาระหว่างตัวละคร โดยในบทสนทนา

จะต้องมีประโยคที่กำหนดให้ประกอบอยู่ด้วยอย่างสมเหตุสมผลและมีความหมาย

4. ผู้ร่วมกิจกรรมไม่จำเป็นต้องจำบทสนทนา เพียงแต่วางโครงเรื่องของสถานการณ์ไว้ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง โดยอาจจะมิตอนจบหรือไม่มีก็ได้

5. แต่ละคู่ออกมาแสดงให้ดู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

กิจกรรม 'สถานการณ์กำหนดเรา'

กำหนดเวลา : 45 นาที

วิธีการ

1. ยืนเป็นวงกลม นับเลข 1-2 เรียงกันไปเรื่อยๆ นับเลข 1 อยู่กลุ่มที่ 1 นับเลข 2 อยู่กลุ่มที่ 2
2. ส่งตัวแทนออกมาจับฉลากสถานการณ์ที่กำหนดให้
3. สถานการณ์ที่กำหนดให้ คือ

'ฉันทพบร่องเท้าวิเศษ'

'ฉันทเดินเข้าไปในป่า พบเหตุการณ์ผจญภัยหลายเรื่อง'

4. ผู้ร่วมกิจกรรมช่วยกันระดมสมอง สร้างสรรค์ละครขึ้นจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ เป็นละครสั้นๆ
5. ชักซ้อมและเตรียมการแสดง
6. แต่ละกลุ่มออกมาแสดง

กิจกรรม 'Check out'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆกัน

ครั้งที่ 5

วัตถุประสงค์ : เพื่อผู้ร่วมกิจกรรมสามารถสร้างสรรค์ละครต้นสดด้วยตนเอง

กิจกรรม 'Check in'

กำหนดเวลา : 5 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆกัน

กิจกรรม 'Warm-up'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมนำบริหารทุกส่วนของร่างกาย
2. ผู้ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์และนำท่าบริหารร่างกายคนละ 1 ท่า

กิจกรรม 'ละครของฉัน มันส์ไม่เหมือนใคร'

กำหนดเวลา : 1 ชั่วโมง 35 นาที

วิธีการ

1. ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนช่วยกันสร้างสรรค์ละครขึ้นมา 1 เรื่อง
2. ระดมสมองคิดเรื่องที่จะทำอะไร อาจเป็นเรื่องที่คิดขึ้นใหม่ทั้งหมด หรือนำสถานการณ์ที่เคยแสดงในกิจกรรมครั้งก่อนๆ มาขยายเพิ่มเติมให้เป็นละครก็ได้
3. วางโครงเรื่อง กำหนดตัวละคร
4. ซักซ้อมการแสดงโดยใช้การเดินสวดด้วยท่าทางและคำพูด

กิจกรรม 'Check out'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วัตถุประสงค์ : เพื่อการรู้เท่าทันความรู้สึกของตนเอง, กลุ่มสัมพันธ์

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆ กัน

ครั้งที่ 6

วัตถุประสงค์ :

- เพื่อผู้ร่วมกิจกรรมสามารถสร้างสรรค์ละครเดินสวดด้วยตนเอง
- เพื่อจัดเตรียมฉาก อุปกรณ์ และเครื่องแต่งกาย

กิจกรรม 'Check in'

กำหนดเวลา : 5 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆกัน

กิจกรรม 'Warm-up'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมนำบริหารทุกส่วนของร่างกาย
2. ผู้ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์และนำท่าบริหารร่างกายคนละ 1 ท่า

กิจกรรม 'ละครของฉัน มันส์ไม่เหมือนใคร'

กำหนดเวลา : 1 ชั่วโมง 35 นาที

วิธีการ

1. ผู้ร่วมกิจกรรมระดมสมองวางแผนว่าในละครจะใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง ทั้งอุปกรณ์ประกอบฉาก อุปกรณ์กำเนิดเสียงประกอบละคร และเครื่องแต่งกาย
2. สร้างสรรค์ขึ้นจากวัสดุที่ผู้นำกิจกรรมได้เตรียมไว้ให้
3. ชักซ้อมการแสดง

กิจกรรม 'Check out'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วัตถุประสงค์ : เพื่อการรู้เท่าทันความรู้สึกของตนเอง, กลุ่มสัมพันธ์

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆกัน

ครั้งที่ 7

วัตถุประสงค์ : เพื่อผู้ร่วมกิจกรรมสามารถจัดแสดงละครต้นสด

กิจกรรม 'Check in'

กำหนดเวลา : 5 นาที

วัตถุประสงค์ : เพื่อการรู้เท่าทันความรู้สึกของตนเอง, กลุ่มสัมพันธ์

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆกัน

กิจกรรม 'Warm-up'

กำหนดเวลา : 10 นาที

วัตถุประสงค์ : เตรียมความพร้อมร่างกาย

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมนำบริหารทุกส่วนของร่างกาย
2. ผู้ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์และนำท่าบริหารร่างกายคนละ 1 ท่า

กิจกรรม 'ละครของฉันทน์ มันส์ไม่เหมือนใคร'

กำหนดเวลา : 1 ชั่วโมง 35 นาที

วัตถุประสงค์ : จัดแสดงละครสร้างสรรค์

วิธีการ

1. แสดงละครสร้างสรรค์ที่ได้จัดเตรียมมา

กิจกรรม 'Check out'

วัตถุประสงค์ : เพื่อการรู้เท่าทันความรู้สึกของตนเอง, กลุ่มสัมพันธ์

วิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนถึงความรู้สึกของตนเอง ณ ปัจจุบัน
2. เมื่อพร้อมแล้ว ให้ถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวออกมา ผ่านการพูด หรือการแสดงท่าทาง หรือทั้งสองอย่างพร้อมๆกัน

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participation)</p> <p style="text-align: right;">หน้า 1/5</p>
--	--

ชื่อโครงการวิจัย ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและ
เยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก :
การศึกษานำร่อง

ผู้ทำวิจัย

ชื่อ นางสาวถลัษณ์นันท์ ชัยนเรศ
ที่อยู่ ภาควิชาจิตเวช คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เลขที่ 1873 ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
เบอร์โทรศัพท์ 090-969-4193

เรียน อาสาสมัครโครงการวิจัยทุกท่าน

หนูได้รับเชิญให้เข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เนื่องจากหนูเป็นเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมซึ่งอยู่ในความดูแลของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ก่อนที่หนูจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยขอให้หนูอ่านเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้หนูได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการวิจัยในครั้งนี้ หากหนูมีข้อสงสัยใดๆเพิ่มเติม กรุณาซักถามจากพี่ ซึ่งจะสามารถตอบคำถามและให้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่หนู

หนูสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากผู้ปกครองของหนู และแพทย์ประจำตัวของหนูได้ หนูมีเวลาเพียงพอในการตัดสินใจอย่างอิสระ ถ้าหนูตัดสินใจแล้วว่าจะเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ขอให้หนูลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

เหตุผลและความเป็นมา

การกระทำทารุณกรรมมักส่งผลกระทบต่อจิตใจของเด็กๆ โดยเฉพาะเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเอง พี่จึงสนใจและอยากส่งเสริมให้หนูเห็นคุณค่าของตนเองมากๆ และมองว่าละครสร้างสรรค์ก็อาจเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของหนูเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เพราะในกิจกรรมละคร หนูจะได้ใช้ความสามารถหลากหลายด้าน หนูอาจมีโอกาสดำเนินพบความสามารถบางอย่างของตัวเอง และรู้สึกภูมิใจในความสามารถนั้น นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กๆ ที่ถูก

 <p style="text-align: center;">คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p style="text-align: center;">เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participation)</p> <p style="text-align: right;">หน้า 2/5</p>
--	--

กระทำ หรือเด็กๆที่มีความต้องการพิเศษทางด้านจิตใจจะได้มีแนวทางในการนำละครสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ เพื่อเยียวยาให้เด็กๆรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นต่อไปอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมด 28 คน โครงการวิจัยนี้ใช้แหล่งทุนส่วนตัวของผู้วิจัย

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

หากหนูดกลงเข้าร่วมการวิจัยจะมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

หนูจะได้รับแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด คือแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 58 ข้อ การทำแบบสอบถามนี้จะทำ 2 ช่วงคือ ก่อนที่หนูจะเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ และทันทีหลังจบกิจกรรมละครสร้างสรรค์ ซึ่งจะใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 10-15 นาที โดยหนูมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามข้อใดๆที่หนูไม่ต้องการตอบ

กิจกรรมละครสร้างสรรค์จะใช้เวลาทั้งสิ้น 7 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง จัดขึ้นที่บ้านอุ่นรัก มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก โดยผู้นำกิจกรรมคือนักจิตบำบัดผู้เชี่ยวชาญในการทำละครบำบัดที่มูลนิธิ และตลอดการดำเนินกิจกรรม พี่ๆเจ้าหน้าที่ที่คอยดูแลหนูจะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยทุกครั้งอย่างน้อย 1 คน

ความเสี่ยงที่อาจได้รับ

ความเสี่ยงจากการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ มีความเสี่ยงเพียงเล็กน้อย ประเภทที่หนูอาจเจอได้ในชีวิตประจำวัน คือ อุบัติเหตุจากการใช้กรรไกรขณะทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง ซึ่งหากเกิดอุบัติเหตุขึ้น หนูจะได้รับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นจากพี่ๆทันที หรือหากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นรุนแรงมาก พี่ๆจะรีบส่งหนูไปยังโรงพยาบาลเพื่อให้ได้รับการรักษาในทันที ความเสี่ยงอีกข้อคืออันตรายจากการแพ้อาหาร เพราะในกิจกรรมละครสร้างสรรค์ จะมีกิจกรรมที่หนูต้องรับประทานอาหารด้วย

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participation)</p> <p style="text-align: right;">หน้า 3/5</p>
--	--

เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอาการแพ้อาหาร พี่จะสอบถามหนูเบื้องต้นไว้ก่อนว่ามีอาหารประเภทใด หรือไม่ที่หนูแพ้

ประโยชน์ที่หนูอาจได้รับ

หนูอาจได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม การเห็นคุณค่าในตนเองของอาสาสมัคร กิจกรรมละครสร้างสรรค์อาจทำให้หนูเห็นคุณค่าในตัวเอง เพิ่มขึ้น เพื่อให้หนูมีชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต

ข้อปฏิบัติของหนูขณะที่เข้าร่วมโครงการวิจัย

ขอให้หนูปฏิบัติดังนี้

- ขอให้หนูปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้นำกิจกรรมอย่างเคร่งครัด
- ขอให้หนูแจ้งให้พี่ ผู้นำกิจกรรม หรือเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลทราบทันที หากขณะเข้าร่วมกิจกรรม หนูมีความผิดปกติเกิดขึ้น ไม่ว่าจะทางร่างกาย จิตใจ หรืออารมณ์

อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยและความรับผิดชอบของพี่

ขณะที่เข้าร่วมการวิจัย หากเกิดอันตรายใดๆ ขึ้นกับหนู หนูจะได้รับการรักษาที่ดีและเหมาะสมในทันที และพี่ยินดีจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของหนูทั้งหมด

ในกรณีที่หนูได้รับอันตรายใดๆ หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย หนูสามารถติดต่อกับพี่คือ นางสาวถลัชชนันท์ ชัยนเรศ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง โทรศัพท์ 090-969-4193

การเข้าร่วมและสิ้นสุดการเข้าร่วมโครงการวิจัย

การเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นไปโดยสมัครใจ หากหนูไม่สมัครใจจะเข้าร่วมการศึกษา หนูสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องรับผิดชอบค่าเสียหายใดๆ

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participation)</p> <p style="text-align: right;">หน้า 4/5</p>
--	--

การปกป้องรักษาข้อมูลความลับของอาสาสมัคร

ข้อมูลทุกอย่างที่เกี่ยวกับตัวหนูจะถูกปกปิดไว้เป็นความลับ ไม่ให้เปิดเผยแก่สาธารณชน ในกรณีที่ผลการวิจัยได้รับการตีพิมพ์ ชื่อของหนูจะต้องได้รับการปกปิดเอาไว้เสมอ หากจะยกเลิกสิทธิ์ใดๆ หนูสามารถแจ้งหรือเขียนบันทึกขอยกเลิกการให้คำยินยอม โดยส่งไปที่นางสาวถลันชนันท์ ชัยนเรศ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เลขที่ 1873 ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

หากหนูขอยกเลิกการให้คำยินยอมหลังจากที่หนูได้เข้าร่วมโครงการวิจัยแล้ว ข้อมูลส่วนตัวของหนูจะไม่ได้รับการบันทึกเพิ่มเติม แต่ข้อมูลอื่นๆของหนูอาจถูกนำมาใช้เพื่อประเมินผลการวิจัย และหนูไม่สามารถกลับมาเข้าร่วมในโครงการวิจัยครั้งนี้ได้อีก ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลของหนูที่จำเป็นสำหรับการใช้เพื่อการวิจัยไม่ได้ถูกบันทึกสิทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

ในฐานะที่หนูเป็นผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย หนูจะมีสิทธิ์ในการตัดสินใจดังต่อไปนี้

1. หนูจะได้รับทราบถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. หนูจะได้รับการอธิบายเกี่ยวกับระเบียบวิธีของการวิจัย
3. หนูจะได้รับทราบการอธิบายถึงความเสี่ยงเกี่ยวกับความไม่สบายที่หนูจะได้รับจากการวิจัย
4. หนูจะได้รับทราบการอธิบายถึงประโยชน์ที่หนูอาจได้รับจากการวิจัย
5. หนูจะได้มีโอกาสซักถามเกี่ยวกับงานวิจัยหรือขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
6. หนูจะได้รับทราบว่า การยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ หนูสามารถขอถอนตัวจากโครงการเมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบใดๆทั้งสิ้น
7. หนูจะได้รับสำเนาเอกสารใบยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
8. หนูจะได้รับโอกาสในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลข่มขู่

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participation)</p> <p style="text-align: right;">หน้า 5/5</p>
--	--

หากหนูไม่ได้รับการชดเชยอันควรต่อการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการวิจัย หรือหนูไม่ได้รับการปฏิบัติตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย หนูสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอานันทมหิตลชั้น 3 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2256-4455 ต่อ 14, 15 ในเวลาราชการ

ขอบคุณหนูในความร่วมมือ

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้แทนโดยชอบธรรม (Information sheet for research participation)</p> <p>หน้า 1/5</p>
--	--

ชื่อโครงการวิจัย ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและ
เยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก : การศึกษา
นำร่อง

ผู้ทำวิจัย

ชื่อ นางสาวถลัชนันท์ ชัยนเรศ
ที่อยู่ ภาควิชาจิตเวช คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เลขที่ 1873 ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
เบอร์โทรศัพท์ 090-969-4193

เรียน ผู้ปกครองและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน

เด็กในความดูแลของท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ เนื่องจากเด็กในความดูแล
ของท่านเป็นเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมซึ่งอยู่ในความดูแลของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจอนุญาตให้เด็กในความดูแลของท่านเข้าร่วมในการศึกษาวิจัย ขอให้ท่านอ่าน
เอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการวิจัยในครั้งนี้ หากหนู
มีข้อสงสัยใดๆเพิ่มเติม กรุณาซักถามจากผู้วิจัย ซึ่งจะเป็นผู้ตอบคำถามและให้ความกระจ่างแก่ท่านได้

ท่านสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากเพื่อนของท่าน และแพทย์
ประจำตัวของเด็กที่อยู่ในความดูแลของท่านได้ ท่านมีเวลาเพียงพอในการตัดสินใจอย่างอิสระ ถ้าท่าน
ตัดสินใจแล้วว่าจะเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ขอให้ท่านลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของ
โครงการวิจัยนี้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้แทนโดยชอบธรรม (Information sheet for research participation)</p> <p>หน้า 2/5</p>
--	--

เหตุผลและความเป็นมา

การกระทำทารุณกรรมมักส่งผลกระทบต่อจิตใจของเด็กๆ โดยเฉพาะเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยจึงสนใจและเห็นความสำคัญของการส่งเสริมความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองของเด็กที่ถูกกระทำ และมองว่าละครสร้างสรรค์ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ เพราะในกิจกรรมละคร เด็กจะได้ใช้ความสามารถหลากหลาย เด็กอาจมีโอกาสดำเนินพบความสามารถของตัวเอง และรู้สึกภูมิใจในความสามารถนั้น ทำให้เขาเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม หรือเด็กๆ ที่มีความต้องการการดูแลทางด้านจิตใจเป็นพิเศษจะได้มีแนวทางในการนำละครสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ เพื่อเยียวยาให้เด็กเหล่านี้รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นต่อไปอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมด 28 คน โครงการวิจัยนี้ใช้แหล่งทุนส่วนตัวของผู้วิจัย

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

หากท่านตกลงเข้าร่วมการวิจัยจะมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามจำนวน 1 ชุดให้อาสาสมัครทำ คือแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองจำนวน 58 ข้อ การทำแบบสอบถามนี้จะทำ 2 ช่วงคือ ก่อนที่อาสาสมัครจะเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ และทันทีหลังจบกิจกรรมละครสร้างสรรค์ ซึ่งจะใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 10-15 นาที โดยอาสาสมัครมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามข้อใดๆที่ตนเองไม่ต้องการตอบ

กิจกรรมละครสร้างสรรค์จะใช้เวลาทั้งสิ้น 7 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง จัดขึ้นที่บ้านอุ่นรัก มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก โดยผู้นำกิจกรรมคือนักจิตบำบัดผู้เชี่ยวชาญในการทำละครบำบัดที่มูลนิธิ และตลอดการดำเนินกิจกรรม เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลเด็กจะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยทุกครั้งอย่างน้อย 1 คน

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้แทนโดยชอบธรรม (Information sheet for research participation)</p> <p>หน้า 3/5</p>
--	--

ความเสี่ยงที่อาจได้รับ

ความเสี่ยงจากการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ มีความเสี่ยงเพียงเล็กน้อย ประเภทที่เด็กอาจเจอได้ในชีวิตประจำวัน คือ อุบัติเหตุจากการใช้กรรไกรขณะทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง ซึ่งหากเกิดอุบัติเหตุขึ้น เด็กในความดูแลของท่านจะได้รับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นในทันที หรือหากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นรุนแรงมาก ผู้วิจัยจะรีบส่งเด็กในความดูแลของท่านไปยังโรงพยาบาลเพื่อให้ได้รับการรักษาในทันที ความเสี่ยงอีกข้อคืออันตรายจากการแพ้อาหาร เพราะในกิจกรรมละครสร้างสรรค์ จะมีกิจกรรมที่เด็กต้องรับประทานอาหารด้วย และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดในความดูแลของท่านเกิดอาการแพ้อาหาร ผู้วิจัยจะสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากท่านไว้ก่อนว่ามีอาหารประเภทใดหรือไม่ที่เด็กแพ้

ประโยชน์ที่ท่านอาจได้รับ

ท่านอาจได้รับประโยชน์จากกิจกรรมละครสร้างสรรค์ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของอาสาสมัคร ผลการศึกษาที่ได้จะนำมาเป็นแนวทางสำหรับการเยียวยาจิตใจเด็กที่ถูกกระทำที่มูลนิธิศุภนิศันย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และขยายประโยชน์ไปยังกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษอื่นๆ ต่อไป

ข้อปฏิบัติของท่านขณะที่เข้าร่วมโครงการวิจัย

ขอให้ท่านแจ้งให้ผู้วิจัยทราบทันทีหากสังเกตถึงความผิดปกติที่เกิดขึ้นระหว่างที่เด็กในความดูแลของท่านเข้าร่วมในโครงการวิจัย

อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยและความรับผิดชอบของพี่

ขณะที่เข้าร่วมการวิจัย หากเกิดอันตรายใดๆ ขึ้นกับเด็กในความดูแลของ เด็กจะได้รับการรักษาที่ดีและเหมาะสมในทันที และผู้วิจัยยินดีจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลทั้งหมด

ในกรณีที่เด็กในความดูแลของท่านได้รับอันตรายใดๆ หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย ท่านสามารถ

ติดต่อกับผู้วิจัยคือ นางสาวถลันนันท์ ชัยนเรศ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง โทรศัพท์ 090-969-4193

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้แทนโดยชอบธรรม (Information sheet for research participation)</p> <p style="text-align: right;">หน้า 4/5</p>
--	---

การเข้าร่วมและสิ้นการเข้าร่วมโครงการวิจัย

การเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นไปโดยสมัครใจ หากอาสาสมัครไม่สมัครใจจะเข้าร่วมการศึกษา อาสาสมัครสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องรับผิดชอบค่าเสียหายใดๆ

การปกป้องรักษาข้อมูลความลับของอาสาสมัคร

ข้อมูลทุกอย่างที่เกี่ยวกับตัวอาสาสมัครจะถูกปกปิดไว้เป็นความลับ ไม่ให้เปิดเผยแก่สาธารณชน ในกรณีที่ผลการวิจัยได้รับการตีพิมพ์ ชื่อของอาสาสมัครจะต้องได้รับการปกปิดเอาไว้เสมอ โดยเฉพาะรหัสประจำโครงการวิจัยของอาสาสมัคร หากจะยกเลิกสิทธิ์ใดๆ ท่านสามารถแจ้งหรือเขียนบันทึกขอยกเลิกการให้คำยินยอม โดยส่งไปที่ นางสาวถลันนันทน์ ชัยนเรศ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เลขที่ 1873 ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

หากท่านหรือเด็กในความดูแลของท่านขอยกเลิกการให้คำยินยอมหลังจากที่หนูได้เข้าร่วมโครงการวิจัยแล้ว ข้อมูลส่วนตัวของอาสาสมัครจะไม่ได้รับการบันทึกเพิ่มเติม แต่ข้อมูลอื่นๆอาจถูกนำมาใช้เพื่อประเมินผลการวิจัย และอาสาสมัครไม่สามารถกลับมาเข้าร่วมในโครงการวิจัยครั้งนี้ได้อีก ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลของอาสาสมัครที่จำเป็นสำหรับการใช้เพื่อการวิจัยไม่ได้ถูกบันทึกสิทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้แทนโดยชอบธรรม (Information sheet for research participation)</p> <p style="text-align: right;">หน้า 5/5</p>
--	---

สิทธิของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

ในฐานะที่เด็กในความดูแลของท่านเป็นผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ท่านจะมีสิทธิในการตัดสินใจดังต่อไปนี้

1. ท่านจะได้รับทราบถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ท่านจะได้รับการอธิบายเกี่ยวกับระเบียบวิธีของการวิจัย
3. ท่านจะได้รับทราบการอธิบายถึงความเสี่ยงเกี่ยวกับความไม่สบายที่เด็กในความดูแลของท่านจะได้รับจากการวิจัย
4. ท่านจะได้รับทราบการอธิบายถึงประโยชน์ที่ท่านอาจได้รับจากการวิจัย
5. ท่านจะได้มีโอกาสซักถามเกี่ยวกับงานวิจัยหรือขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
6. ท่านจะได้รับทราบว่ากรยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ท่านหรือเด็กในความดูแลของท่านสามารถขอถอนตัวจากโครงการเมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบใดๆทั้งสิ้น
7. ท่านจะได้รับสำเนาเอกสารยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
8. ท่านจะได้รับโอกาสในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลข่มขู่

หากท่านไม่ได้รับการชดเชยอันควรต่อการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการวิจัย หรือท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอานันท์มหิตลชั้น 3 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2256-4455 ต่อ 14, 15 ในเวลาราชการ

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่าน

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สำหรับเด็ก (Informed Consent Form)</p> <p>หน้า 1/3</p>
--	--

การวิจัยเรื่อง ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่ถูก
กระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก : การศึกษานำร่อง

วันที่ให้คำยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า ด.ญ./ด.ช./นางสาว/นาย.....
ที่อยู่..... ได้อ่านรายละเอียด
จากเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยที่แนบมาฉบับวันที่.....
และอนุญาตให้เข้าร่วมโครงการวิจัยโดยสมัครใจ

หนูได้รับสำเนาเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยที่หนูได้ลงนาม และวันที่
พร้อมด้วยเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ทั้งนี้ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมให้
ทำการวิจัยครั้งนี้ หนูได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระยะเวลาของการทำ
วิจัย วิธีการวิจัย อันตรายหรืออาการที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการ
วิจัย หนูมีเวลาและโอกาสเพียงพอในการซักถามข้อสงสัยจนมีความเข้าใจอย่างดีแล้ว โดยผู้วิจัยได้
ตอบคำถามต่างๆด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนหนูเข้าใจ

หนูมีสิทธิ์ที่จะบอกเลิกเข้าร่วมในโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผล และ
การบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้จะไม่ผลต่อการเรียนหรือสิทธิอื่นๆที่หนูจะพึงได้รับต่อไป

หนูจะเป็นคนตอบแบบสอบถามด้วยตนเองตามความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ หนูจะ
เลือกตอบแบบสอบถามหรือไม่ก็ได้ จะไม่มีผลต่อการเรียนการสอนและผลการเรียนของหนู

ถ้าหนูอยากตอบแบบสอบถาม ขอให้หนูตอบตามความเป็นจริง โดยผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บ
ข้อมูลส่วนตัวของหนูเป็นความลับและจะเปิดเผยได้เฉพาะเมื่อได้รับการยินยอมจากหนูเท่านั้น

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สำหรับเด็ก (Informed Consent Form)</p> <p style="text-align: right;">หน้า 2/3</p>
--	---

ถ้าหนูสงสัยอะไรเกี่ยวกับแบบสอบถาม หนูสามารถถามพี่ได้โดยตรง พี่จะตอบคำถามที่หนูสงสัยทุกข้อ และหนูยังสามารถให้ผู้ปกครองของหนูติดต่อพี่ได้ที่ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เลขที่ 1873 ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 090-969-4193 หรือหากหนูเห็นว่าพี่กระทำสิ่งใดที่ไม่เหมาะสมก็สามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอานันท์มหาราช ชั้น 3 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2256-4455 ต่อ 14,15 ในเวลาราชการ โทรสาร 0-2256-4493

หนูทราบว่าข้อมูลในการวิจัยของหนูที่ไม่มีการเปิดเผยชื่อ จะผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกและในคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ การวิเคราะห์ และการรายงานข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น

หนูได้อ่านข้อความข้างต้นและมีความเข้าใจดีทุกประการแล้ว ยินดีเข้าร่วมในการวิจัยด้วยความเต็มใจ จึงได้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้

.....ลงนามผู้ให้ความยินยอม (ชื่อหนู)

(.....) ชื่อหนู ตัวบรรจง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สำหรับเด็ก (Informed Consent Form)</p> <p>หน้า 3/3</p>
--	--

ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียดให้ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยตามนามข้างต้น ได้ทราบและมีความเข้าใจดีแล้ว พร้อมลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมด้วยความเต็มใจ

.....ลงนามผู้ทำวิจัย

(.....) ชื่อผู้ทำวิจัย ตัวบรรจง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....ลงนามพยาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(.....) ชื่อพยาน ตัวบรรจง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สำหรับผู้แทนโดยชอบธรรม (Informed Consent Form)</p> <p>หน้า 1/3</p>
--	--

การวิจัยเรื่อง ผลของละครสร้างสรรค์ต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่ถูก
กระทำทารุณกรรมที่มูลนิธิศุภนิรันดรพิทักษ์สิทธิเด็ก : การศึกษานำร่อง

วันที่ให้คำยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็น
.....ของ ด.ญ./ด.ช./นางสาว/นาย.....
ได้อ่านรายละเอียดจากเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยที่แนบมาฉบับวันที่.....
และข้าพเจ้ายินยอมให้ ด.ญ./ด.ช./นางสาว/นาย.....เข้าร่วม
โครงการวิจัยโดยสมัครใจ

ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยที่ข้าพเจ้าได้ลงนาม และ
วันที่พร้อมด้วยเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ทั้งนี้ก่อนที่จะลงนามในใบ
ยินยอมให้ทำการวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์
ของการวิจัย ระยะเวลาของการทำวิจัย วิธีการวิจัย อันตรายหรืออาการที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย
รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยมีเวลาและ
โอกาสเพียงพอในการซักถามข้อสงสัยจนมีความเข้าใจอย่างดีแล้ว โดยผู้วิจัยได้ตอบคำถามต่างๆด้วย
ความเต็มใจ ไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยพอใจ

ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยได้รับทราบจากผู้วิจัยว่าหากเกิดอันตรายใดๆจากการวิจัย
ดังกล่าว ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะได้รับการรักษาพยาบาล โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ข้าพเจ้าเข้าใจถึงสิทธิ์ที่จะบอกเลิกเข้าร่วมในโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้ง
เหตุผล และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้จะไม่ผลต่อการรักษาโรคหรือสิทธิอื่นๆที่ผู้เข้าร่วมการ
วิจัยจะพึงได้รับต่อไป

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้
เฉพาะเมื่อได้รับการยินยอมจากข้าพเจ้าเท่านั้น บุคคลอื่นในนามของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรม
การวิจัยในมนุษย์ อาจจะได้รับอนุญาตให้เข้ามาตรวจและประมวลข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สำหรับผู้แทนโดยชอบธรรม (Informed Consent Form)</p> <p>หน้า 2/3</p>
--	--

ทั้งนี้จะต้องกระทำไปเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเท่านั้น โดยการตกลงที่จะเข้าร่วมการศึกษานี้ ข้าพเจ้าได้ให้ความยินยอมที่จะให้มีการตรวจสอบข้อมูลประวัติทางการแพทย์ของผู้เข้าร่วมการวิจัยได้

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใดๆของผู้เข้าร่วมการวิจัยเพิ่มเติม หลังจากที่ข้าพเจ้าขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยและต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิ์ที่จะตรวจสอบหรือแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยและสามารถขอยกเลิกการใช้สิทธิ์ในการใช้ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ โดยต้องแจ้งให้ผู้วิจัยรับทราบ

ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่าข้อมูลในการวิจัย รวมถึงข้อมูลทางการแพทย์ที่ไม่มีการเปิดเผยชื่อของผู้เข้าร่วมการวิจัยจะผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกและในคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ การวิเคราะห์ และการรายงานข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ รวมทั้งการใช้ข้อมูลทางการแพทย์ในอนาคตเท่านั้น

หากท่านสงสัยอะไรเกี่ยวกับแบบสอบถาม ท่านสามารถติดต่อผู้วิจัยได้โดยตรงที่ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เลขที่ 1873 ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 090-969-4193 หรือหากท่านพบว่าผู้วิจัยกระทำการสิ่งที่ไม่เหมาะสม ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอานันท์มหิตลชั้น 3 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2256-4455 ต่อ 14,15 ในเวลาราชการ โทรสาร 0-2256-4493

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สำหรับผู้แทนโดยชอบธรรม (Informed Consent Form)</p> <p>หน้า 3/3</p>
--	--

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นและมีความเข้าใจดีทุกประการแล้ว ยินดีให้

ด.ญ./ด.ช./นางสาว/นาย..... เข้าร่วมในการวิจัย
ด้วยความเต็มใจ จึงได้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้

..... ลงนามผู้แทนโดยชอบธรรม

(.....) ชื่อผู้แทนโดยชอบธรรม ตัวบรรจง

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียดให้ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยตามนามข้างต้น ได้ทราบและมีความเข้าใจดีแล้ว พร้อมลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมด้วยความเต็มใจ

..... ลงนามผู้ทำวิจัย

(.....) ชื่อผู้ทำวิจัย ตัวบรรจง

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

..... ลงนามพยาน

(.....) ชื่อพยาน ตัวบรรจง

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวถลันชนันท์ ชัยนเรศ

เกิดเมื่อวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2531 จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันอายุ 28 ปี

พ.ศ.2554 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์

สาขานาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจุบัน เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาสุขภาพจิต

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อปีการศึกษา 2555

